610.73069
ก136ป
ส3

ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา ของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่สำเร็จการศึกษา ภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด

13 พ.ค. 2540

ปริญญานิพนธ์
ของ
กมลรัตน์ สิริธรังศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2540
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

67931

ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา ของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด

บทคัดย่อ

ของ

กมลรัตน์ สิริธรังศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด รวมทั้งรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ที่มีต่อการเรียนระบบทางไกล

กลุ่มตัวอย่างเป็นบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2534 - 2536 รวม 179 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนตัว 2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม คือ ครอบครัว หน่วยงานและเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล 3) วิธีการเรียนของบัณฑิต 4) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนทางไกล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบดังนี้คือ

1. ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตมีเจตคติเชิงบวกต่อวิชาชีพอยู่ในระดับสูง มีการศึกษาเอกสารการสอน ฝึกปฏิบัติ และเตรียมตัวในการสอบอยู่ในระดับสูง ส่วนการเข้ารับฟังการสอนเสริมชุดวิชาทั่วไป และการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงและชมรายการโทรทัศน์อยู่ในระดับต่ำ และได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว และหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาทั้งด้านข้อมูลส่วนตัว ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ด้านวิธีการเรียน และด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและหน่วยงาน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. บัณฑิตได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการเรียนในระบบทางไกล เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้

3.1 ด้านวิธีการเรียนของบัณฑิต มีการแบ่งเวลาให้เหมาะสมในการเรียนและการทำงาน ศึกษาเอกสารการสอนอย่างน้อย 2 รอบ โดยเฉพาะวิชาที่ยาก ต้องทำความเข้าใจมากขึ้น

3.2 ด้านมหาวิทยาลัย ควรปรับปรุงเกณฑ์การให้คะแนนภาคปฏิบัติของมหาวิทยาลัยให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ควรเพิ่มการฝึกภาคปฏิบัติและควรมีการพบปะอาจารย์ก่อนฝึกปฏิบัติ และควรปรับปรุงการส่งผลการสอบและเอกสารการสอนให้เร็วขึ้น

3.3 ด้านครอบครัวและหน่วยงาน ผู้ที่มีภาระงานและภาระครอบครัวมากมีผลทำให้การสำเร็จการศึกษาล่าช้า

Factors Related to Educational Achievements of Nursing Graduates of Sukhothai Thammathirat Open University Who Graduated on Time duration and After Time Duration

An Abstract

By

Kamonrat Siritarunsee

Presented in partial fulfillment of the requirements for

the Master of Education degree in Adult Educator

at Srinakharinwirot University

March 1997

The purpose of this study were to find out variables related to school achievements of Nursing students who completed nursing undergraduate program of Sukhothai Thammathirat Open University . Students who completed the program on time duration and after time duration were compared in terms of variables related to school achievements. Opinions and suggestions concerning performing distance learning at the University were collected from the students.

Samples included of 179 graduated nursing students who completed the program during the academic years 1991-1993. Research instrument was a questionnaire with 4 parts of content : personal data, social supports from family and place of work, attitude towards nursing profession, learning system and opinions and suggestions towards performing distance learning at the University.

Various statistical techniques were used to analyze the data : percentage mean ($\bar{X}$), S.D, and t-test.

Research results were as follows

1. Variables related to school achievements were positive attitude towards nursing profession at high level. Including good preparations for studying learning documents and examinations. The students had low levels in attending tutorial sections and other practices in distance learning system of the University. The students recieved moderote levels of social supports from families and places of work.

2. Nursing students who completed the program on time duration and after time duration were not statistically different in terms of variables related to school achievement.

3. Opinions and suggests concerning performing distance learning system at the University were as follows:

3.1 Time should be divided appropriately for studying. Learning documents should be reviewed atleast-2 times. More complicated subject documents should be reviewed oftenly.

3.2 The University should revised pratice section of nursing program. Scores on practice section should be standardized. Practice hours should be increased. Student-teacher meeting should be arranged before practice hours. Fivally, grade report and document delivery systems should be revised.

3.3 As for ones who took more family and work responsibilities, graduated after time duration.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ดร.เพ็ญแข ประจนปัจจนึก)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ดร.เพ็ญแข ประจนปัจจนึก)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๕ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ด้วยความกรุณาของ ดร.เพ็ญแข ประจนปัจจนึก ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ด้วยความเมตตาเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาต และรองศาสตราจารย์บุญทิพย์ สิริธรังศรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ พี่น้องและเพื่อนร่วมงานที่ให้ความช่วยเหลือ ให้ความห่วงใยและให้กำลังใจอย่างดียิ่งมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณรัฐฐะ สิริรังศรี ด.ญ.ปุญยาพร ด.ญ.ปริณดา ด.ช.ปิติภัทร สิริธรังศรี ที่เป็นความหวังและกำลังใจด้วยดีตลอดมา

ท้ายนี้ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ และระลึกถึง บิดา มารดา ที่ล่วงลับไปแล้ว

กมลรัตน์ สิริธรังศรี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	แนวคิดของการพัฒนามหาวิทยาลัยเปิด	8
	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	9
	ลักษณะวิชาชีพการพยาบาล	23
	การสนับสนุนทางสังคม	29
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
	สมมุติฐานการวิจัย	36
3	วิธีดำเนินการวิจัย	37
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
	การวิเคราะห์ข้อมูล	40
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41

บทที่ หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 44
ข้อมูลส่วนตัวของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ 44
การเปรียบเทียบตามตัวแปร 57
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ 75

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 82
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 82
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า 82
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า 83
วิธีดำเนินการวิจัย 83
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 83
การเก็บรวบรวมข้อมูล 84
การวิเคราะห์ข้อมูล 84
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 85
อภิปรายผล 88
ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติ 96
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 96

บรรณานุกรม 98

ภาคผนวก 104
แบบสอบถาม 105

ประวัติย่อของผู้วิจัย 112

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย..... 37
2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มประชากร..... 45
3 เปรียบเทียบปัจจัยข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง..... 48
4 ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต
พยาบาลศาสตร์โดยรวมแต่ละด้าน..... 51
5 ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต
พยาบาลศาสตร์ ด้านการสนับสนุนทางสังคม..... 52
6 ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต
พยาบาลศาสตร์ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล..... 55
7 ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต
พยาบาลศาสตร์ ด้านวิธีการเรียน..... 56
8 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา
ระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและ
หลังเวลาที่กำหนด ด้านการสนับสนุนทางสังคม..... 57
9 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา
ระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและ
หลังเวลาที่กำหนด ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล..... 61
10 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา
ระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและ
หลังเวลาที่กำหนด ด้านวิธีการเรียน..... 63
11 การทดสอบสมมุติฐานของปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา
ของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชตาม
ตัวแปร ด้านข้อมูลส่วนตัว..... 65

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

12 การทดสอบสมมุติฐานของปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามตัวแปร ด้านปัจจัยโดยรวม 67

13 การทดสอบสมมุติฐานของปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามตัวแปร ด้านสนับสนุนทางสังคม 68

14 การทดสอบสมมุติฐานของปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามตัวแปร ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล 72

15 การทดสอบสมมุติฐานของปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามตัวแปร ด้านวิธีการเรียน 73

16 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด 75

17 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด 78

บทนำ

บทที่ 1

ภูมิหลัง

ปัจจุบันนโยบายของรัฐให้ความสำคัญแก่การพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขทุกประเภท ทั้งนี้เพราะการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขจะนำไปสู่การให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชนชาวไทย อันจะก่อให้เกิดภาวะสุขภาพอนามัยที่ดี และสามารถบรรลุเป้าหมายองค์การอนามัยโลกที่กล่าวว่า ในปี พ.ศ.2543 พลโลกทุกคนจะมีสุขภาพดีถ้วนหน้า (Health for All by the Year 2000) (กระทรวงสาธารณสุข. 2535 : 30)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในฐานะเป็นสถาบันผู้ผลิตบุคลากรระดับอุดมศึกษา ได้ตระหนักในเป้าหมายดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายที่จะสนับสนุนด้านการผลิต และพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรพยาบาลวิชาชีพในระดับปริญญาตรี เนื่องจากบุคลากรพยาบาลวิชาชีพยังเป็นที่ต้องการอยู่เป็นจำนวนมากในฐานะที่จะต้องเป็นผู้ให้บริการแก่ประชาชนด้านสุขภาพ นอกจากนี้แล้ว งานด้านสาธารณสุขยังขยายขอบเขตไปยังระดับตำบลอีกด้วย ซึ่งทำให้ต้องมีพยาบาลวิชาชีพที่จะให้บริการแก่ประชาชนในระดับท้องถิ่น การขยายขอบเขตของงานสาธารณสุขดังกล่าวแล้ว เป็นผลให้บุคลากรพยาบาลจะต้องพัฒนาตนเอง โดยการพัฒนาพื้นฐานการศึกษาทักษะทางการพยาบาล รวมทั้งแสวงหาความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาชีพนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการให้บริการแก่ประชาชนด้านสุขภาพต่อไป (หลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 2536 : 1)

หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนื่อง 2 ปี) เป็นหลักสูตรหนึ่งของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้เปิดสอน โดยมุ่งที่จะพัฒนาบุคลากรพยาบาลให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานของวิชาชีพ ซึ่งจะเป็นการตอบสนองนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขด้านการให้บริการสาธารณสุขไปสู่ชุมชนชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริการสาธารณสุขขั้นมูลฐาน รวมไปถึงนโยบายองค์การอนามัยโลกที่ได้กำหนดให้ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้าในปี 2543 อีกด้วย การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่

กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้นของกระทรวงสาธารณสุขขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากรทางสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรทางสายการพยาบาล ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญอย่างสูง ทั้งทางด้านคุณภาพและจำนวน โดยการพัฒนาบุคลากรสายการพยาบาลให้มีความรู้ทางด้านการพยาบาลสูงถึงการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางการพยาบาล (โครงการศึกษาพยาบาลศาสตร์. 2525 : 1) เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามแผนการที่ขยายบริการของกระทรวงสาธารณสุขได้ อย่างไรก็ตามการผลิตบุคลากรสายการพยาบาลยังไม่สามารถผลิตจำนวนของบุคลากรพยาบาลได้มากพอทันกับความต้องการของประเทศชาติได้ นอกจากนี้แล้วการปรับปรุงส่งเสริม ยกระดับความรู้ของเจ้าหน้าที่สายการพยาบาลยังมีข้อจำกัดอยู่อย่างมาก จึงน่าจะจัดหาแนวทางการศึกษาแบบใหม่ เพื่อเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่สายการพยาบาลที่กำลังปฏิบัติงานประจำอยู่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นด้านการพยาบาล ด้วยเหตุผลความจำเป็นเหล่านี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ระบบการสอนทางไกล จึงได้เปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ต่อเนื่องขึ้น เริ่มตั้งแต่ปี 2527 เป็นต้นมา เพื่อช่วยพัฒนาบุคลากรด้านการพยาบาล

มหาวิทยาลัยได้กำหนดรูปแบบการเรียนให้ผู้เรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ต่อเนื่อง 2 ปี ต่างไปจากสาขาวิชาอื่นของมหาวิทยาลัยโดยการเพิ่มรูปแบบการฝึกปฏิบัติที่ประกอบด้วย 4 ลักษณะ ที่มีความเป็นไปได้และเอื้ออำนวยต่อการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาที่กระจายอยู่ ในสถานรักษาพยาบาลทุกระดับทั่วประเทศ การฝึกปฏิบัติ 4 ลักษณะมีดังนี้ คือ

1. การฝึกด้วยตนเอง หมายถึง การฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่เกิดจากการปฏิบัติงานประจำตามปกติ

2. การฝึกเฉพาะกรณี หมายถึง การฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมเฉพาะอย่างที่กำหนดไว้ในเอกสารการสอนและคู่มือการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของชุดวิชาที่ได้กำหนดภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ ณ ที่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ

3. การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล หมายถึง การฝึกปฏิบัติที่นักศึกษาจะต้องเข้าฝึกปฏิบัติ ณ ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ ตามวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยมีอาจารย์สอนเสริมฝึกเสริมเป็นผู้ให้การสอนและคำแนะนำ ตลอดจนการประเมินผลอย่างใกล้ชิด

4. การฝึกเข้ม หมายถึง การเข้ารับการอบรมเข้มตามระยะเวลาและสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งชุดวิชาที่จัดให้มีการอบรมเข้มตามระยะเวลาและสถานที่ที่มหาวิทยาลัย โดยชุดวิชาที่จัดให้มีการอบรมเข้ม ได้แก่ ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล (หลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 2536 : 71-72)

สำหรับเนื้อหาวิชาได้กำหนดเป็นชุดวิชา โดยให้ 1 ชุดวิชาเทียบเท่ากับ 6 หน่วยกิต นักศึกษาสามารถลงทะเบียน ได้ภาคการศึกษาละไม่เกิน 3 ชุดวิชา (18 หน่วยกิต) โดยมหาวิทยาลัยได้กำหนดจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำตามคุณวุฒิเดิมของผู้เข้าศึกษา คือ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาพยาบาลหลักสูตร 3 ปี หรือ 3 1/2 ปี ได้ใบประกอบวิชาชีพพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้น 1 กำหนดให้เรียน 72 หน่วยกิต ส่วนผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษาพยาบาลระดับต้น ได้แก่ พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาพยาบาลหลักสูตร 2 ปี ได้ใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้น 2 กำหนดให้เรียน 90 หน่วยกิต สำหรับผู้เรียนที่มีวุฒิเดิมประเภทแรกสามารถเรียนจบตามหลักสูตร ภายในเวลา 2 ปี ส่วนผู้ที่มีวุฒิเดิมประเภทหลังสามารถเรียนจบหลักสูตรได้ภายในเวลา 2 1/2 ปี โดยที่มหาวิทยาลัยกำหนดระยะเวลาเรียนสูงสุดไว้ไม่เกิน 6 ปีการศึกษาทั้งสองประเภท

หลังจากที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้เปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ต่อเนื่อง 2 ปี ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2528 ดังกล่าวแล้วข้างต้น ปรากฏว่าผู้เรียนส่วนมากจบการศึกษาหลังกำหนดเวลาการจบตามหลักสูตร คือ 2 ปี และ 2 1/2 ปี นอกจากนี้ยังมีบางส่วนที่ไม่สำเร็จ การศึกษาและต้องการออกจากการเรียนอีกด้วย จากข้อมูล ผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2534-2536 (กองแผนงาน. 2534 : 24) พบว่า มีผู้จบการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด คือ 2 ปี หรือ 2 1/2 เพียงร้อยละ 15 เท่านั้น ซึ่งเป็นการสูญเสียเวลาและค่าใช้จ่ายทั้งของทางราชการและของผู้ศึกษาเองเป็นอันมาก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาดูว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด ทั้งนี้เพื่อได้ข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการช่วยเหลือนักศึกษาหลักสูตรนี้ ให้สามารถสำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้น นอกจากนี้แล้วยังเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างคุ้มค่าต่อไปอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับความสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แขนงวิชาพยาบาลศาสตร์ วิชาเอกพยาบาลศาสตร์ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2534-2536

2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด

3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิบัติ เพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่ผู้ศึกษารุ่นต่อไป ทั้งนี้เพื่อได้มีโอกาสสำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาระหว่างกลุ่มผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด

2. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการหาวิธีการเพื่อสนับสนุนให้กลุ่มนักศึกษาพยาบาลสำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มผู้เรียนและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรดังกล่าวนี้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บัณฑิตพยาบาล สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่จบการศึกษาตั้งแต่ปี 2534-2536 จำนวน 3 รุ่น คือ ปี 2534 จำนวน 422 คน ปี 2535 จำนวน 179 คน ปี 2536 จำนวน 276 คน รวม 877 คน ในจำนวนนี้แบ่งเป็นผู้จบการศึกษาในเวลาที่กำหนด จำนวน 117 คน และผู้ที่จบการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด จำนวน 760 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากกลุ่มประชากรดังกล่าวแล้วข้างต้น โดยคิดเอาจาก 80% ของกลุ่มประชากรที่จบการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด และคิดเอาจาก 20% ของประชากรที่จบการศึกษาหลังเวลาที่กำหนดดังนี้ คือ

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด ได้มาจาก 80% ของจำนวนผู้จบ 117 คน ได้ 94 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด ได้มาจาก 20% ของจำนวนผู้จบ 760 คน ได้ 152 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 246 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด และการสำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 อายุ แบ่งเป็น

1) ต่ำกว่า 25 ปี
2) 25-35 ปี
3) 36 ปีขึ้นไป

2.2.2 สถานภาพสมรส

1) โสด
2) สมรส
3) หย่าร้าง

2.2.3 วุฒิการศึกษาที่สมัคร

1) พยาบาลระดับต้น
2) พยาบาลระดับวิชาชีพ

2.2.4 สถานที่ทำงาน

1) รัฐบาล
2) รัฐวิสาหกิจ เอกชน องค์กรการกุศล

2.2.5 รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่

1) 5,000-10,000 บาท

2) 10,001-15,000 บาท

3) 15,001 บาทขึ้นไป

2.2.6 วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อ

1) เพื่อปรับวุฒิให้สูงขึ้นเพื่อเลื่อนระดับ

2) เพื่อการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในอาชีพ

3) เพื่อการเปลี่ยนสถานที่ทำงานใหม่

2.2.7 การสนับสนุนทางสังคม

1) ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับสูง

2) ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลาง

3) ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับต่ำ

2.2.8 เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

1) มีเจคคติในเชิงบวกอยู่ในระดับสูง

2) มีเจคคติในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง

3) มีเจคคติในเชิงบวกอยู่ในระดับต่ำ

2.2.9 วิธีการเรียน

1) ปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้อยู่ในระดับมาก

2) ปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้อยู่ในระดับปานกลาง

3) ปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้อยู่ในระดับน้อย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **บัณฑิตพยาบาลศาสตร์** หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534-2536

2. **พยาบาลระดับต้น** หมายถึง พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาพยาบาลหลักสูตร 2 ปี ได้ใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ชั้น 2

3. **พยาบาลวิชาชีพ** หมายถึง พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาพยาบาลหลักสูตร 3 ปี 3 1/2 ปี หรือ 4 ปี และได้ใบประกอบวิชาชีพพยาบาลและผดุงครรภ์ ชั้น 1

4. **สถานที่ทำงาน** หมายถึง สังกัดหรือหน่วยงานสถานบริการรักษาพยาบาล ที่บัณฑิตพยาบาลปฏิบัติงานอยู่ ได้แก่ โรงพยาบาลรัฐบาล เช่น โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลของรัฐวิสาหกิจ เช่น โรงพยาบาลไฟฟ้า โรงพยาบาลเอกชน เช่น โรงพยาบาลพญาไท องค์กรการกุศลหรือมูลนิธิ เช่น โรงพยาบาลสภากาชาดไทย เป็นต้น

5. **การสนับสนุนทางสังคม** หมายถึง การได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลในครอบครัว บุคคลในหน่วยงาน เช่น ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน เพื่อช่วยให้ตนเองเรียนได้อย่างเต็มความสามารถ การให้การช่วยเหลือ ได้แก่ การให้คำแนะนำการให้กำลังใจ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือเพื่อเอื้ออำนวยในการฝึกปฏิบัติหรือการให้แลกเปลี่ยนเวร รวมไปถึงการช่วยเหลือทางด้านแรงงานและเงินทอง การสนับสนุนทางสังคมแบ่งเป็นระดับสูง ปานกลาง ต่ำ

6. **เจคคติต่อวิชาชีพการพยาบาล** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้ตอบที่มีต่อวิชาชีพการพยาบาลเห็นว่าวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม อาชีพนี้สามารถบำเพ็ญประโยชน์อย่างสูงต่อคนอื่นๆ ในสังคมได้ แบ่งเป็นระดับสูง ปานกลาง ต่ำ

7. **วิธีการเรียน** หมายถึง การปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ ได้แก่ การศึกษาเอกสารการสอน การเข้ารับฟังการสอนเสริม การรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชา การชมรายการโทรทัศน์ประกอบชุดวิชา การค้นคว้าหนังสืออื่นๆ และการใช้บริการมุม มสธ. แบ่งเป็น มาก ปานกลาง น้อย

8. **ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา** หมายถึง ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของบัณฑิตพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อ การสนับสนุนทางสังคม เจคคติต่อวิชาชีพการพยาบาลและวิธีการเรียน

9. **การสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด** หมายถึง การสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาในหลักสูตรที่กำหนดให้ คือ ภายใน 2 ปี - 2 1/2 ปี

10. **การสำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด** หมายถึง การสำเร็จการศึกษาหลังระยะเวลาการจบที่หลักสูตรกำหนด คือ หลัง 2 1/2 ปี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ นำเสนอเป็นลำดับตามหัวข้อในเรื่องของแนวคิดของการพัฒนามหาวิทยาลัยเปิด มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หลักสูตรการศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาตร์สุขภาพ วิชาเอกพยาบาลศาสตร์ ลักษณะวิชาชีพการพยาบาล เจตคติต่ออาชีพการพยาบาลและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

แนวคิดของการพัฒนามหาวิทยาลัยเปิด

มหาวิทยาลัยเปิดเกิดขึ้นจากความพยายามที่จะ "เปิดโอกาส" และ "ขยายโอกาส" ทางการศึกษาแก่ประชาชน แนวคิดนี้ได้พัฒนามากว่าร้อยปีมาแล้ว ปัจจุบันเราอาจจำแนกประเภทตามระดับของ "ความเปิด" ออกได้ 4 ประเภท คือ

1) แบบให้ปริญญาภายนอก (External Degree Programmes) เริ่มที่มหาวิทยาลัยลอนดอน พ.ศ. 2379 โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่างๆ ในและนอกประเทศอังกฤษมาสมทบและเข้าสอบข้อสอบของมหาวิทยาลัยลอนดอน เมื่อสอบผ่านก็จะได้รับปริญญาของมหาวิทยาลัยลอนดอน ซึ่งมีศักดิ์สิทธิ์เหมือนกับปริญญาที่ประสาทให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยลอนดอนทุกประการ

2) แบบขยายสาขาทางการศึกษา (Extension Programmes) เป็นสถาบันการศึกษาแบบเปิด ระดับที่ 2 ที่วิทยาลัยได้จัดให้มีการขยายสาขาการศึกษาจากสถาบันแม่ให้กว้างขวางออกไป รวมทั้งเปิดหลักสูตรคู่ขนานสำหรับนักศึกษาประจำที่เข้ามาเรียนในชั้นเรียน (On-Campus Students) และนักศึกษาภายนอกที่เรียนอยู่ที่บ้าน (Off-Campus Students) เช่น ในนิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย แคนาดา และประเทศอื่นๆ ในเครือจักรภพ

3) แบบตลาดวิชา (Open-Admission University) เป็นการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่รับนักศึกษาโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก ยังมีการเปิดสอนตามปกติแต่ไม่บังคับให้นักศึกษาเข้าชั้นเรียน นักศึกษาเป็นผู้กำหนดวิธีการเรียนเองว่าจะมาเข้าชั้นเรียน หรือจะศึกษาด้วยตนเองจากระบบการสอนทางไกล หรือจะทำทั้ง 2 แบบ เช่นที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น

4) แบบมหาวิทยาลัยเปิด (Open University Programme) เป็นแบบมหาวิทยาลัยเปิดสมบูรณ์แบบที่ยึดผู้เรียนเป็นหลัก กล่าวคือ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสนใจศึกษาเล่าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องผ่านการสอบคัดเลือกไม่ต้องเข้ามาฟังการบรรยายในชั้นเรียนเมื่อมหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นนักศึกษาแล้ว นักศึกษาจะเล่าเรียนจากการใช้สื่อประสม คือ (1) สิ่งพิมพ์ในรูปแบบอื่น (2) ชมและฟังรายการสอนทางวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง (3) ประกอบกิจกรรมภาคปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายและ (4) เข้ารับการสอนเสริมเพื่ออภิปรายซักถามปัญหาวิชาการตามศูนย์วิชาการศึกษาที่ตั้งขึ้นตามจังหวัดต่างๆ เมื่อศึกษาแล้วมีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการสอนโดยทำงานตามที่ได้รับมอบหมายส่งไปให้คอมพิวเตอร์และคณาจารย์ตรวจ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแล้วก็เข้าสอบไล่ประจำภาคหลังจากที่นักศึกษาเรียนชุดวิชาครบตามหลักสูตรแล้วอาจต้องเข้าร่วมอบรมเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพหรือทัศนศึกษา เมื่อผ่านการประเมินครบถ้วนแล้วจึงถือว่าได้เรียนครบตามหลักสูตรและได้รับปริญญาบัตรซึ่งมีศักดิ์และมีสิทธิ์เหมือนปริญญาจากมหาวิทยาลัยสามัญทุกประเภท (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2531 : 51-52)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่สมบูรณ์แบบ จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2521 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2521 เป็นสถาบันการศึกษาไม่มีชั้นเรียนของตนเอง จัดการศึกษาด้วยระบบสอนทางไกล ซึ่งใช้สื่อการสอนทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิธีการอื่นที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติการถ่ายทอดเนื้อหาสาระด้วยวิธีนี้เรียนกว่า "การศึกษาทางไกล" (Distance Education) หรือบางครั้งก็เรียกว่า การสอนทางไกล ซึ่งความหมายก็ครอบคลุมยุทธวิธีต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีผู้ให้คำนิยาม คำว่า การศึกษาทางไกล ไว้ดังนี้

วิจิตร ศรีสอ้าน (2529 : 4-5) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลว่าหมายถึงการที่ผู้เรียน ผู้สอนอยู่ห่างไกล แต่สามารถมีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้ โดยอาศัยสื่อการสอนในรูปของสื่อประสม ซึ่งได้แก่สื่อทางด้านไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และการสอนเสริม เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเรียนได้เองให้มากที่สุด โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ ผู้เรียนและผู้สอนมีโอกาสพบกันอยู่บ้าง ณ ศูนย์บริการการศึกษาเท่าที่จำเป็น

นิคม ทาแดง (2534 : 482) กล่าวว่า การศึกษาทางไกล (Distance Education) เป็นคำที่ประเทศยุโรปใช้เป็นระบบการศึกษาที่พัฒนามาในทำนองเดียวกันกับการศึกษาอิสระของอเมริกา ซึ่งมีความหมายรวมทั้งการศึกษาทางไปรษณีย์และการศึกษาระบบเปิดด้วย การศึกษาทางไกลจัดการเรียนการสอนโดยการใช้สื่อต่างๆ ไปให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนเป็นประจำเหมือนกับการศึกษาในระบบปกติทั่วไป นักศึกษาอาจอยู่ใกล้หรือห่างไกลจากสถาบันหรือผู้สอนก็ได้ การศึกษาทางไกลเป็นระบบที่ตอบสนองต่อแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตได้เป็นอย่างดี

เบิร์ค และฟรีวิน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2534 ; 5; อ้างอิงมาจาก Burge and Frewin. 1985) ได้ให้ความหมายการเรียนทางไกลว่าหมายถึง กิจกรรมการเรียนที่สถาบันการศึกษาได้จัดทำเพื่อให้ผู้เรียน ซึ่งไม่สามารถจะเข้าเรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนตามปกติได้ กิจกรรมการเรียนที่จัดให้มีการผสมผสานวิธีการที่สัมพันธ์กับทรัพยากรการกำหนดให้มีระบบการจัดส่งสื่อการสอนและมีการวางแผนดำเนินการรูปแบบของทรัพยากรประกอบด้วยเอกสารการพิมพ์ โสตทัศนูปกรณ์ สื่อคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้เรียนอาจเลือกใช้สื่อเฉพาะตนหรือ เฉพาะกลุ่มได้ ส่วนระบบการจัดส่งสื่อนั้นก็มีการใช้เทคโนโลยีนานาชนิด สำหรับระบบบริการที่มีการจัดส่งสื่อนั้น ก็มีการใช้เทคโนโลยีนานาชนิด สำหรับระบบบริการที่มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาทางไกลขึ้น เพื่อรับผิดชอบจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โฮลมเบอร์ก (Holmberg. 1981 : 11-13) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลว่า เป็นการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ห่างไกลกัน แต่มีปฏิสัมพันธ์กันด้วยการใช้ ระบบการสื่อสารแบบสองทางที่มีการเตรียมสื่อการศึกษาไว้ล่วงหน้าอย่างดี เป็นการศึกษาสำหรับผู้เรียนจำนวนมาก โดยอาศัยสื่อมวลชน มีการเรียนการสอนตามแบบอย่างของโรงงานอุตสาหกรรมและมีบริการให้คำปรึกษาระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเป็นบางโอกาส

กล่าวโดยสรุป การศึกษาทางไกล คือ การจัดการเรียน การสอนที่ไม่มีการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน แต่อาศัยการเรียนรู้จากสื่อต่างๆ ที่ผู้สอนจัดทำขึ้นและส่งไปให้ โดยผู้เรียนเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภัทรฤดี พัฒนโสภณ. 2535 : 15)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดตั้งมาจากแนวคิด เรื่องการกระจายและขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่ประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การจัดการสอนด้วยระบบการสอนทางไกล ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีลักษณะพิเศษในการให้บริการเป็นไปอย่างสอดคล้องกับธรรมชาติของโลกใหม่ กล่าวคือ มีการกระจายตัวของการให้บริการ โดยอาศัยเทคโนโลยีด้านสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย สอดคล้องกับสมัยโลกโลกาภิวัตน์ ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้เอื้ออำนวยตอบสนองแก่ผู้เรียนและผู้สนใจใฝ่หาความรู้ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง

การจัดการศึกษาและระบบการศึกษาทางไกล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่นักศึกษา จึงจัดสาระของหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระแบบประสบการณ์ต่างๆ ของวิชาที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบในรูปของชุดการสอน เรียกว่า "ชุดวิชา" ซึ่งแต่ละชุดวิชามีค่าไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตทวิภาคของหลักสูตรระดับอุดมศึกษาชุดหนึ่งแบ่งหน่วยการสอนออกเป็น 15 หน่วย แต่ละหน่วยการสอนใช้เวลาศึกษาทั้งนี้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เท่าของระยะเวลาการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

มหาวิทยาลัยใช้ระบบการศึกษาที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาว่างศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติที่เรียกว่า "ระบบการศึกษาทางไกล" ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาที่อยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ทุกภูมิภาคทั่วประเทศสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองตามความพร้อม ความสะดวกและความสนใจ โดยอาศัยสื่อการสอนประเภทต่างๆ ได้แก่ เอกสารการสอน แบบฝึกหัดปฏิบัติเทปเสียงประกอบชุดวิชา หนังสืออ่านประกอบรายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2536 : 47)

ปัจจุบันหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยจัดสอนมี 4 ลักษณะ โดยเพิ่มหลักสูตรปริญญาโท (2ปี) ซึ่งเปิดสอนปี 2536 ส่วนหลักสูตรเดิม คือ หลักสูตรปริญญาตรี (4ปี) หลักสูตรปริญญาต่อเนื่อง (2-3ปี) และหลักสูตรประกาศนียบัตร (1และ2ปี) โดยเปิดสอนใน 10 สาขาวิชา อันประกอบด้วย

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ และสาขาวิชานิเทศศาสตร์ และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จำนวน 3 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาบริหารการศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน และแขนงวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา

ส่วนในระบบการเรียนในระบบการสอนทางไกล มหาวิทยาลัยใช้ระบบการสอนทางไกลที่มีลักษณะเอื้ออำนวยให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาว่างศึกษาด้วยตนเอง ไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ แต่ใช้วิธีการศึกษา โดยผ่านสื่อการสอนต่างๆ เรียกว่า "สื่อประสม" ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ตามโปรแกรมการสอนในแต่ละสาขาวิชาที่สมัครเรียนจากสื่อการสอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากวัสดุการศึกษาที่ส่งให้ทางไปรษณีย์ วัสดุการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดส่งให้นักศึกษา ได้แก่ เอกสารการสอนประจำชุดวิชา แบบฝึกปฏิบัติประจำชุดวิชา เทปเสียงประกอบชุดวิชาและหนังสือ หรือเอกสารอ่านประกอบมีรายละเอียดดังนี้

1.1 เอกสารการสอนประจำชุดวิชา ประกอบด้วยคำอธิบายชุดวิชา วัตถุประสงค์ของชุดวิชา รายชื่อหน่วยการสอน วิธีการศึกษา แผนการสอนประจำหน่วย เนื้อหา สาระจัดอยู่ในรูปบทเรียนโปรแกรม

1.2 แบบฝึกหัดปฏิบัติประจำชุดวิชา ประกอบด้วยคำชี้แจงในการใช้แบบฝึกปฏิบัติรายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยการสอน แบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังเรียน กิจกรรมและแนวตอบ และแบบทดสอบประจำหน่วย

1.3 เทปเสียงประกอบชุดวิชา เป็นเทปเสียงประกอบชุดวิชา บางชุดวิชามีลักษณะเป็นคำบรรยายหรือสนทนา หรือรูปแบบอื่นที่ไม่ซ้ำกับรายการวิทยุกระจายเสียง

1.4 หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ เป็นหนังสือเอกสารหรือบทความที่กำหนดไว้ในเอกสารการสอน ชุดวิชาหรือแบบฝึกหัดประจำชุดวิชา เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความเข้าใจให้กับนักศึกษา หนังสือและเอกสารเหล่านี้ มหาวิทยาลัยจัดไว้ที่มุม มสธ. (ห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัด) ทุกจังหวัด

2. ศึกษาจากรายการสอนทางวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชามีประมาณสิบรายการ รายการละ 20 นาที การออกอากาศจะกำหนดเป็นตารางออกอากาศและส่งให้นักศึกษาทุกคน

3. ศึกษาจากรายการสอนทางวิทยุโทรทัศน์ รายการวิทยุโทรทัศน์ประกอบชุดวิชามีประมาณสามรายการ รายการละ 30 นาที แต่ละรายการมีเนื้อหาต่อเนื่องกันเป็นชุดรายการตารางออกอากาศส่งให้นักศึกษาทุกคนเช่นกัน

4. ศึกษาจากสื่อโสตทัศน์ โสตทัศน์เป็นสื่อการสอนที่มหาวิทยาลัยผลิตขึ้นสำหรับเสริมสื่อการสอนประเภทต่างๆ ได้แก่ ภาพถ่าย สไลด์ สื่อสามมิติ เทปเสียง ภาพยนตร์ และวิดิทัศน์ (Video) สื่อเหล่านี้จัดไว้ที่มุม มสธ. ทุกจังหวัด

5. ศึกษาจากการเข้ารับการสอนเสริม การสอนเสริมเป็นบริการเสริมทางวิชาการที่มหาวิทยาลัยจัดให้นักศึกษา โดยจัดคณาจารย์ออกไปให้ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของชุดวิชาต่างๆ นักศึกษาสามารถเข้ารับการสอนเสริมตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดได้ที่ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัด (โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด) ตามตารางสอนเสริมที่ส่งให้นักศึกษา

6. ศึกษาจากการใช้บริการบริการวิดิทัศน์และเทปเสียงแทนการสอน มหาวิทยาลัยได้จัดวิดิทัศน์และเทปเสียง เพื่อใช้ประกอบหรือแทนการสอนเสริม โดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมรายละเอียดในเอกสารการสอน การฉายวีดิทัศน์ จัดไว้บริการที่ศูนย์บริการการศึกษาทุกจังหวัด และเทปเสียงแทนการสอนเสริม จัดไว้บริการที่มุม มสธ. ทุกจังหวัด

7. ศึกษาจากกิจกรรมภาคปฏิบัติเสริมประสบการณ์ ในบางชุดวิชาจะต้องเข้ารับการฝึกปฏิบัติใช้เวลาศึกษาสัปดาห์ละสองชั่วโมงต่อชุดวิชา ตามแหล่งฝึกงานที่กำหนดให้ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 1-2)

จากวิธีการเรียนจากสื่อต่างๆ และวิธีการในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกและได้สาระเนื้อหาวิชาครบตามหลักสูตร โดยใช้เทคโนโลยีการศึกษาในรูปแบบสื่อประสม เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายและมีประสิทธภาพ จึงมีการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา โดยการกำหนดแนวการวัดและประเมินผลการเรียนของนักศึกษาทั้งกิจกรรมภาคปฏิบัติระหว่างเรียน และกิจกรรมภาคปฏิบัติเสริมประสบการณ์การสอนประจำหน่วยและการสอบภาคปลาย โดยแบ่งเป็นสองส่วน คือ

1. การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยจัดแบ่งลักษณะเนื้อหาชุดวิชาเป็นสองลักษณะ คือ ชุดวิชาเชิงทฤษฎีและชุดวิชาเชิงปฏิบัติ เพื่อให้การประเมินผลการศึกษาสอดคล้องกับลักษณะของชุดวิชา โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการฝึกปฏิบัติและการสอบปลายภาคไว้ดังนี้

1.1 ชุดวิชาเชิงทฤษฎี กำหนดแผนการฝึกปฏิบัติไม่เกินร้อยละ 20 และคะแนนสอบปลายภาคไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

1.2 ชุดวิชาเชิงปฏิบัติ กำหนดการประเมินผลการศึกษาโดยถือคะแนนการฝึกปฏิบัติเป็นหลักและคะแนนสอบปลายภาคเป็นส่วนประกอบชุดวิชาที่สาขาใดรับผิดชอบให้สาขาวิชานั้นกำหนดสัดส่วนของคะแนนได้ตามความเหมาะสม

2. การประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยได้จัดลำดับขั้นการแสดงความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละชุดวิชาไว้ดังนี้

ลำดับขั้น	คะแนน	ความหมาย
H	76-100	เกียรตินิยม
S	60-75	ผ่าน
U	ต่ำกว่า 60	ไม่ผ่าน
I		ไม่สมบูรณ์

การนับชุดวิชาสะสมเพื่อให้ครบหลักสูตรมหาวิทยาลัยจะนับเฉพาะชุดวิชาที่นักศึกษาสอบได้ลำดับ H และ S เท่านั้น โดยแต่ละชุดวิชา H มีค่าเท่ากับ 4.00 และ S มีค่า 2.30 (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 2)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2531 : 59-60) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนการสอนในระบบการเรียนการสอนทางไกลว่า ผู้เรียนสามารถที่จะจัดแบ่งเวลาให้กับการศึกษาอย่างเพียงพอ แม้ว่าจะเป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เรียนได้ตามความพร้อมของผู้เรียนก็ตาม อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยย่อมตระหนักถึงมาตรฐานในระดับของการศึกษา เพื่อที่ผู้จบการศึกษาจะได้รับทั้งความรู้และคุณภาพ เพื่อออกไปประกอบอาชีพและพัฒนาการงานของตนให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น เท่าที่ผ่านมามีปัญหาบางประการที่มักจะเกิดขึ้นจากผู้เรียนในระบบสอนทางไกล คือ

1. การขาดความสามารถในการควบคุมตนเองให้เล่าเรียนอย่างสมบูรณ์
2. การขาดความพร้อมในด้านงบประมาณ เวลาเรียน และอุปกรณ์ คือเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์
3. การขาดที่ปรึกษาเกี่ยวกับข้อข้องใจในเรื่องที่เล่าเรียน

4. การขาดความซื่อสัตย์ต่อตนเองในการทำงาน และในทำแบบสอบถามอาจให้ผู้อื่นทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบแทน

5. ขาดทักษะในวิธีเรียนตามแนวของระบบการสอนทางไกลซึ่งเน้นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกฝนในสมัยที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

6. การขาดทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทำให้ตีความหมายบทเรียนและหนังสือไม่ตรงตามจริง

7. การขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เมื่อกำหนดหนังสืออ่านประกอบไว้ให้ ส่วนใหญ่ไม่ขวนขวายหาอ่านเพิ่มเติม

8. การขาดทัศนคติที่ถูกต้อง กล่าวคือ นักศึกษามีทัศนคติที่ว่าเพียงอ่านตำราและฟังการบรรยายก็จะทำให้มีความรู้ จึงไม่สนใจศึกษาตามขั้นตอนและกิจกรรมที่กำหนดไว้ ซึ่งจะมีผลทำให้ศึกษาเรื่องที่เรียนได้ไม่แจ่มแจ้งทะลุปรุโปร่ง

นอกจากนี้การศึกษาในระบบทางไกลนั้น มีปัญหาต่างจากนักศึกษาในระบบชั้นเรียนคือ (1) มีเอกสารสำหรับอ่านมากกว่า (2) มีเวลาน้อยแต่มีสิ่งรบกวนมากกว่า (3) ออกจากโรงเรียนมานานกว่าจะเริ่มเรียนอีก (4) มีเวลาพบกับเพื่อนนักศึกษาน้อยและมีเวลาจำกัดมากในการพบกับอาจารย์ และ (5) ทราบผลความก้าวหน้าเกี่ยวกับการเรียน (feedback) ช้า และมีลักษณะไม่เป็นกันเอง (Dawn C. Howard : p 171) ลักษณะดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการสำเร็จการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษาเท่าที่ควร หรือใช้เวลาศึกษานานเกินไปแม้ระเบียบมหาวิทยาลัยจะเอื้ออำนวยให้มีเวลาในการศึกษาเป็นระยะเวลาที่เพียงพอ สำหรับการศึกษาในแต่ละระดับก็ตาม ย่อมเป็นเหตุให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาและเป็นผลให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การกำหนดเป้าหมายจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนใช้ระยะเวลาศึกษานานเกินไป อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่ขวนขวายทำให้ละทิ้งการเรียนไปโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งไม่เป็นผลดีทั้งผู้ศึกษาและผู้ให้การศึกษา (ทองอินทร์ วงศ์โสธร. 2535 : 39)

หลักสูตรการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล มสธ.

แขนงวิชาพยาบาล วิชาเอกพยาบาล

คุณสมบัติเฉพาะ

1. เป็นผู้มีประสบการณ์ทำงานมาแล้ว 2 ปี ภายหลังสำเร็จการศึกษา
2. เป็นผู้ทำงานในสถานพยาบาลของรัฐหรือของเอกชน

วุฒิการศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย หลักสูตร 3 1/2 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5) หรือ

2. สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรพยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์ หลักสูตร 3 1/2 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5) หรือ

3. สำเร็จการศึกษาอนุปริญญาพยาบาลและอนามัย หลักสูตร 3 ปี และได้รับประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์ หลักสูตร 6 เดือน โดยรับจากผู้สำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5) หรือ

4. สำเร็จการศึกษาอนุปริญญาพยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์ หลักสูตร 3 1/2 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5) หรือ

5. สำเร็จการศึกษาอนุปริญญาพยาบาลและผดุงครรภ์ หลักสูตร 3 1/2 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5) หรือ

6. สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย หรืออนุปริญญาพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย หลักสูตร 3 1/2 - 4 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 3) หรือ

7. สำเร็จการศึกษาอนุปริญญาพยาบาลสาธารณสุข หรือ

8. สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางการพยาบาล หรือเทียบเท่า หรือ

9. สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการพยาบาลหรือผดุงครรภ์ (พยาบาลศาสตร์ระดับต้น) หรือ

10. สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรสาธารณสุขชุมชน (ผดุงครรภ์อนามัย)

หมายเหตุ 1. ผู้สำเร็จการศึกษาตามข้อ 1-10 จะต้องเป็นหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุข สำนักงาน ก.พ. และสภาการพยาบาลรับรอง

2. ผู้สำเร็จการศึกษาตามข้อ 9-10 จะต้องเป็นผู้ปฏิบัติประจำสถานบริการสาธารณสุขของกระทรวงสาธารณสุข หรือกองทัพเรือ กรุงเทพมหานคร ตลอด

ระยะเวลาในการศึกษาและต้องศึกษา ชุดวิชาเพิ่มอีก 3 ชุดวิชา ตามโครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตร

3. ผู้สำเร็จการศึกษาตามข้อ 9. ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากกรมแพทย์ทหารเรือ จะต้องมีคุณสมบัติเพิ่มดังนี้
   (ก) เป็นผู้ปฏิบัติงานให้การพยาบาลโดยตรงแก่ผู้ป่วยในโรงพยาบาลที่มีเตียงรับผู้ป่วยขนาด 100 เตียงขึ้นไป ได้แก่ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า โรงพยาบาลอาภากรเกียรติวงศ์ โรงพยาบาลทหารเรือกรุงเทพฯ โรงพยาบาลสรรพาวุธทหารเรือพังงา โรงพยาบาลทหารเรือสงขลาและโรงพยาบาลทหารเรือพังงา
   (ข) มีใบรับรองจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงของโรงพยาบาลแห่งนั้นว่าปฏิบัติงานให้การพยาบาล
4. ผู้สมัครที่ใช้วุฒิการศึกษาตามข้อ 10 จะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ คือ
   (ก) มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี ภายหลังสำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรสาธารณสุข (ผดุงครรภ์อนามัย) หรือ
   (ข) มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 2 ปี ภายหลังผ่านการอบรมหลักสูตรการพยาบาล สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรสาธารณสุขชุมชน. (ผดุงครรภ์อนามัย)
5. ผู้สมัครต้องส่งหลักฐานต่อไปนี้ในการสมัคร
   (ก) ผู้สำเร็จการศึกษาตามข้อ 1-8 จะต้องส่งสำเนาหนังสือรับรอง หรือสำเนาใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้น 1
   (ข) ผู้สำเร็จการศึกษาตาม ข้อ 9-10 จะต้องส่งสำเนาหนังสือรับรอง หรือสำเนาใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้น 2

โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตร

แขนงวิชาพยาบาลศาสตร์ วิชาเอกพยาบาลศาสตร์

1. สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาตามที่ได้ระบุไว้ในคุณสมบัติข้อ 1-8 โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตรดังนี้

1.1 โครงสร้างของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต)

ข. หมวดวิชาแกน 2 ชุดวิชา (12 หน่วยกิต)

ค. หมวดวิชาชีพ 9 ชุดวิชา (54 หน่วยกิต)

รวมหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ชุดวิชา หรือ 72 หน่วยกิต

1.2 รายละเอียดของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 1 ชุดวิชา

10151 ไทยศึกษา

ข. หมวดวิชาแกน 2 ชุดวิชา

50103 สถิติและการวิจัยสำหรับวิทยาศาสตร์สุขภาพ

50301 การรักษาพยาบาลเบื้องต้น

ค. หมวดวิชาชีพ 9 ชุดวิชา

50201 มโนมติและกระบวนการการพยาบาล

50202 พลศาสตร์ของการสื่อสาร

50203 การสาธารณสุข 1

50204 การสาธารณสุข 2

50205 ประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล

50401 กรณีเลือกสรรการพยาบาลมารดาทารกและการพยาบาลจิตเวช

50402 กรณีเลือกสรรการพยาบาลอนามัยชุมชน

50403 กรณีเลือกสรรการพยาบาลฉุกเฉินและวิกฤต

50404 กรณีเลือกสรรการพยาบาลเพื่อการฟื้นฟูสภาพ

2. สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาตามที่ได้ระบุไว้ในคุณสมบัติ ข้อ 9-10 มีโครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตรดังนี้

2.1 โครงสร้างของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 2 ชุดวิชา (12 หน่วยกิต)

ข. หมวดวิชาแกน 3 ชุดวิชา (18 หน่วยกิต)

ค. หมวดวิชาชีพ 10 ชุดวิชา (60 หน่วยกิต)

รวมหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 15 ชุดวิชา หรือ 90 หน่วยกิต

2.2 รายละเอียดของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 2 ชุดวิชา

10151 ไทยศึกษา

50101 วิทยาศาสตร์พื้นฐาน

ข. หมวดวิชาแกน 3 ชุดวิชา

50102 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

50103 สถิติและการวิจัยสำหรับวิทยาศาสตร์สุขภาพ

50301 การรักษาพยาบาลเบื้องต้น

ค. หมวดวิชาชีพ 10 ชุดวิชา

50201 มโนมติและกระบวนการการพยาบาล

50202 พลศาสตร์ของการสื่อสาร

50203 การสาธารณสุข 1

50204 การสาธารณสุข 2

50303 ประเด็นและแนวโน้มทางการพยาบาล

50304 ประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล

50401 กรณีเลือกสรรการพยาบาลมารดา ทารกและการพยาบาลจิตเวช

50402 กรณีเลือกสรรการพยาบาลอนามัยชุมชน

50403 กรณีเลือกสรรการพยาบาลฉุกเฉินและวิกฤต

50404 กรณีเลือกสรรการพยาบาลเพื่อการฟื้นฟูสภาพ

การศึกษาภาคปฏิบัติหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

การฝึกปฏิบัติในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำแนกออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การฝึกด้วยตนเอง การฝึกเฉพาะกรณี การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล และการฝึกอบรมเข้มตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรพยาบาลระดับวิชาชีพโดยทั่วไปกำหนดว่า การฝึกปฏิบัติ 1 หน่วยกิต จะต้องมีชั่วโมงการฝึกปฏิบัติ 4-6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 60-90 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา และเนื่องจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีความเชื่อมั่นว่าการที่นักศึกษาปฏิบัติงานประจำตามหน้าที่ของตน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรที่กำลังศึกษาอยู่นั้น ย่อม

จะต้องได้รับประสบการณ์การฝึกปฏิบัติและการประเมินผลในแต่ละชุดวิชา รายละเอียดในการศึกษาภาคปฏิบัติมีดังต่อไปนี้

กิจกรรมและแนวทางการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

1. **การฝึกด้วยตนเอง** หมายถึง การฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่เกิดจากการปฏิบัติงานประจำตามปกติ โดยคิดเทียบจำนวนชั่วโมงการฝึกปฏิบัติงานประจำเป็นชั่วโมงการฝึกปฏิบัติของแต่ละชุดวิชา ดังนี้

ชุดวิชา 51401 ชุดวิชา 51402 ชุดวิชา 51403 และชุดวิชา 51404 กำหนดให้การฝึกปฏิบัติงานประจำวัน 8 ชั่วโมงเทียบเท่ากับชั่วโมงการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง 1 ชั่วโมง ดังนั้นใน 1 สัปดาห์ของการปฏิบัติงานประจำถือว่านักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง 5 ชั่วโมงหรือ 75 ชั่วโมงใน 1 ภาคการศึกษา (15 สัปดาห์)

ชุดวิชา 51304 กำหนดให้การปฏิบัติงานประจำวันของนักศึกษา 8 ชั่วโมงเทียบเท่ากับชั่วโมงการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง 2 ชั่วโมง ดังนั้นใน 1 สัปดาห์ ของการปฏิบัติงานประจำถือว่านักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง 10 ชั่วโมง หรือ 150 ชั่วโมงใน 1 ภาคการศึกษา (15สัปดาห์)

2. **การฝึกเฉพาะกรณี** หมายถึง การฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมเฉพาะอย่างที่กำหนดไว้ในคู่มือการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของชุดวิชาดังกล่าว ซึ่งอาจจะเป็นการศึกษาผู้ป่วยรายกรณีหรือกิจกรรมในลักษณะอื่น ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัตินอกเวลาที่ปฏิบัติงานประจำ โดยกำหนดชั่วโมงการฝึกปฏิบัติตามจำนวนหน่วยกิตของชุดวิชาดังนี้

ชุดวิชา 51401 และชุดวิชา 51402 ซึ่งมีหน่วยกิตการฝึกปฏิบัติวิชาละ 3 หน่วยกิต นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติเฉพาะกรณีไม่น้อยกว่าชุดวิชาละ 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 90 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

ชุดวิชา 51403 และชุดวิชา 51405 ซึ่งมีหน่วยกิตการฝึกปฏิบัติชุดวิชาละ 2 หน่วยกิต นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติเฉพาะกรณีไม่น้อยกว่าชุดวิชาละ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

ชุดวิชา 51304 ซึ่งมีหน่วยกิตการฝึกปฏิบัติ 4 หน่วยกิต นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติเฉพาะไม่น้อยกว่า 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 60 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

ในการฝึกเฉพาะกรณีนั้น หากในสถาบันที่นักศึกษาปฏิบัติงานประจำอยู่ไม่มีลักษณะของกิจกรรมหรือการศึกษาเฉพาะกรณีตามที่ชุดวิชากำหนดไว้ให้นักศึกษาปฏิบัติดังนี้

2.1 นักศึกษาที่ปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้ขึ้นฝึกเฉพาะกรณีในโรงพยาบาลในสังกัดเดียวกันในจังหวัดนั้นๆ ถ้าไม่มีกรณีผู้ป่วยให้แจ้งตรงไปยังผู้อำนวยการสำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อจัดสถานที่ให้ฝึกปฏิบัติต่อไป

2.2 นักศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่นอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้แจ้งตรงมายังผู้อำนวยการ สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อทางมหาวิทยาลัยจะได้ติดต่อสถานที่ให้ฝึกเฉพาะกรณีตามความเหมาะสมต่อไป

ในการฝึกเฉพาะกรณี ให้นักศึกษารายงานตัว ยื่นแบบขออนุญาตเข้ารับการฝึกเฉพาะกรณีและแจ้งวัน เวลา และหอผู้ป่วยที่ต้องการฝึกต่อหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลหรือหัวหน้าแผนกการพยาบาล เพื่อติดต่อประสานงานกับหัวหน้าหอผู้ป่วยหรือพยาบาลหัวหน้าเวรที่เป็นพยาบาลวิชาชีพลงนามรับรองการฝึกในแบบบันทึกการฝึกเฉพาะกรณี และเมื่อสิ้นสุดการฝึกเฉพาะกรณีแต่ละกรณีแล้ว จะต้องให้หัวหน้าหอผู้ป่วยหรือหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลลงนามรับรองการฝึกด้วย ยกเว้นชุดวิชา 51402 ในการเยี่ยมบ้าน ให้หัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนเป็นผู้ลงนามรับรองการฝึกเฉพาะกรณี (การเยี่ยมบ้าน)

3. **การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล** หมายถึง การฝึกปฏิบัติที่นักศึกษาจะต้องเข้าฝึกปฏิบัติ ณ ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ ตามวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยมีอาจารย์สอนเสริมเป็นผู้ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดนักศึกษาทุกคนจะต้องเข้ารับการฝึกเสริมทักษะฯ

จำนวนชั่วโมงการฝึกเสริมทักษะฯ กำหนดไว้ชุดวิชาละ 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ชุดวิชาที่ต้องฝึกเสริมทักษะ ได้แก่ ชุดวิชากรณีเลือกสรรการพยาบาลมารดา ทารกและการพยาบาลจิตเวช ชุดวิชากรณีเลือกสรรการพยาบาลอนามัยชุมชน ชุดวิชากรณีเลือกสรรการพยาบาลฉุกเฉินและวิกฤต และชุดวิชากรณีเลือกสรรการพยาบาลเพื่อการฟื้นฟูสภาพ

4. **การฝึกเข้ม** หมายถึง การเข้ารับการอบรมเข้มตามระยะเวลาและสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งชุดวิชาที่จัดให้มีการอบรมเข้ม ได้แก่ ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล โดยจัดให้มีการอบรมเข้ม 5 วัน จำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง

นอกจากนี้แล้ว ทางมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการสอนเสริมฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยการนัดพบให้แก่นักศึกษาในระหว่างที่ฝึกด้วยตนเองและฝึกเฉพาะกรณี ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษาให้มีความต่อเนื่องอย่างผสมผสาน นับตั้งแต่ความรู้ ประสบการณ์เดิม และมีความพร้อมในการฝึกเสริมทักษะฯ ในระยะท้ายของภาคการศึกษา นักศึกษาทุกคนควรเข้ารับการสอนเสริมฝึกปฏิบัติการพยาบาล โดยการนัดพบในแต่ละชุดวิชาอีกด้วย

ตารางแสดงจำนวนหน่วยกิต ประเภทและชั่วโมงการฝึกปฏิบัติ
และการประเมินผลจำแนกตามชุดวิชา

ชื่อชุดวิชา	จำนวนหน่วยกิต		ประเภทและชั่วโมงการฝึกปฏิบัติ					การประเมินผล	
	ภาคทฤษฎี	ภาคปฏิบัติ	ฝึกด้วยตนเอง	ฝึกเฉพาะกรณี*	ฝึกเสริมทักษะ	ฝึกอบรมเข้ม*	รวมชั่วโมงฝึกปฏิบัติ	คะแนนสอบได่	คะแนนฝึกปฏิบัติ (ร้อยละ)
51304 ประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล	2	4	150	60	-	40	250	40	60
51401 กรณีเลือกสรรการพยาบาลมารดา ทารก และการพยาบาลจิตเวช	3	3	75	90	15	-	180	60	40
51402 กรณีเลือกสรรการพยาบาลอนามัยชุมชน	3	3	75	90	15	-	180	60	40
51403 กรณีเลือกสรรการพยาบาลอุกเฉินและวิกฤต	4	2	75	45	15	-	135	70	30
51404 กรณีเลือกสรรการพยาบาลเพื่อการฟื้นฟูสภาพ	4	2	75	45	15	-	135	70	30

* ชั่วโมงการฝึกเฉพาะกรณีและฝึกอบรมเข้มเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำของชั่วโมงการฝึกปฏิบัติ

(ที่มา หลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 2536 : 73)

การแต่งกาย

นักศึกษาต้องแต่งเครื่องแบบพยาบาลสีขาวตามสถาบันที่นักศึกษาปฏิบัติงานอยู่ทุกครั้งที่มีการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย และติดป้ายชื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ห้ามใส่เครื่องประดับต่างๆ ยกเว้น นาฬิกา การฝึกปฏิบัติชุดวิชา 51402 ที่ต้องมีการเยี่ยมครอบครัว ให้นักศึกษาแต่งชุดพยาบาลอนามัยสีฟ้าหรือชุดพยาบาลสีขาวพร้อมทั้งติดป้ายชื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประเมินผล

ในการประเมินผลผลชุดวิชา 51401, 51402, 51403 และ 51404 นั้น นักศึกษาต้องสอบผ่านทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในกรณีที่นักศึกษาสอบไม่ผ่านกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง นักศึกษาต้องลงทะเบียนสอบซ่อมในกิจกรรมนั้น และถ้าสอบซ่อมไม่ผ่านลงทะเบียนใหม่ทั้งชุด สำหรับการลงทะเบียนสอบซ่อมนั้น ให้นักศึกษาลงทะเบียนตามวิธีการปกติ ถ้านักศึกษาสอบซ่อมภาคปฏิบัติ สาขาวิชาฯ จะติดต่อกับนักศึกษาเพื่อมอบหมายกิจกรรมในเรื่องฝึกปฏิบัติและวิธีการสอบภาคปฏิบัติต่อไป และขอให้นักศึกษายึดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลและการสอบซ่อมชุดวิชาที่มีการฝึกปฏิบัติและชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ ตามประกาศมหาวิทยาลัยฯ (หลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 2536 : 11-74)

ลักษณะวิชาชีพการพยาบาล

ความหมายของวิชาชีพการพยาบาล

วิชาชีพการพยาบาลเป็นคำหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นมาไม่นานนัก และเป็นผลมาจากการพัฒนาให้งานพยาบาลกลายมาเป็นวิชาชีพ วิชาชีพการพยาบาล (Nursing Profession) ตามความหมายในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 หมายถึง "วิชาชีพกระทำการช่วยเหลือดูแลผู้ป่วย เพื่อบรรเทาอาการของโรค และการลุกลามของโรค การประเมินสุขภาพ การส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพอนามัยและการป้องกันโรค รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์ และการกระทำตามคำสั่ง ในการรักษาโรคของแพทย์ทั้งนี้โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์ และศิลปะการพยาบาล" (ถวัลย์ อาสนะเสน. 2532 : 43) วิชาชีพการพยาบาลมีความเป็นวิชาชีพที่สังคมให้การยอมรับ เพราะมีลักษณะเข้าตามหลักเกณฑ์ของความเป็นวิชาชีพดังนี้

1. ต้องมีการศึกษาเป็นระบบระเบียบในระดับอุดมศึกษา ในระยะเวลานานเพียงพอที่จะสร้างหรือเตรียมสมาชิกของวิชาชีพให้ออกไปประกอบอาชีพได้ โดยมีความรู้ทางทฤษฎี ทักษะ และ การปฏิบัติ

2. ต้องมีความรู้เฉพาะด้าน และต้องพัฒนาความรู้ทั้งตัวความรู้ที่เป็นทฤษฎี และการปฏิบัติวิชาชีพตลอดเวลา รวมทั้งการสร้าง และเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้จากการวิจัย

3. มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานของตนเอง โดยมีเหตุผล มีการตัดสินใจเป็นของตนเอง มีทักษะและวิธีการเฉพาะในการกระทำกิจกรรมของวิชาชีพตลอดจนมีความรับผิดชอบอย่างสูง

4. วิชาชีพต้องเป็นบริการที่จำเป็นต่อสังคม สังคมจะขาดบริการเช่นนั้นไม่ได้บริการของวิชาชีพ ต้องสนองความต้องการของสังคม เป็นที่ยอมรับจากสังคมและเป็นบริการเพื่อสวัสดิการของสังคม

5. วิชาชีพมีการรับผลตอบแทน เพื่อการดำรงชีวิตของสมาชิกโดยเหมาะสม มิใช่มุ่งเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

6. วิชาชีพต้องมีจรรยาต่อวิชาชีพ (Professional Ethics) เพื่อเป็นหลักปฏิบัติและเครื่องยึดเหนี่ยวของสมาชิก

7. วิชาชีพต้องมีสมาคมวิชาชีพ (Professional Association) เพื่อเป็นศูนย์กลางเผยแพร่วิชาการ พัฒนาความรู้ของสมาชิก ควบคุมมาตรฐานคุณภาพการปฏิบัติงานของสมาชิก

วิชาชีพการพยาบาลในปัจจุบัน จึงมีลักษณะที่อยู่ในวิชาชีพการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและทักษะการปฏิบัติงาน รู้จักการตัดสินใจ มีอิสระในการทำหน้าที่ของตนเอง และวิชาชีพการพยาบาล เป็นวิชาชีพที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อสังคม อีกทั้งผู้ที่อยู่ในวิชาชีพยังต้องมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ดังที่ องค์กรของวิชาชีพ ได้แก่ สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ซึ่งประกาศใช้เมื่อ 26 ต.ค. 2528 กำหนดไว้ดังนี้ (แผนกวางแผนและพัฒนาบริการพยาบาล. 2533 : 25-30)

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลมีดังต่อไปนี้

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อประชาชน

1. ประกอบวิชาชีพด้วยความมีสติ ตระหนักในคุณค่า และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

2. ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคตามสิทธิมนุษยชน โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา และสถานภาพของบุคคล

3. ละเว้นการปฏิบัติที่มีอคติและการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน

4. พึงเก็บรักษาเรื่องส่วนตัวของผู้รับการบริการไว้เป็นความลับ เว้นแต่ด้วยความยินยอมของผู้นั้น หรือเมื่อต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

5. พึงปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ ความสามารถเต็มที่ ในการพินิจฉัย และการแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยอย่างเหมาะสม แก่สภาพของบุคคลครอบครัวและชุมชน

6. พึงป้องกันภยันอันตรายอันจะมีผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อสังคมและประเทศชาติ

1. พึงประกอบกิจแห่งวิชาชีพให้สอดคล้องกับนโยบาย อันยังประโยชน์แก่สาธารณชน

2. พึงรับผิดชอบร่วมกับประชาชนในการริเริ่ม สนับสนุนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดสันติสุขและยกระดับคุณภาพชีวิต

3. พึงอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ

4. พึงประกอบวิชาชีพโดยมุ่งส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ศาสนา และสถาบันกษัตริย์

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อวิชาชีพ

1. พึงตระหนักและถือปฏิบัติในหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามหลักการแห่งวิชาชีพการพยาบาล

2. พัฒนาความรู้และวิธีปฏิบัติให้ได้มาตรฐานแห่งวิชาชีพ

3. พึงศรัทธาสนับสนุน และให้ความร่วมมือในกิจกรรมแห่งวิชาชีพ

4. พึงสร้างและธำรงไว้ซึ่งสิทธิอันชอบธรรมในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

5. พึงเผยแพร่ชื่อเสียง และคุณค่าแห่งวิชาชีพให้เป็นที่ปรากฏแก่สังคม

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น

1. ให้เกียรติ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของผู้ร่วมวิชาชีพและผู้อื่น

2. เห็นคุณค่า และยกย่องผู้มีความรู้ ความสามารถในศาสตร์สาขาต่างๆ

3. พึงรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดี กับผู้ร่วมงานทั้งภายในและภายนอกวิชาชีพ

4. ยอมรับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และชักนำให้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกที่ควร

5. พึงอำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือแก่ผู้ร่วมงานในการปฏิบัติภารกิจอันชอบธรรม

6. ละเว้นการส่งเสริมหรือปกป้องผู้ประพฤติผิด เพื่อผลประโยชน์แห่งตนหรือผู้กระทำการนั้นๆ

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อตนเอง

1. ประพฤติตนและประกอบกิจแห่งวิชาชีพ โดยถูกต้องตามกฎหมาย

2. ยึดมั่นในคุณธรรมในจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

3. ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านการประกอบกิจแห่งวิชาชีพและส่วนตัว

4. ใฝ่รู้ พัฒนาแนวคิดให้กว้างและยอมรับการเปลี่ยนแปลง

5. ประกอบกิจแห่งวิชาชีพด้วยความเต็มใจ และเต็มกำลังความสามารถ

6. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมีสติ รอบรู้ เชื่อมั่น และมีวิจารณญาณอันรอบคอบ

งานพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีข้อบังคับ เช่น จรรยาบรรณด้านต่างๆ หลายด้าน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพการพยาบาลถูกคาดหวังจากสังคมเป็นอย่างมาก พยาบาลถูกคาดหวังให้เป็นผู้ดูแลผู้ป่วย ต้องปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ที่อยู่ในความทุกข์ทรมาน นอกจากตัวผู้ป่วยเองแล้วต้องรวมถึงครอบครัวหรือชุมชน บุคคลเหล่านี้เมื่อร่างกายเจ็บป่วยก็ยังต้องการการดูแลด้านจิตใจควบคู่กันไป พยาบาลจึงต้องให้ความอบอุ่นทางใจ เป็นที่ปรึกษา ให้ความเข้าใจ ดูแลผู้ป่วยด้วยความสุภาพ อ่อนโยน คุณลักษณะของพยาบาลดังกล่าวนี้ เป็นสิ่งที่ผู้ป่วยหรือผู้มารับการบริการต้องการให้พยาบาลมีและนำมาตัดสินคุณภาพของพยาบาลที่เขาได้พบเห็น ถ้าไม่เป็นตามที่คาดหวังก็ถือว่าขาดคุณภาพไม่มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพจึงส่งผลดีต่อผู้รับบริการ ต่อวิชาชีพ ต่อสถานบริการสุขภาพ และต่อผู้ปฏิบัติการพยาบาลเอง

ในด้านคุณลักษณะส่วนตัวของพยาบาลเองนั้น ถ้าจะให้เป็นไปตามอุดมคติของวิชาชีพการพยาบาล นั้นเป็นสิ่งที่ยากยิ่ง ดังที่ ฟลอเรนซ์ ไนติงเกล ได้กล่าวแล้วว่า การเตรียมบุคคลให้

เป็นพยาบาลเป็นสิ่งที่ยากมาก ลักษณะบางอย่างไม่สามารถสร้างได้ภายในเวลาอันจำกัด บุคคลที่จะก้าวมาเป็นพยาบาลที่ดี ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพต้องมีทั้งความรู้ คุณธรรม เจตคติต่อวิชาชีพในทางที่ดี และใจรักในประสิทธิภาพต้องมีความรู้ คุณธรรม เจตคติต่อวิชาชีพในทางที่ดีและใจรักในวิชาชีพการพยาบาลอย่างแท้จริง นับตั้งแต่เริ่มเข้ามาศึกษาในวิชาชีพนี้ เพราะแม้แต่ผู้มีใจรักเป็นพื้นฐาน เคยมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ถือว่าเป็นงานในอุดมคติ แต่เมื่อมาสัมผัสด้านการปฏิบัติ จึงพบว่าไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ กลับต้องทำงานที่ไม่เต็มใจและมีเวลาที่จะให้ความสนใจผู้ป่วยน้อยกว่าที่ต้องการ ในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลถ้าจะให้ประสบความสำเร็จและอยู่ในวิชาชีพเป็นเวลานาน แล้วจะต้องอาศัยแรงจูงใจจากภายในซึ่งจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อพยาบาลมีความเข้าใจในคุณลักษณะของวิชาชีพอย่างแท้จริง (สมสุข ดิลกสกุลชัย. 2533 : 11)

สรุปได้ว่าลักษณะวิชาชีพการพยาบาลมีข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติตามหลายด้าน ถ้าขาดสิ่งหนึ่งสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่พยาบาลขาดลักษณะที่ดีได้ แต่อย่างไรก็ตามการที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้ต้องมีความรู้ คุณธรรม เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และที่สำคัญมีใจรักที่จะสร้างประโยชน์ตามที่สังคมคาดหวังไว้ในตัวของผู้ปฏิบัติหน้าที่พยาบาลนั่นเอง

เจตคติต่ออาชีพการพยาบาล

ความหมายของเจตคติ

เจตคติ เป็นมโนทัศน์ที่มีความโดดเด่นและสำคัญมากในหมู่นักจิตวิทยาสังคมชาวอเมริกัน และถือว่าเจตคติเป็นหนึ่งในหลายภาวะสันนิษฐานทางจิตวิทยาที่ใช้อธิบายความคงเส้นคงวา และความผันแปรของพฤติกรรม ภายใต้สถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน (Shaw and Costanzo. 1982 : 174)

แอลพอร์ท (Allport. 1968 : 59-62) ผู้ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่ให้ความสนใจศึกษามโนทัศน์ของเจตคติและให้คำนิยามของเจตคติไว้ว่า "เจตคติ คือ สภาวะความพร้อมทางจิตใจหรือทางประสาทของแต่ละบุคคล ซึ่งเกิดขึ้นโดยผ่านประสบการณ์มีทิศทางในการตอบสนองต่อเป้าหมายและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง" จากคำนิยามนี้ทำให้เกิดแนวคิดดังนี้

1. ความพร้อมที่ตอบสนอง (Readiness for Response) เจตคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสิ่งที่เตรียมการไว้เพื่อแสดงพฤติกรรม และโน้มน้าวให้มีการตอบสนองต่อที่หมายของเจตคติในทิศทางที่เฉพาะเจาะจง

2. ที่หมายของเจตคติ (Attitude Object) เจตคติต้องมีที่หมายซึ่งมีความหมายรวมถึง สิ่งของ บุคคล สถานที่ แนวความคิด หรือสภานการณ์ ซึ่งอยู่ในรูปของเอกพจน์ หรือพหูพจน์

3. เจตคติ เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับ (Motivating Force) ซึ่งหมายถึงเจตคติเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม นำไปสู่รูปแบบของพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง

4. ธรรมชาติของเจตคติมีความคงทนในเชิงสัมพันธ์ (Relative Enduring)

5. เจตคติต้องมีการประเมิน (Evaluative) โดยทั่วไปเจตคติเป็นสิ่งที่กำหนดการตอบสนองในทิศทางของความชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อที่หมาย

นักจิตวิทยาสังคม ให้คำจำกัดความหมายของเจตคติทั้งในเชิงมโนทัศน์ และทฤษฎี โดยส่วนใหญ่เห็นพ้องกันและอธิบายว่า (Finbein and Ajzen. 1975 : 109)

"เจตคติ คือ การจูงใจโน้มน้าวให้ตอบสนองต่อที่หมายของเจตคติ ในลักษณะของความชอบหรือไม่ชอบอย่างคงเส้นคงวา โดยผ่านการเรียนรู้" จากคำนิยามนี้สรุปเป็นลักษณะสำคัญของเจตคติ ได้แก่ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรม และพฤติกรรมจะมีความคงเส้นคงวาในการแสดงออกถึงความชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งที่เป็นที่หมาย นั่นคือ ถ้าชอบจะแสดงพฤติกรรมในทิศทางบวก ถ้าไม่ชอบจะแสดงพฤติกรรมในทิศทางลบ

สรุปได้ว่า เจตคติคือสภาพทางจิตใจของบุคคลแต่ละคนที่เกิดจากประสบการณ์ หรือการเรียนรู้อันมีอิทธิพล ต่อความคิดเห็น และพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ซึ่งทิศทางที่แสดงออกเป็นไปได้ทั้งบวกและทางลบ

สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดใจรักในวิชาชีพจนเกิดความพึงพอใจและเต็มใจที่จะปฏิบัติต่อหน้าที่ของพยาบาลอย่างสมบูรณ์แบบ คือ เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลในทิศทางที่ดี ดังที่ วิภา แตงเจริญ (2529 : 60) ได้เสนอไว้ในรายงานวิจัยว่าแม้ว่าบุคคลจะมีความรู้ในวิชาชีพของตนเป็นอย่างดี แต่ถ้าไม่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพของตน ก็ย่อมจะทำหน้าที่ได้ไม่ดีเท่ากับคนที่มีความสามารถเท่ากัน แต่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพของตน การมีเจตคติที่ดีเป็นผลได้จากการปลูกฝังตั้งแต่เป็นนักศึกษาพยาบาล และเจตคติต่อวิชาชีพในทางบวกจากอาจารย์พยาบาล

ในขณะที่เป็นนักศึกษา หากได้ประสบการณ์การเรียนการสอน การปฏิบัติ และเห็นแบบอย่างของพยาบาลที่ดี จะทำให้เกิดเจตคติต่อวิชาชีพทางบวกได้ (ฟาริดา อิบราฮิม. 2523 : 152) ฉะนั้น บุคคลเหล่านี้เมื่อสำเร็จการศึกษามาปฏิบัติงานพยาบาลแล้วเจตคติต่อวิชาชีพอาจคงเดิม หรือเปลี่ยนไปในทางบวก ลบ หรือตรงข้ามกับเจตคติที่มีอยู่เดิม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานในวิชาชีพเช่นกัน การที่พยาบาลจะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้ตามอุดมคติของตนเองที่ตั้งมั่นไว้ จะต้องมีความพึงพอใจในงานและรักที่จะปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ฉะนั้น เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลเป็นสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีใจรักในวิชาชีพเป็นพื้นฐาน ผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพของตน ย่อมจะพยายามสร้างความก้าวหน้าให้แก่วิชาชีพให้แก่ตน ได้แก่การพัฒนาตนในด้านต่างๆในอาชีพของตน เป็นต้น

สรุปได้ว่า เจคคติต่อวิชาชีพพยาบาล คือ ความรู้สึกที่มีต่อวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งพยาบาลแต่ละคนมีไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในวิชาชีพที่แตกต่างกัน อันเป็นผลมาจากการได้รับการปลูกฝังแต่ครั้งที่ศึกษาการมีใจรักในอาชีพพยาบาลอย่างแท้จริง การเป็นผู้มีเจตคติต่ออาชีพสิ่งเหล่านี้จะแสดงออกเป็นทิศทางที่ต่างกันได้

การสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support) เป็นความต้องการพื้นฐานทางสังคมของบุคคลในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่อยู่รอบข้างที่อาจมีบทบาทต่อการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้น และมีส่วนทำให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จในการศึกษา

ความหมายการสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support) หมายถึง การได้รับการตอบสนองความต้องการจากการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มสังคมของตน ซึ่งตอบสนองความต้องการที่ได้รับมี 5 ด้าน ดังนี้

1. การตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์ หมายถึง การได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ มีความใกล้ชิดสนิมสนม ความผูกพันและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

2. การตอบสนองความต้องการด้านการได้รับการยอมรับ ยกย่อง และมีผู้เห็นคุณค่า หมายถึง ได้รับการทักทายและได้รับการแสดงความเคารพจากผู้อ่าน การยอมรับต่อการแสดงออกการได้รับการให้อภัยและโอกาสในการปรับปรุงตนเอง

3. การตอบสนองในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม การปฏิบัติสัมพันธ์กับสังคม และความรู้สึกเป็นเจ้าของในสังคมของตน

4. การได้รับการช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

5. การได้รับการช่วยเหลือด้านเงินทอง สิ่งของ แรงงาน หมายถึง การได้รับการช่วยเหลือด้านเงินทอง สิ่งของเครื่องใช้ ตลอดจนการช่วยทุ่นแรง

จากความหมายของการสนับสนุนทางสังคม สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การได้รับการตอบสนองความต้องการจากการติดต่อกับบุคคลในกลุ่มสังคม ซึ่งมีทั้งความต้องการด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การได้รับการสันบสนุนทางสังคมจะมีลักษณะดังนี้ มีความพอใจในการมีปฏิสัมพันธ์ มีความตระหนักในคุณค่าของตนเอง การมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกว่าตนเองมีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตโดย อาจแยกออกได้เป็น 1) ความต้องการทางด้านรูปธรรม คือ ความต้องการในสิ่งที่มองเห็น ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือในด้านปัจจัยสี่ เงินทอง คำแนะนำ ข่าวสาร ข้อมูล จากครอบครัว เพื่อนร่วมงานหรือบุคคลอื่นๆ ในสังคม และ 2) ความต้องการทางด้านนามธรรม คือ ความต้องการทางด้านอารมณ์จิตใจ ได้แก่ ความพอใจ ความเข้าใจ การได้รับการยอมรับ และการที่บุคคลอื่นเห็นในคุณค่าของตนเอง (Thoita. 1982 : 145-146) จะเห็นได้ว่าการสนับสนุนทางสังคมเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม โดยองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมนี้ก็ไม่สามารถแยกเป็นอิสระจากบุคคลได้ โดยบุคคลแต่ละคนรู้สึกว่าตนได้รับการสนับสนุนทางสังคมในปริมาณที่แตกต่างกัน (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533 : 36) ซึ่งการวัดประมาณก็คือการวัดใช้การระบุปริมาณของบุคคลที่ให้การสนับสนุน เช่น ผู้บังคับบัญชา คู่สมรส เพื่อนร่วมงาน เพื่อนและญาติ กับวัดความพอใจที่ได้รับการสนับสนุนนั้นโดยการประเมินค่าการรับรู้ปริมาณการสนับสนุนทางสังคมจะขึ้นอยู่กับความแตกต่างด้านเพศ ลักษณะครอบครัวและลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่แตกต่างกัน (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. 2532 : 36-41)

การสนับสนุนทางสังคมได้รับการพิจารณาว่าเป็นตัวคั่นกลาง (Buffer) ระหว่างภาวะกดดัน (Stress) กับภาวะตึงเครียด (Strain) และเป็นกระบวนการลดความรุนแรงของภาวะกดดันที่จะส่งผลเป็นภาวะตึงเครียด (Strain) และกระบวนการการลดความรุนแรงของภาวะกดดันที่จะส่งผลเป็นภาวะตึงเครียดในการทำงานให้น้อยลง (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. 2532 : 38; อ้างอิงมาจาก Ganster and et al. 1986 : 105) ปัญหาของผู้เรียนใน ระบบการเรียนการสอนทางไกลที่ต้องทำงานและเรียนไปด้วยทำให้ผู้เรียนพบอุปสรรคปัญหาหลายประการ ดังที่มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

สุมาลี สังข์ศรี และคณะ (2535 : 11) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในระบบทางไกลของ มสธ. พบว่าปัญหาที่ผู้เรียนในระบบการสอนทางไกล คิดว่าเป็นอุปสรรค คือ ปัญหาส่วนตัว ซึ่งหมายถึงภาระหน้าที่การงานทำให้ไม่มีเวลามากที่สุด (ร้อยละ 70) รองลงมาก็คือ ภาระครอบครัวทำให้ไม่มีความสนใจในการเรียน (ร้อยละ60) จะเห็นได้ว่าปัญหาเกี่ยวกับการทำงานและครอบครัวจะเป็นอุปสรรคที่ทำให้ไม่จบการศึกษาได้ ดังนั้นหากผู้เรียนได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานและครอบครัว ในด้านการเรียนและด้านอื่นๆ โดยเห็นความสำคัญของการเรียนของผู้เรียนก็จะช่วยแบ่งเบาภาระงานในหน้าที่ทั้งที่ทำงานและที่บ้าน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีเวลาศึกษาได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้แล้วเสริมด้านกำลังใจเป็นที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาจะช่วยให้ผู้เรียนพร้อมที่จะต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลายได้ หากได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชา ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หรือ เพื่อนสนิท ต่างก็จะเป็นกระบวนการที่จะช่วยเหลือทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองมีที่พึ่ง มีที่ปรึกษา หรือมีผู้เห็นความสำคัญในการเรียนของตน จากการศึกษาของ อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 36) พบว่าผู้เรียนต่อ รู้สึกว่าตนได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากกว่าผู้ที่ไม่เรียนต่อ ทั้งนี้อาจเป็นคนไทยจะทำอะไรมักต้องได้รับการส่งเสริมจากคนรอบข้างเสียก่อน และในการเรียนต่อก็เป็นสถานการณ์ที่ต้องฟันฝ่า ดังนั้นคนที่มาเรียนต่อ อาจต้องได้รับแรงสนับสนุนในปริมาณที่มาก

สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมจะมีผลต่อการปรับตัวหรือการตอบสนองภาวะตึงเครียดของบุคคล การสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับทำให้บุคคลมีการควบคุมตนเองและแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด การสนับสนุนทางสังคมในระดับต่ำหรือไม่มีเลย จะทำให้บุคคลเกิดความเครียด แต่ความเครียดจะลดลงเมื่อได้รับการสนับสนุนทางสังคมเพิ่มขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์ (2520 : 39-40) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบกับลักษณะการสำเร็จของนักศึกษามหาวิทยาลัยภูมิภาค และเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยแบ่งลักษณะการสำเร็จการศึกษาออกเป็นสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา และตกออกกลางคัน พบว่า เพศ และลักษณะการสำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้น คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนักศึกษาหญิงมีโอกาสสำเร็จการศึกษา ตามกำหนดเวลามากกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญ เกี่ยวกับอายุของนักศึกษา พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่อย่างมีนัยสำคัญ

เสาวนีย์ ดิสวัฒน์ (2521 : 33-35) ศึกษาโอกาสสำเร็จการศึกษาและเปรียบเทียบโอกาสสำเร็จการศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีภูมิหลังต่างกัน ได้ผลว่า โดยส่วนรวมนิสิตหญิงมีโอกาสสำเร็จการศึกษาตามกำหนดสูงว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญ นิสิตชายมีโอกาสออกกลางคันสูงกว่านิสิตหญิงอย่างมีนัยสำคัญ นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีโอกาสสำเร็จการศึกษาในเวลาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทรงศรี สนธิทรัพย์ (2522 : 20) ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัวระหว่างนักศึกษาปีสุดท้ายที่สำเร็จการศึกษา ตามกำหนดเวลาของหลักสูตรกับผู้ที่สำเร็จหลังกำหนดเวลาของหลักสูตรในมหาวิทยาลัย 10 แห่งในประเทศไทย พบว่านิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตรมีปัญหาในเรื่อง การเงิน บ้าน และสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว

นันทนา รัตนอาภา (2525 : 118) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาและหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร ของครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมพบว่า นิสิตกลุ่มที่สำเร็จหลังเวลามีปัญหาส่วนตัวมากกว่ากลุ่มที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาอย่างมีนัยสำคัญ ในหมวดปัญหาด้านการปรับตัวด้านการเรียน ($P < 0.5$)

สมสุข ดิลกสกุลชัย (2533 : 135) ได้ทำการศึกษาเจตคติต่ออาชีพการพยาบาลของพยาบาลโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่ามีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลทางบวกโดยมีความแตกต่างกัน คือ พยาบาลในกลุ่มอายุสูง มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลทางบวกสูงกว่าพยาบาลในกลุ่มอายุต่ำ และพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดทางการพยาบาลระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลทางบวกสูงกว่าระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีหรือสูงกว่าตามลำดับ

พิมพ์ประพรรณ ภาญนฤมิตร (2525 : 40) พบว่าผู้ที่กำลังศึกษาในวิชาชีพการพยาบาลมีความเชื่อว่าวิชาชีพนี้เป็นงานที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ต้องมีความเสียสละ อดทน ใช้ความตั้งใจจริง และอาชีพที่หางานง่าย รายได้ดี เมื่อสำเร็จการศึกษา บางคนอาจมีความคิดเห็นต่อวิชาชีพเปลี่ยนไป เพราะได้ประสบกับสถานการณ์ที่เป็นจริง อีกทั้งยังมีปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในงานมากพอที่ละลบล้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

สุจิตรา จันทร์สว่าง (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังการศึกษาของบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ระหว่างกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิทางการเรียนสูงกับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิทางการเรียนต่ำ พบว่า ในด้านวิธีการศึกษาของบัณฑิตสาขาศึกษาศาตร์ ตัวแปรที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างบัณฑิตกลุ่มที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูง กับกลุ่มที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่ำ ได้แก่ การศึกษาเอกสารการสอน การฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาและการค้นคว้าหนังสืออื่นเพิ่มเติม โดยกลุ่มที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยของวิธีการศึกษาทั้ง 3 วิธี ดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่ำ

สุมาลี สังข์ศรี และคณะ (2533 : 8) ได้ศึกษาความคิดเห็นความคาดหวังและผลการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับหน้าที่การงานที่นักศึกษาให้ความสำคัญมาก คือ ความต้องการนำปริญญาที่ได้ไปปรับวุฒิ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะช่วงวัยการสร้างฐานะระดับศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ตลอดจน

รายได้และอาชีพซึ่งสัมพันธ์กันอยู่ เพราะฉะนั้นเมื่อตัดสินใจเข้าศึกษาจึงต้องคำนึงว่าสามารถนำการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ได้ไปปรับวุฒิ เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงานและเพิ่มพูนวิทยฐานะของตนอีกปัจจัยหนึ่ง คือ เพื่อนำความรู้ไปใช้เปลี่ยนงานใหม่

งานวิจัยในต่างประเทศ

แมคกรอว์ (Mc Graw. 1982 : 3455 - A) ได้ศึกษาภูมิหลังเกี่ยวกับความผูกพันธ์กับญาติพี่น้อง งานที่ทำก่อนมาศึกษา ความสามารถในการปรับตัวตามบทบาทของครอบครัว พื้นฐานของความสำคัญและการยึดถือศาสนาของคนผิวดำที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการพยาบาล นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาภูมิหลังของกลุ่มพยาบาลที่ประสบความสำเร็จในการศึกษาและการทำงานการวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากโปรแกรมการพยาบาล จำนวน 66 คน และกลุ่มที่เรียนระดับปริญญาตรี จำนวน 16 คน จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นหญิง มีชาย 1 คน อายุในขณะลงทะเบียนเรียนของกลุ่มต่ำกว่าปริญญาตรี อยู่ระหว่าง 17-23 ปี ในขณะที่กลุ่มระดับปริญญาตรี มีอายุระหว่าง 20-35 ปี นิสิตส่วนใหญ่เป็นโสดและไม่มีบุตร และมาจากชุมชนชาวผิวดำที่พัฒนาแล้วในด้านของตัวแปรที่ศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในครอบครัว และมีความผูกพันธ์กับครอบครัวอย่างแน่นแฟ้น และส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีบิดาเป็นหัวหน้าครอบครัว และบิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การที่กลุ่มตัวอย่างทำงานอย่างขยันขันแข็งเป็นผลที่ได้รับสืบทอดมาจากผู้ปกครอง และพบว่ากลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งเป็นรุ่นแรกที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย

เวอร์ธิงตัน และแกรนท์ (Worthington and Grant. 1971 : 7-10) ได้ศึกษาองค์ประกอบของการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นิสิตปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยยูทาห์ สหรัฐอเมริกา เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบ เอ ซี ที (American College Testing) ซึ่งมีวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 11 ตัว สัมพันธ์ และมีผลต่อสัมฤทธิผลทางการเรียน ได้แก่ เพศ คะแนนเรียน 4 วิชาที่ได้รับในระดับมัธยมศึกษา ที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา เกรดเฉลี่ยในมหาวิทยาลัย ความสำคัญของการตั้งเป้าหมายในการเรียนด้านสังคม รายได้โดยประมาณของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่ใช่ด้านวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาและการเลือกอาชีพในอนาคต

พรัมเมอร์ (Prummer. 1990 : 2-3) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาระบบทางไกลเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเบิร์น ประเทศเยอรมัน ในปี ค.ศ. 1987 และ 1988) พบว่านักศึกษาตอบแบบสอบถาม จำนวน 2,300 คน จากจำนวนที่ส่งไป 6,600 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ตอบว่าสาเหตุที่ทำให้ตนเองเข้าเรียนระบบการศึกษาทางไกล คือ เพื่อเพิ่มวิทยาฐานะร้อยละ 84.4 เพื่อเปลี่ยนอาชีพร้อยละ 80.9 เพื่อความรู้เฉพาะร้อยละ 78.6 และเพื่อ ชดเชยความด้อยโอกาสทางการศึกษา ร้อยละ 48.8

กุนเตอร์ (Gunter. 1969 : 60-64) ได้ศึกษาเจตคตินักศึกษาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพ โดยให้ตอบแบบสอบถามจำนวน 120 คน ของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 มหาวิทยาลัยเวสต์เทิร์น สหรัฐอเมริกา พบว่า นักศึกษาร้อยละ 53.00 พอใจในวิชาชีพมากที่สุดตรงกับความคาดหวังร้อยละ 24 นักศึกษาคิดจะลาออกในระหว่างปีที่ 2 ร้อยละ 29 ตั้งใจจะลาออกอย่างจริงจังมากที่สุด และตั้งใจจะลาออกอย่างจริงจังมีถึงร้อยละ 16 และ 20 แรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษากลุ่มนี้เข้าเรียนพยาบาล คือ ต้องการช่วยเหลือประชาชนเป็นประการแรก ประการที่สอง คือ ต้องการความรู้

เทร็ดทรอล์ท (Tretreault. 1976 : 49) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี ที่ไม่เคยเข้าศึกษาวิชาชีพพยาบาลในโรงเรียนหรือวิทยาลัยพยาบาลแห่งอื่นๆมาก่อนเลย จำนวน 157 คน ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนและเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีอายุระหว่าง 24-26 ปี มีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลสูงสุดและมีเจตคติทางด้านบวก มีความสนใจทั้งประสบการณ์การพยาบาลในหลักสูตรการศึกษาและนอกหลักสูตร และยอมรับว่าครูมีอิทธิพลอย่างมากต่อความเชื่อความนึดคิด ความเอื้ออาทรเอาใจใส่ต่อผู้อื่น ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ด้านเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงบันดลใจไปสู่การเป็นพยาบาล การเลือกอาชีพในอนาคต ระดับการศึกษาบิดามารดา และลำดับที่ของบุตร

จากผลการวิจัยที่ได้ศึกษาค้นคว้าและนำเสนอดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการสำเร็จการศึกษาของพยาบาล มีปัจจัยหลายประการที่มีส่วนสัมพันธ์ เช่น อายุ สถานภาพสมรส และความผูกพันธ์ในครอบครัว รายได้ของครอบครัว รวมถึงการมีเจตคติต่ออาชีพพยาบาลที่ดี นอกจากนี้แล้วยังพบว่าการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอาชีพพยาบาลเป็นงานที่ได้รับความสนใจทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพราะฉะนั้นการศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาบัณฑิต

พยาบาลจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ นำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ได้

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีอายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อ การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลและวิธีเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่จบการศึกษาตั้งแต่ปี 2534-2536 จำนวน 3 รุ่น จำนวนทั้งหมด 877 คน โดยมีรายละเอียดในตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ปีที่จบการศึกษา	บัณฑิตจบภายในเวลาที่กำหนด	บัณฑิตที่จบหลังเวลาที่กำหนด	รวม
2534	51	371	422
2535	42	137	179
2536	24	252	276
รวม	117	760	877

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ได้มาจากกลุ่มประชากรข้างต้น ดังนี้

2.1 คิดจากกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด จาก 80% ของจำนวน 117 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 94 คน

2.2 คิดจากกลุ่มที่สำเร็จหลังเวลาที่กำหนด จาก 20% ของจำนวน 760 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 152 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 246 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยแบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ในขณะศึกษา วัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อ และระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตลอดหลักสูตร ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล มีจำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ปฏิบัติในระหว่างศึกษา ด้วยระบบการสอนทางไกล มีจำนวน 8 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ สูง ปานกลาง ต่ำ และมาก ปานกลาง น้อย โดยการใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนน คือ

เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนน	1
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนน	2
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนน	3

เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยของน้ำหนักคะแนนในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 กำหนดคะแนนต่ำสุด 1.00 และสูงสุด 3.00 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านการสนับสนุนทางสังคม

1.00 - 1.49 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับต่ำ

1.50 - 2.49 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลาง

2.50 - 3.00 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับสูง

ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

1.00 - 1.49 หมายถึง มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลในระดับต่ำ

1.50 - 2.49 หมายถึง มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลในระดับปานกลาง

2.50 - 3.00 หมายถึง มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลในระดับสูง

ด้านวิธีการเรียน

1.00 - 1.49 หมายถึง ปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่ มสธ. กำหนดน้อย

1.50 - 2.49 หมายถึง ปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่ มสธ. กำหนดปานกลาง

2.50 - 3.00 หมายถึง ปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่ มสธ. กำหนดมาก

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรของพยาบาลศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานคณะกรรมการและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ เพื่อการตรวจแก้ไขด้านภาษา และเนื้อหาของแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามฉบับที่ตรวจแก้แล้ว ไปใช้ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 1 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาต เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face - Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มบัณฑิตพยาบาลที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ สูตรหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิอัลฟา (Alpha Coeffcient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพด้วยตนเอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ขอรายชื่อและที่อยู่ของบัณฑิตพยาบาล สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2534-2536 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์รายชื่อและที่อยู่ของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในปี 2534-2536 จำนวน 877 คน

3. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน รวมทั้งกำหนดเวลาในการส่งคืนแบบสอบถามมายังผู้วิจัย ภายในเวลา 45 วัน

4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 210 ฉบับ ในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 179 ฉบับ ที่เหลือไม่สมบูรณ์ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามตอบไม่ครบ และแบบสอบถามที่ส่งไปไม่มีผู้รับ เพราะย้ายที่อยู่ ดังนั้น จึงเป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถติดตามเก็บข้อมูลอีกครั้งได้

5. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 179 ฉบับ คิดเป็น 72.75 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC^{+} (The Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer Plus) ในการคำนวณค่าสถิติต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และการคำนวณค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านการสนับสนุนทางสังคม ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และวิธีการเรียน โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลในด้านข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงค่าความถี่ (frequency) แล้วจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาคำถามเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่น ใช้สูตรการหาความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coeffeicent) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1}\left|\frac{1-\sum S_t^2}{S_t^2}\right|$$

เมื่อ α หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k หมายถึง จำนวนข้อ

$\sum S_t^2$ หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2534 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum \bar{X}}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

2.2 การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อมูล

2.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มสองกลุ่ม ใช้ t-test (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2534 : 177)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1}{n_1} + \frac{S_2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{S_1}{n_1} + \frac{S_2}{n_2}\right)}{\frac{\left(\frac{S_1}{n_1}\right)}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2}{n_2}\right)}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1 , S_2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

N_1 , N_2 แทน ขนาดของในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด และหลังเวลาที่กำหนด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

X	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสองกลุ่ม
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง แบ่งเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้ คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาด้านข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาด้านการสนับสนุนทางสังคม ด้านเจตคติต่ออวิชาชีพการพยาบาล และด้านวิธีเรียน

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมุติฐานของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำในขณะศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อ การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และวิธีการเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนในระบบการศึกษาทางไกล เพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตาม อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัครเข้าเรียน สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำในขณะศึกษา วัตถุประสงค์ในการเข้าศึกษาต่อครั้งนี้ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตลอดหลักสูตร รายละเอียดวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนตัวในด้านอายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัครในการเข้าศึกษา สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำในขณะศึกษา วัตถุประสงค์ในการเข้าศึกษาต่อ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตลอดหลักสูตร

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 ต่ำกว่า 25 ปี	1	0.6
1.2 25 - 35 ปี	167	93.3
1.3 36 ปีขึ้นไป	11	6.1
รวม	179	100.0
2. สถานภาพสมรส		
2.1 โสด	86	48.0
2.2 สมรส	89	49.8
2.3 หย่าร้าง	4	2.2
รวม	179	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
3. วุฒิการศึกษาที่สมัครเข้าเรียน		
3.1 พยาบาลระดับต้น	162	90.5
3.2 พยาบาลระดับวิชาชีพ	17	9.5
รวม	179	100.0
4. สถานที่ทำงาน		
4.1 รัฐบาล	162	90.5
4.2 รัฐวิสาหกิจ เอกชน องค์กรการกุศล	17	9.5
รวม	179	100.0
5. รายได้จากอาชีพที่ทำ (ในขณะศึกษา)		
5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	30	16.8
5.2 5,001 - 10,000 บาท	136	76.0
5.3 10,001 - 15,000 บาท	11	6.1
5.4 15,001 บาทขึ้นไป	2	1.1
รวม	179	100.0
6. วัตถุประสงค์ในการเข้าศึกษาต่อครั้งนี้		
6.1 เพื่อปรับปรุงคุณวุฒิให้สูงขึ้น	137	76.5
6.2 เพื่อการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน	12	6.7
6.3 เพื่อเปลี่ยนสถานที่ทำงาน	30	16.8
รวม	179	100.0
7. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตลอดหลักสูตร		
7.1 สำเร็จการศึกษาตามโปรแกรมที่กำหนด	73	40.8
- 2 ปี	11	6.2
- 2.5 ปี	62	34.6

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
7.2 สำเร็จการศึกษาหลังโปรแกรมที่กำหนดของหลักสูตร	106	59.2
- 3 ปี	4	2.2
- 3.5 ปี	2	1.1
- 4 ปี	25	14.0
- 4.5 ปี	36	20.1
- 5 ปี	13	7.3
- 5.5 ปี	22	12.3
- 6 ปี	4	2.2
รวม	179	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 179 คน มีข้อมูลส่วนตัวที่เป็นรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านอายุ พบว่า มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 อายุ 25 - 35 ปี มีจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 และอายุ 36 ปีขึ้นไป มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1

ด้านสถานภาพสมรส พบว่า เป็นโสด มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 สมรส มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 ด้านหย่าร้างมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ด้านวุฒิการศึกษาที่สมัครเข้าเรียน พบว่าเป็นพยาบาลระดับต้น มีจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 90.5 พยาบาลระดับวิชาชีพมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5

ด้านสถานที่ทำงาน พบว่าเป็นสถานที่ทำงานของรัฐบาล มีจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 90.5 รัฐวิสาหกิจ เอกชน องค์กรการกุศล มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5

ด้านรายได้จากอาชีพที่ทำ (ในการศึกษา) พบว่ารายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 5,001 - 10,000 บาท มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 10,001 - 15,000 บาท มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 15,001 ขึ้นไป มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

ด้านวัตถุประสงค์ในการเข้าศึกษาต่อ พบว่าเพื่อปรับคุณวุฒิให้สูงขึ้น มีจำนวน 137 คน

คิดเป็นร้อยละ 76.5 เพื่อการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 เพื่อการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8

ด้านระยะที่ใช้ในการศึกษาตลอดหลักสูตร พบว่ามีผู้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด 2 ปี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 2 1/2 มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด 3 ปี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 3 1/2 ปี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 4 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 4 1/2 ปี มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 5 ปี มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 5 1/2 ปี มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 6 ปี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

สำหรับการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาด้านข้อมูลส่วนตัว ระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด และกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด แสดงในตารางที่ 3 ข้างล่างต่อไปนี้

ตาราง 3 เปรียบเทียบปัจจัยข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดกับหลังเวลาที่กำหนด

ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนตัว	ภายในเวลาที่กำหนด	หลังเวลาที่กำหนด
1. อายุ		
1.1 ต่ำกว่า 25 ปี		1(0.9)
1.2 25 - 35 ปี	70(95.9)	97(91.5)
1.3 36 ปีขึ้นไป	3(4.1)	8(7.5)
รวม	73(100.0)	106(100.0)
2. สถานภาพสมรส		
2.1 โสด	41(56.2)	45(42.5)
2.2 สมรส	30(41.1)	59(55.7)
2.3 หย่าร้าง	2(2.7)	2(1.9)
รวม	73(100.0)	106(100.0)

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนตัว	ภายในเวลาที่กำหนด	หลังเวลาที่กำหนด
3. วุฒิการศึกษาที่สมัครเข้าเรียน		
3.1 พยาบาลระดับต้น	64(87.7)	98(92.5)
3.2 พยาบาลระดับวิชาชีพ	9(12.3)	8(7.5)
รวม	73(100.0)	106(100.0)
4. สถานที่ทำงาน		
4.1 รัฐบาล	70(95.9)	105(99.1)
4.2 รัฐวิสาหกิจ เอกชน องค์กรการกุศล	3(4.1)	1(0.9)
รวม	73(100.0)	106(100.0)
5. รายได้จากอาชีพที่ทำ (ในขณะศึกษา)		
5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	13(17.8)	17(16.0)
5.2 5,001 - 10,000 บาท	55(75.3)	81(76.4)
5.3 10,001 - 15,000 บาท	4(5.5)	7(6.6)
5.4 15,001 บาทขึ้นไป	1(1.4)	1(0.9)
รวม	73(100.0)	106(100.0)
6. วัตถุประสงค์ในการเข้าศึกษาต่อครั้งนี้		
6.1 เพื่อปรับปรุงคุณวุฒิให้สูงขึ้น	65(89.0)	72(67.9)
6.2 เพื่อการเพิ่มความรู้และประสบการณ์ใน การทำงาน	7(9.6)	5(4.7)
6.3 เพื่อเปลี่ยนสถานที่ทำงาน	1(1.4)	29(27.4)
รวม	73(100.0)	106(100.0)

จากตาราง 3 การเปรียบเทียบปัจจัยข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด และหลังเวลาที่กำหนด การเปรียบเทียบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด

ด้านอายุ พบว่า โดยส่วนมากมีอายุเฉลี่ยระหว่าง 25 - 35 ปี มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 และอายุ 36 ปีขึ้นไป มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1

ด้านสถานภาพสมรส พบว่า เป็นโสดมีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 สมรสมีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 หย่าร้าง มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

ด้านวุฒิการศึกษาที่สมัครเข้าเรียน พบว่า เป็นพยาบาลระดับต้น มากที่สุดมีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 87.7 ส่วนพยาบาลระดับวิชาชีพ มีเพียง 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3

ด้านสถานที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานรัฐบาลมากที่สุด มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 95.9 และรัฐวิสาหกิจ เอกชน องค์กรการกุศล มีเพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1

ด้านรายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ พบว่ามีรายได้ 5,001-10,000 บาท มีมากที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3 ต่ำกว่า 5,000 บาท มีเพียง 13 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และ 10,001-15,000 บาท มีเพียงเล็กน้อย มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

ด้านวัตถุประสงค์ในการเข้าศึกษาต่อ พบว่า เพื่อปรับปรุงคุณวุฒิให้สูงขึ้นมีมากที่สุด มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 89.0 และเพื่อการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 และเพื่อเปลี่ยนสถานที่ทำงานมีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

2. กลุ่มสำเร็จหลังเวลากำหนด

ด้านอายุ พบว่า โดยส่วนมากมีอายุเฉลี่ยระหว่าง 25-35 ปี มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 91.5 และอายุ 36 ปีขึ้นไป มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ต่ำกว่า 25 ปี มีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ด้านสถานภาพสมรส พบว่า สมรสแล้วมีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 เป็นโสดมีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 และหย่าร้าง มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

ด้านวุฒิการศึกษาที่สมัครเรียน พบว่า เป็นพยาบาลระดับต้นมากที่สุดมีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5 และเป็นพยาบาลระดับวิชาชีพ เพียง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5

ด้านสถานที่ทำงาน พบว่า เป็นหน่วยงานรัฐบาลมากที่สุด มีจำนวน 105 คิดเป็นร้อยละ 99.1 และรัฐวิสาหกิจ เอกชน องค์กรการกุศล มีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ด้านรายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ พบว่า มีรายได้ 5,001-10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 76.4 ต่ำว่า 5,000 บาท มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 และ 10,000-15,000 บาท มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

ด้านวัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อ พบว่า เพื่อปรับปรุงคุณวุฒิให้สูงขึ้น มีจำนวนมาก 72 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 และเมื่อเปลี่ยนสถานที่ทำงาน มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 ส่วนการเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ตอนที่ 2 สำหรับข้อมูลปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา ด้านการสนับสนุนทางสังคม ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ด้านวิธีการเรียนโดยรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 4 - 5 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านการสนับสนุนทางสังคม ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ด้านวิธีการเรียน โดยรวม

ด้านที่	ปัจจัย	ค่าสถิติ		แปลความหมาย
		$\bar{X}$	S.D	
1	ด้านการสนับสนุนทางสังคม			
	- ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว	2.37	0.53	ปานกลาง
	- ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน	2.05	0.49	ปานกลาง
2	ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล	2.69	0.31	สูง
3	ด้านวิธีการเรียน	2.00	0.27	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.27	0.26	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีปัจจัยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$=2.27) และพบว่าด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงได้แก่ ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ($\bar{X}$=2.69) และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน

ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ด้านครอบครัว ($\bar{X}$=2.37) ด้านหน่วยงาน ($\bar{X}$=2.05) และปัจจัยด้านวิธีการเรียน ($\bar{X}$ = 2.00)

สำหรับปัจจัยข้างต้นโดยรวมแต่ละด้าน นำเสนอตามตาราง 5 ต่อไปนี้

ตาราง 5 ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ด้านการสนับสนุนทางสังคม

ข้อที่	ปัจจัย	ค่าสถิติ		แปลความหมาย
		$\bar{X}$	S.D	
	ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว			
1	ครอบครัวของท่านรับฟังปัญหาที่ท่านมีและพยายามช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเหล่านั้น	2.36	0.69	ปานกลาง
2	ครอบครัวของท่านกระตุ้นผลักดันให้ท่านเรียนต่อในระดับสูงขึ้นจนสำเร็จการศึกษา	2.51	0.67	มาก
3	ครอบครัวของท่านถ่ายทอดค่านิยมทางการศึกษาให้เกิดในตัวท่านเพื่อท่านเห็นเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษา	2.42	0.68	ปานกลาง
4	การเสียสละของครอบครัวช่วยให้ท่านมีเวลาในการศึกษาจากหลักสูตรอย่างเพียงพอ	2.46	0.69	ปานกลาง
5	เมื่อท่านเครียดหรือหมดกำลังใจในการเรียนครอบครัวของท่านจะมีส่วนช่วยเหลือให้ท่านสบายใจและมีกำลังใจต่อสู้ต่อการเรียนต่อไป	2.44	0.67	ปานกลาง
6	ครอบครัวของท่านให้ความสำคัญกับการเรียนของท่าน	2.64	0.58	มาก
7	ท่านคิดว่าการที่ท่านมีเวลาศึกษาอย่างเต็มที่เพราะครอบครัวของท่านได้สนับสนุนในด้านการเรียน	2.43	0.66	ปานกลาง
8	ท่านรู้สึกว่าท่านสำเร็จการศึกษาด้วยตนเองโดยครอบครัวมีส่วนช่วยเหลือ	2.31	0.77	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ปัจจัย	ค่าสถิติ		แปลความหมาย
		$\bar{X}$	S.D	
9	ครอบครัวของท่านให้คำแนะนำ ปรึกษา ในด้านการศึกษาของท่าน	1.80	0.72	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.37	0.53	ปานกลาง
	ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน			
10	หน่วยงานของท่านมองเห็นความสำคัญของการศึกษา	2.23	0.66	ปานกลาง
11	เพื่อนร่วมงานช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานในหน้าที่เพื่อให้ท่านได้ศึกษาทำกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มที่	1.99	0.70	ปานกลาง
12	เพื่อนร่วมงานของท่านจะปลอบโยนให้กำลังใจท่านบ่อยๆ เพื่อให้ท่านมีความมานะอดทนในการเรียน	2.07	0.69	ปานกลาง
13	เมื่อใกล้เวลาจะสอบเพื่อนร่วมงานของท่านจะช่วยจัดเวลาปฏิบัติงานหรือแลกเปลี่ยนเวรเพื่อไม่ให้กระทบต่อการเตรียมตัวสอบของท่าน	2.15	0.68	ปานกลาง
14	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน เพื่อนร่วมงานของท่านจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ	2.02	0.64	ปานกลาง
15	ผู้บังคับบัญชาของท่านเตรียมการในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น เมื่อท่านสำเร็จการศึกษา	1.86	0.69	ปานกลาง
16	ผู้บังคับบัญชาฯ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการศึกษาด้วยตนเองของท่าน	1.94	0.72	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ปัจจัย	ค่าสถิติ		แปลความหมาย
		$\bar{X}$	S.D	
17	เพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญในการศึกษาต่อของท่าน	1.80	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า บัณฑิตพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช โดยรวมได้รับปัจจัยสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัวอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.37) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่า ครอบครัวให้ความสำคัญกับการเรียน ($\bar{X}$ = 2.64) และครอบครัวกระตุ้นผลักดันให้เรียนต่อในระดับสูงขึ้นจนสำเร็จการศึกษา ($\bar{X}$ = 2.51) ข้อคำถามที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง มีอยู่ 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่า การเสียสละของครอบครัวช่วยให้มีเวลาในการศึกษาจากหลักสูตรอย่างเพียงพอ ($\bar{X}$ = 2.46) เมื่อเครียดหรือหมดกำลังใจในการเรียนครอบครัวมีส่วนช่วยให้ท่านสบายใจ+มีกำลังใจต่อสู้ต่อการเรียน ($\bar{X}$ =2.44) การมีเวลาศึกษาอย่างเต็มที่เพราะ ครอบครัวได้สนับสนุนด้านการเรียน ($\bar{X}$ = 2.43) ครอบครัวถ่ายทอดค่านิยมทางการศึกษาให้เกิดมีและเห็นเป็นสิ่งสำคัญ ($\bar{X}$ = 2.42) ครอบครัวรับฟังปัญหาที่มีและพยายามช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ($\bar{X}$ = 2.36) รู้สึกว่าสำเร็จการศึกษา ด้วยตนเองโดยครอบครัวมีส่วนช่วยเหลือ ($\bar{X}$ = 2.31) ครอบครัวให้คำแนะนำ ปรึกษาในด้านการศึกษา ($\bar{X}$ = 1.80)

ด้านหน่วยงานโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ข้อที่ว่า หน่วยงานมองเห็นความสำคัญของการศึกษา ($\bar{X}$ = 2.23) เพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญในการศึกษาต่อ ($\bar{X}$ = 2.16) เมื่อใกล้จะสอบเพื่อนร่วมงานจะช่วยจัดเวลาปฏิบัติงานหรือแลกเปลี่ยนเวรเพื่อไม่ให้กระทบต่อการเตรียมตัวสอบ ($\bar{X}$ = 2.15) เพื่อนร่วมงานจะช่วยปลอบโยนให้กำลังใจเพื่อให้มีความมานะอดทนในการ เรียน ($\bar{X}$ = 2.07) เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน เพื่อนร่วมงานจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ ($\bar{X}$ = 2.02) เพื่อนร่วมงานช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานในหน้าที่เพื่อให้ได้ศึกษาทำกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มที่ ($\bar{X}$ = 1.99) ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการศึกษาด้วยตนเองของท่าน ($\bar{X}$ = 1.94) ผู้บังคับบัญชาเตรียมการในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้นเมื่อสำเร็จการศึกษา ($\bar{X}$ = 1.86)

ตาราง 6 ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

ข้อที่	ปัจจัย	ค่าสถิติ		แปลความหมาย
		$\bar{X}$	S.D	
	ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล			
18	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว และช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย	2.91	0.29	สูง
19	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ได้มีงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการดี	2.46	0.56	ปานกลาง
20	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านได้มีโอกาสทำบุญทำกุศลและเสียสละเพื่อผู้อื่น	2.72	0.46	สูง
21	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านเป็นคนละเอียด สุขุม รอบคอบ และมีระบบในการทำงานที่ดี	2.72	0.50	สูง
22	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านเป็นคนมีมนุษย์สัมพันธ์ดี	2.58	0.53	สูง
23	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลมีโอกาสทำงานได้คนหลายระดับ	2.67	0.49	สูง
24	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านมีความอดทน	2.81	0.43	สูง
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.69	0.31	สูง

จากตาราง 6 แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลโดยรวมมีความคิดเห็นในระดับสูง โดยมีข้อคำถามที่มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ข้อที่ว่า รู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว และช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย ($\bar{X}$ = 2.91) รู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้มีความอดทน ($\bar{X}$ = 2.81) รู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ได้มีโอกาสทำบุญทำกุศลและเสียสละเพื่อผู้อื่น

($\overline{X}$ = 2.72) รู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้เป็นคนละเอียด สุขุม รอบคอบ และมีระบบในการทำงานที่ดี ($\overline{X}$ = 2.72) รู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลมีโอกาสทำงานได้กับคนหลายระดับ ($\overline{X}$ = 2.67) รู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี ($\overline{X}$ = 2.58) และมีข้อคำถามในระดับปานกลาง มี 1 ข้อ คือ รู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ได้มีงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการดี ($\overline{X}$ = 2.46)

ตาราง 7 ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ด้านวิธีเรียน

ข้อที่	ปัจจัย	ค่าสถิติ		แปลความหมาย
		$\overline{X}$	S.D	
	ด้านวิธีการเรียน			
25	การศึกษาเอกสารการสอนและการทำแบบฝึกปฏิบัติโดยทั่วไป	2.56	0.59	มาก
26	การเข้ารับฟังการสอนเสริมในวิชาที่ท่านลงทะเบียนเรียนโดยทั่วไป	1.62	0.59	ปานกลาง
27	การฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาในชุดวิชาที่ศึกษา	1.12	0.35	น้อย
28	การชมรายการโทรทัศน์ประกอบชุดวิชาที่ศึกษา	1.27	0.46	น้อย
29	การค้นคว้าหนังสืออื่นๆเพิ่มเติม นอกเหนือจากเอกสารและแบบฝึกปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้	2.31	0.58	ปานกลาง
30	ในการเตรียมตัวสอบแต่ละครั้ง ท่านมีการเตรียมตัวอย่างไร	2.39	0.66	ปานกลาง
31	ท่านปฏิบัติตนตามคู่มือการเรียนในระบบทางไกล อย่างไร	2.25	0.47	ปานกลาง
32	ท่านติดตามข่าวสารทุกประเภทที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้	2.51	0.54	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.00	0.27	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าบัณฑิตการพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีปัจจัยด้านวิธีการเรียนในขณะศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.00) เมื่อพิจารณาในรายข้อ

พบว่า ข้อที่ปฏิบัติตามวิธีการเรียนอยู่ในระดับสูงมี 2 ข้อ ได้แก่ การศึกษาเอกสารการสอนและการทำแบบฝึกหัดโดยทั่วไป ($\bar{X}$ = 2.56) และติดตามข่าวสารทุกประเภทของมหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้ ($\bar{X}$ = 2.51) และข้อที่ปฏิบัติในระดับปานกลางมี 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่า ในการเตรียมตัวสอบแต่ละครั้งมีการเตรียมตัว ($\bar{X}$ = 2.39) ค้นคว้าหนังสืออื่นๆเพิ่มเติม นอกเหนือจาก เอกสารและแบบฝึกหัดที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้ ($\bar{X}$ = 2.31) ปฏิบัติตนตามคู่มือการเรียนในระบบทางไกล ($\bar{X}$ = 2.25) เข้ารับฟังการสอนเสริมในวิชาลงทะเบียน ($\bar{X}$ = 1.62) ส่วนข้อคำถามที่ปฏิบัติน้อย มี 2 ข้อคือ การชมรายการโทรทัศน์ประกอบชุดวิชาที่ศึกษา ($\bar{X}$ = 1.27) และการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาในชุดที่ศึกษา ($\bar{X}$ = 1.12)

ตาราง 8 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดเวลาและหลังเวลาที่กำหนด ด้านการสนับสนุนทางสังคมคือด้านครอบครัวและด้านหน่วยงาน

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา			
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)	
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
	ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว				
1	ครอบครัวของท่านรับฟังปัญหาที่ท่านมีและพยายามช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเหล่านั้น	2.32	0.72	2.40	0.67
2	ครอบครัวของท่านกระตุ้นผลักดันให้ท่านเรียนต่อในระดับสูงขึ้นจนสำเร็จการศึกษา	2.47	0.67	2.54	0.66
3	ครอบครัวของท่านถ่ายทอดค่านิยมทางการศึกษาให้เกิดในตัวท่านเพื่อท่านเห็นเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษา	2.47	0.69	2.39	0.68
4	การเสียสละของครอบครัวช่วยให้ท่านมีเวลาในการศึกษาจากหลักสูตรอย่างเพียงพอ	2.37	0.76	2.53	0.64

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา			
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)	
		X	S.D	X	S.D
5	เมื่อท่านเครียดหรือหมดกำลังใจในการเรียนครอบครัวของท่านจะมีส่วนช่วยเหลือให้ท่านสบายใจและมีกำลังใจต่อสู้ต่อการเรียนต่อไป	2.41	0.64	2.46	0.69
6	ครอบครัวของท่านให้ความสำคัญกับการเรียนของท่าน	2.62	0.59	2.51	0.57
7	ท่านคิดว่าการที่ท่านมีเวลาศึกษาอย่างเต็มที่ เพราะครอบครัวของท่านได้สนับสนุนในด้านการเรียน	2.41	0.67	2.44	0.66
8	ท่านรู้สึกว่าท่านสำเร็จการศึกษาด้วยตนเองโดยครอบครัวมีส่วนช่วยเหลือ	2.22	0.69	2.37	0.71
9	ครอบครัวของท่านให้คำแนะนำปรึกษาในด้านการศึกษาของท่าน	1.77	0.75	1.81	0.71
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.36	0.63	2.42	0.66
	ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน				
10	หน่วยงานของท่านมองเห็นความสำคัญของการศึกษา	2.16	0.71	2.27	0.63
11	เพื่อนร่วมงานช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานในหน้าที่เพื่อให้ท่านได้ศึกษาทำกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มที่	1.92	0.68	2.04	0.70
12	เพื่อนร่วมงานของท่านจะปลอบโยนให้กำลังใจท่านบ่อยๆ เพื่อให้ท่านมีความมานะอดทนในการเรียน	1.99	0.70	2.13	0.68
13	เมื่อใกล้เวลาจะสอบเพื่อนร่วมงานของท่านจะช่วยจัดเวลาปฏิบัติงานหรือแลกเปลี่ยนเวรเพื่อไม่ให้กระทบต่อการเตรียมตัวสอบของท่าน	2.15	0.66	2.15	0.70

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา			
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)	
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D
14	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน เพื่อนร่วมงานของท่านจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ	1.90	0.65	2.09	0.63
15	ผู้บังคับบัญชาของท่านเตรียมการในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น เมื่อท่านสำเร็จการศึกษา	1.88	0.69	1.85	0.69
15	ผู้บังคับบัญชาฯ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการศึกษาด้วยตนเองของท่าน	1.92	0.72	1.96	0.72
17	เพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญในการศึกษาต่อของท่าน	2.06	0.58	2.24	0.59
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.03	0.62	2.16	0.55

จากตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและกลุ่มหลังเวลาที่กำหนดในด้านการสนับสนุนจากสังคม พบว่ากลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด มีข้อ คำถามที่มีความคิดเป็นระดับมากมีอยู่ 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่าครอบครัวให้ความสำคัญกับการเรียน ($\overline{X}$ = 2.62) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง มีอยู่ 8 ข้อ ได้แก่ข้อที่ว่า ครอบครัวถ่ายทอดค่านิยมทางการศึกษาให้เกิดมีและเห็นเป็นสิ่งสำคัญ ($\overline{X}$ = 2.47) ครอบครัวกระตุ้นผลักดันให้เรียนต่อในระดับสูงขึ้นจนสำเร็จการศึกษา ($\overline{X}$ = 2.47) การมีเวลาศึกษาอย่างเต็มที่เพราะครอบครัวได้สนับสนุนในด้านการเรียน ($\overline{X}$ = 2.41) เมื่อ เครียดหรือหมดกำลังใจในการเรียนครอบครัวจะมีส่วนช่วยเหลือให้สบายใจและมีกำลังใจต่อสู้กับการเรียนต่อไป ($\overline{X}$ = 2.41) การเสียสละของครอบครัวช่วยให้มีเวลาในการศึกษาจากหลักสูตรอย่างเพียงพอ ($\overline{X}$ = 2.32) ครอบครัวรับฟังปัญหาที่มีและพยายามช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ($\overline{X}$ = 2.32) รู้สึกว่าสำเร็จการศึกษาด้วยตนเองโดยครอบครัวมีส่วนช่วยเหลือ ($\overline{X}$ = 2.22) ครอบครัวให้คำแนะนำ ปรึกษาในด้านการศึกษา ($\overline{X}$ = 1.77)

กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด พบว่ามีข้อคำถามที่มีความคิดเห็นระดับมาก มีอยู่ 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่า ครอบครัวให้ความสำคัญกับการเรียน ($\overline{X}$ = 2.51) ครอบครัวกระตุ้นผลักดันให้เรียนต่อในระดับสูงขึ้นจนสำเร็จการศึกษา ($\overline{X}$ = 2.54) การเสียสละของครอบครัวช่วยให้มีเวลาในการศึกษาจากหลักสูตรอย่างพอเพียง ($\overline{X}$ = 2.53)

ข้อคำถามที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง มีอยู่ 6 ข้อ คือข้อที่ว่าเมื่อเครียดหรือหมดกำลังใจในการเรียน ครอบครัวจะมีส่วนช่วยเหลือให้สบายใจและมีกำลังใจต่อสู้กับการเรียนต่อไป ($\overline{X}$ = 2.46) การที่มีเวลาศึกษาอย่างเต็มที่เพราะครอบครัวได้สนับสนุนในด้านการเรียน ($\overline{X}$ = 2.44) ครอบครัวรับฟังปัญหาที่มีและพยายามช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ($\overline{X}$ = 2.40) ครอบครัวถ่ายทอดค่านิยมทางการศึกษาให้เกิดมีและเห็นเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษา ($\overline{X}$ = 2.39) รู้สึกว่าสำเร็จการศึกษาด้วยตนเองโดยครอบครัว มีส่วนช่วยเหลือ ($\overline{X}$ = 2.37) ครอบครัวให้คำแนะนำ ปรึกษา ในด้านการศึกษาของ ($\overline{X}$ = 1.81)

ในด้านหน่วยงานพบว่ากลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด มีข้อคำถามที่เห็นด้วยในระดับปานกลางทุกข้อ ได้แก่ข้อที่ว่า หน่วยงานมองเห็นความสำคัญของการศึกษา ($\overline{X}$ = 2.16) เมื่อใกล้เวลาสอบเพื่อนร่วมงานจะช่วยจัดเวลาปฏิบัติงานหรือแลกเปลี่ยนเพื่อไม่ให้กระทบต่อการเตรียมตัวสอบ ($\overline{X}$ = 2.15) เพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญในการศึกษาต่อ ($\overline{X}$ = 1.99) เพื่อนร่วมงานจะปลอบโยนให้กำลังใจบ่อย ๆ เพื่อให้มีความมานะอดทนในการเรียน ($\overline{X}$ = 1.99) เพื่อนร่วมงานช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานในหน้าที่เพื่อให้ได้ศึกษาทำกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มที่ ($\overline{X}$ = 1.92) เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนเพื่อนร่วมงานจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ ($\overline{X}$ = 1.90) ผู้บังคับบัญชาเตรียมการในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้นเมื่อสำเร็จการศึกษา ($\overline{X}$ = 1.88)

กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด มีข้อคำถามที่เห็นด้วยในระดับปานกลางทุกข้อเช่นเดียวกัน ได้แก่ข้อที่ว่า หน่วยงานมองเห็นความสำคัญของการศึกษา ($\overline{X}$ = 2.27) เพื่อนร่วมงานมองเห็นความสำคัญในการศึกษาต่อ ($\overline{X}$ = 2.24) เมื่อใกล้เวลาสอบเพื่อนร่วมงานจะช่วยจัดเวลาปฏิบัติงานหรือแลกเปลี่ยนเวรเพื่อไม่ให้กระทบต่อการเตรียมตัวสอบ ($\overline{X}$ = 2.15) เพื่อนร่วมงานจะปลอบโยนให้กำลังใจบ่อย ๆ เพื่อให้มีความมานะอดทนในการเรียน ($\overline{X}$ = 2.13) เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนเพื่อนร่วมงานจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ ($\overline{X}$ = 2.09) เพื่อนร่วมงานช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานในหน้าที่เพื่อให้ได้ศึกษาทำกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มที่ ($\overline{X}$ = 2.04)

ผู้บังคับบัญชาฯ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการศึกษาด้วยตนเอง (X = 1.96) ผู้บังคับบัญชาเตรียมการในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น เมื่อสำเร็จการศึกษา (X = 1.85)

ตาราง 9 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนดด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา			
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)	
		X	S.D	X	S.D
	ด้านเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล				
18	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว และช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย	2.88	0.33	2.93	0.27
19	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ได้มีงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการดี	2.47	0.60	2.45	0.54
20	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านได้มีโอกาสทำบุญทำกุศลและเสียสละเพื่อผู้อื่น	2.72	0.45	2.72	0.47
21	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านเป็นคนละเอียด สุขุม รอบคอบ และมีระบบในการทำงานที่ดี	2.73	0.51	2.71	0.50
22	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านเป็นคนมีมนุษย์สัมพันธ์ดี	2.58	0.53	2.59	0.53
23	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลมีโอกาสทำงานได้กับคนหลายระดับ	2.63	0.51	2.69	0.47
24	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านมีความอดทน	2.77	0.49	2.84	0.39
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.78	0.42	2.76	0.43

จากตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนดในด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล พบว่ากลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดมีข้อคำถามที่เห็นด้วยมาก มีอยู่ 6 ข้อ ได้ข้อที่ว่า วิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวและช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย ($\overline{X}$ = 2.88) วิชาชีพพยาบาลทำให้มีความอดทน ($\overline{X}$ = 2.77) วิชาชีพการพยาบาลทำให้เป็นคนละเอียด สุขุม รอบคอบและมีระบบในการทำงานที่ดี ($\overline{X}$ = 2.73) วิชาชีพพยาบาลทำให้มีโอกาสทำบุญทำกุศลและเสียสละเพื่อผู้อื่น ($\overline{X}$ =2.72) วิชาชีพการพยาบาลมีโอกาสทำงานได้กับคนหลายระดับ ($\overline{X}$ = 2.63) วิชาชีพการพยาบาลทำให้เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\overline{X}$ = 2.58) ส่วนข้อคำถามที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง มีอยู่ 1 ข้อ คือ ข้อที่ว่า วิชาชีพการพยาบาลทำให้ได้มีงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการดี ($\overline{X}$ = 2.47)

กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด พบว่ามีข้อคำถามที่เห็นด้วยในระดับมากเช่นกัน มีอยู่ 6 ข้อ ได้แก่ข้อที่ว่า วิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวและช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย ($\overline{X}$ = 2.93) วิชาชีพการพยาบาลทำให้มีความอดทน ($\overline{X}$ = 2.84) วิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ทำบุญทำกุศลและเสียสละเพื่อผู้อื่น ($\overline{X}$ = 2.72) วิชาชีพการพยาบาลทำให้เป็น คนละเอียด สุขุม รอบคอบและมีระบบในการทำงานที่ดี ($\overline{X}$ = 2.71) วิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสทำงานกับคนหลายระดับ ($\overline{X}$ = 2.69) วิชาชีพการพยาบาลทำให้เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ ($\overline{X}$ = 2.59)

ข้อคำถามที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง มีอยู่ 1 ข้อ เช่นกัน คือข้อที่ว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ได้มีงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการดี ($\overline{X}$ = 2.45)

ตาราง 10 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด ด้านวิธีการเรียน

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา			
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)	
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D
	ด้านวิธีการเรียน				
25	การศึกษาเอกสารการสอนและการทำแบบฝึกปฏิบัติโดยทั่วไป	2.69	0.60	2.47	0.57
26	การเข้ารับฟังการสอนเสริมในวิชาที่ท่านลงทะเบียนเรียนโดยทั่วไป	1.56	0.62	1.65	0.57
27	การฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาในชุดวิชาที่ศึกษา	1.10	0.34	1.14	0.35
28	การชมรายการโทรทัศน์ประกอบชุดวิชาที่ศึกษา	1.19	0.40	1.32	0.49
29	การค้นคว้าหนังสืออื่นๆเพิ่มเติม นอกเหนือจากเอกสารและแบบฝึกปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้	2.36	0.63	2.27	0.57
30	ในการเตรียมตัวสอบแต่ละครั้ง ท่านมีการเตรียมตัวอย่างไร	2.53	0.63	2.28	0.64
31	ท่านปฏิบัติตนตามคู่มือการเรียนในระบบทางไกลอย่างไร	2.30	0.52	2.22	0.43
32	ท่านติดตามข่าวสารทุกประเภทที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้	2.53	0.56	2.50	0.54
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.05	0.28	2.03	0.26

จากตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและกลุ่มหลังเวลาที่กำหนดในด้านวิธีการเรียน พบว่า กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดมีข้อคำถามที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีอยู่ 3 ข้อ ได้แก่ข้อที่ว่า ศึกษาเอกสารการสอนและการทำแบบฝึกปฏิบัติ ($\overline{X}$ = 2.69) ติดตามข่าวสารทุกประเภทที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้ ($\overline{X}$ = 2.53) ในการเตรียมตัวสอบแต่ละครั้งมีการเตรียมตัวล่วงหน้า ($\overline{X}$ = 2.53)

ส่วนข้อคำถามที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีอยู่ 3 ข้อ ได้แก่ ค้นคว้าหนังสืออื่น ๆ เพิ่มเติม นอกเหนือจากเอกสารและแบบฝึกปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้($\overline{X}$ = 2.36) ปฏิบัติตนตามคู่มือการเรียนในระบบทางไกล ($\overline{X}$ = 2.30) เข้ารับฟังการสอนเสริมในวิชาที่ลงทะเบียนเรียน ($\overline{X}$ = 1.56)

และข้อความที่ฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีอยู่ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่าการชมรายการโทรทัศน์ประกอบชุดวิชาที่ศึกษา ($\overline{X}$ = 1.19) และการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาที่ศึกษา ($\overline{X}$ = 1.10)

ากลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด พบว่าข้อคำถามที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมากมีอยู่ 1 ข้อ ได้แก่ข้อที่ว่าติดตามข่าวสารทุกประเภทที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้ ($\overline{X}$ = 2.51)

ส่วนข้อคำถามที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมีอยู่ 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่าศึกษาเอกสารการสอนและการทำแบบฝึกหัด ($\overline{X}$ = 2.47) ในการเตรียมตัวสอบแต่ละครั้งมีการเตรียมตัวล่วงหน้า ($\overline{X}$ = 2.28) ค้นคว้าหนังสืออื่น ๆ เพิ่มเติม นอกเหนือจากเอกสารและแบบฝึกปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้ ($\overline{X}$ = 2.28) ปฏิบัติตามคู่มือการเรียนในระบบทางไกล ($\overline{X}$ = 2.21) การเข้ารับฟังการสอนเสริมในวิชาที่ลงทะเบียนเรียน ($\overline{X}$ = 1.65)

และข้อคำถามที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีอยู่ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่าการชมรายการโทรทัศน์ประกอบชุดวิชาที่ศึกษา ($\overline{X}$ = 1.32) และการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาในชุดวิชาที่ศึกษา ($\overline{X}$ = 1.14)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมุติฐานบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด จำแนกตาม ตัวแปร ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพในขณะศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อ การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และวิธีการเรียน ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 การทดสอบสมมุติฐานของปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำแนกตามตัวแปร อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพในขณะศึกษา วัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อ ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

การสำเร็จการศึกษา ปัจจัยข้อมูลส่วนตัว	ตาม กำหนด N = 73 คน	หลัง กำหนด N = 106 คน	ตาม กำหนด		หลัง กำหนด		t
			X	S.D.	X	S.D.	
1. อายุ			2.04	0.20	2.07	0.29	- 0.65
1.1 ต่ำกว่า 25 ปี	1 (1.4)	-					
1.2 25 - 35 ปี	69 (94.5)	98 (92.5)					
1.3 36 ปีขึ้นไป	3 (4.1)	8 (7.5)					
รวม	73 (100.0)	106 (100.0)					
2. สถานภาพการสมรส			1.47	0.56	1.59	0.53	- 1.55
2.1 โสด	40 (54.8)	46 (43.4)					
2.2 สมรส	31 (42.5)	58 (54.7)					
2.3 หย่าร้าง	2 (2.7)	2 (1.9)					
รวม	73 (100.0)	106 (100.0)					
3. วุฒิการศึกษาที่สมัครเข้าเรียน			1.12	0.33	1.08	0.27	1.07
3.1 พยาบาลระดับต้น	65 (89.0)	97 (91.5)					
3.2 พยาบาลด้านวิชาชีพ	8 (11.0)	9 (8.5)					
รวม	73 (100.0)	106 (100.0)					

ตาราง 11 (ต่อ)

การสำเร็จการศึกษา ปัจจัยข้อมูลส่วนตัว	ตาม กำหนด N = 73 คน	หลัง กำหนด N = 106 คน	ตาม กำหนด X	ตาม กำหนด S.D.	หลัง กำหนด X	หลัง กำหนด S.D.	t
4. สถานที่ทำงาน			1.04	0.20	1.01	0.10	1.41
4.1 รัฐบาล	70 (95.9)	105 (99.1)					
4.2 รัฐวิสาหกิจ เอกชน องค์กรการกุศล	3 (4.1)	1 (0.9					
รวม	73 (100.0)	106 (100.0)					
5. รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่			1.90	0.53	1.59	0.89	- 0.26
5.1 ต่ำกว่า 5,000	11 (15.1)	19 (17.9)					
5.2 5,001 - 10,000	58 (79.5)	78 (73.6)					
5.3 10,001 - 15,000	3 (4.1)	8 (7.5)					
5.4 15,001 ขึ้นไป	1 (1.4)	1 (0.9					
รวม	73 (100.0)	106 (100.0)					
6. วัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อ			1.73	0.92	2.28	0.27	- 0.46
6.1 เพื่อปรับปรุงคุณวุฒิให้สูงขึ้น	65 (89.0)	72 (67.9)					
6.2 เพื่อการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในอาชีพ	7 (9.6)	5 (4.7)					
6.3 เพื่อการเปรียบสถานที่ทำงานใหม่	1 (1.4)	29 (27.4)					
รวม	73 (100.0)	106 (100.0)					
		ค่าเฉลี่ยรวม	2.25	0.24	2.28	0.27	- 0.91

จากตารางข้างต้นแสดงว่า

1. บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีอายุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

2. บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

3. บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีวุฒิการศึกษาที่สมัคร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

4. บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีสถานที่ทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

5. บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนดมี รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

6. บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ที่วางไว้

ตาราง 12 การทดสอบสมมุติฐานของปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของ บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษา ภายในเวลา ที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด ตามตัวแปรด้านการสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อวิชาชีพ การพยาบาลและด้านวิธีการเรียน

ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์ กับการสำเร็จการศึกษา	ภายในเวลาที่กำหนด (N = 73)		หลังเวลาที่กำหนด (N = 106)		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
ด้านการสนับสนุนทางสังคม					
- การสนับสนุนจากครอบครัว	2.36	0.34	2.42	0.66	1.97
- การสนับสนุนจากหน่วยงาน	2.03	0.62	2.16	0.55	0.34

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา	ภายในเวลาที่กำหนด (N = 73)		หลังเวลาที่กำหนด (N = 106)		t
	$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
ด้านเจตคติต่ออวิชาชีพการพยาบาล	2.78	0.42	2.76	0.43	1.60
ด้านวิธีการเรียน	2.05	0.28	2.03	0.26	1.58
ค่าเฉลี่ยรวม	2.39	0.34	2.45	0.36	-0.89

จากตาราง 12 แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด จำแนกตามตัวแปรด้านการสนับสนุนทางสังคม ด้านเจตคติต่ออวิชาชีพการพยาบาล และด้านวิธีการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

ตาราง 13 การทดสอบสมมุติฐานของปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดเวลาและหลังเวลาที่กำหนดเวลา ในด้านการสนับสนุนทางสังคม เป็นรายข้อ

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา				t
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)		
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
1	**ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว** ครอบครัวของท่านรับฟังปัญหาที่ท่านมีและพยายามช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเหล่านั้น	2.32	0.72	2.40	0.67	0.59

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา				t
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)		
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
2	ครอบครัวของท่านกระตุ้นผลักดันให้ท่านเรียนต่อในระดับสูงขึ้นจนสำเร็จการศึกษา	2.47	0.67	2.54	0.66	0.51
3	ครอบครัวของท่านถ่ายทอดค่านิยมทางการศึกษาให้เกิดในตัวท่านเพื่อท่านเห็นเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษา	2.47	0.69	2.39	0.68	0.59
4	การเสียสละของครอบครัวช่วยให้ท่านมีเวลาในการศึกษาจากหลักสูตรอย่างเพียงพอ	2.37	0.76	2.53	0.64	2.30*
5	เมื่อท่านเครียดหรือหมดกำลังใจในการเรียน ครอบครัวของท่านจะมีส่วนช่วยเหลือให้ท่านสบายใจและมีกำลังใจต่อสู้ต่อการเรียนต่อไป	2.41	0.64	2.46	0.69	0.25
6	ครอบครัวของท่านให้ความสำคัญกับการเรียนของท่าน	2.62	0.59	2.51	0.57	0.15
7	ท่านคิดว่าการที่ท่านมีเวลาศึกษาอย่างเต็มที่เพราะครอบครัวของท่านได้สนับสนุนในด้านการเรียน	2.41	0.67	2.44	0.66	0.10
8	ท่านรู้สึกว่าท่านสำเร็จการศึกษาด้วยตนเองโดยครอบครัวมีส่วนช่วยเหลือ	2.22	0.69	2.37	0.71	1.94
9	ครอบครัวของท่านให้คำแนะนำ ปรึกษา ในด้านการศึกษาของท่าน	1.77	0.75	1.81	0.71	0.16
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.36	0.63	2.42	0.66	1.97

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา				t
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)		
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
	ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน					
10	หน่วยงานของท่านมองเห็นความสำคัญของการศึกษา	2.16	0.71	2.27	0.63	1.18
11	เพื่อนร่วมงานช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานในหน้าที่เพื่อให้ท่านได้ศึกษาทำกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มที่	1.92	0.68	2.04	0.70	1.29
12	เพื่อนร่วมงานของท่านจะปลอบโยนให้กำลังใจท่านบ่อยๆ เพื่อให้ท่านมีความมานะอดทนในการเรียน	1.99	0.70	2.13	0.68	1.96
13	เมื่อใกล้เวลาจะสอบเพื่อนร่วมงานของท่านจะช่วยจัดเวลาปฏิบัติงานหรือแลกเปลี่ยนเวรเพื่อไม่ให้กระทบต่อการเตรียมตัวสอบของท่าน	2.15	0.66	2.15	0.70	0.00
14	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนเพื่อนร่วมงานของท่านจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ	1.90	0.65	2.09	0.63	3.88*
15	ผู้บังคับบัญชาของท่านเตรียมการในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น เมื่อท่านสำเร็จการศึกษา	1.88	0.69	1.85	0.69	0.07
16	ผู้บังคับบัญชาฯ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการศึกษาด้วยตนเองของท่าน	1.92	0.72	1.96	0.72	0.16

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา				t
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)		
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
17	เพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญในการศึกษาต่อของท่าน	2.06	0.58	2.24	0.59	4.12*
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.03	0.62	2.16	0.55	0.34

จากตาราง 13 แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนดในตัวแปรด้านการสนับสนุนทางสังคมโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อด้านครอบครัว พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือข้อที่ว่าการเสียสละของครอบครัวช่วยให้มีเวลาในการศึกษาจากหลักสูตรอย่างเพียงพอ โดยกลุ่มสำเร็จหลังเวลามีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มสำเร็จภายในเวลาคือ ($\overline{X}$ = 2.37) และ ($\overline{X}$ = 2.53) และข้อที่ว่าครอบครัวของท่านให้คำแนะนำปรึกษาในด้านการศึกษาของท่าน โดยกลุ่มสำเร็จหลังเวลามีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มสำเร็จภายในเวลา คือ ($\overline{X}$ = 1.81) และ ($\overline{X}$ = 1.77) และด้านหน่วยงานในข้อที่ว่า เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน เพื่อนร่วมงานของท่านจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ โดยกลุ่มที่สำเร็จหลังเวลามีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มสำเร็จภายในเวลาคือ ($\overline{X}$ = 2.09) และ ($\overline{X}$ = 1.90) และข้อที่ว่ากลุ่มเพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญในการศึกษาต่อของท่าน โดยกลุ่มสำเร็จหลังเวลามีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่สำเร็จภายในเวลาคือ ($\overline{X}$ = 2.24) และ ($\overline{X}$ = 2.06)

ตาราง 14 การทดสอบสมมุติฐานของปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดเวลาและหลังเวลาที่กำหนดเวลา ในด้านเจตคติต่ออวิชาชีพการพยาบาล

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา				t
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)		
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
	ด้านเจตคติต่ออวิชาชีพพยาบาล					
18	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และครอบครัว และช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย	2.88	0.33	2.93	0.27	1.14
19	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ได้มีงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการดี	2.47	0.60	2.45	0.54	0.02
20	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านได้มีโอกาสทำบุญทำกุศลและเสียสละเพื่อผู้อื่น	2.72	0.45	2.72	0.47	0.02
21	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านเป็นคนละเอียด สุขุม รอบคอบ และมีระบบในการทำงานที่ดี	2.73	0.51	2.71	0.50	0.06
22	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านเป็นคนมีมนุษย์สัมพันธ์ดี	2.58	0.53	2.59	0.53	0.01
23	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลมีโอกาสทำงานได้คนหลายระดับ	2.63	0.52	2.70	0.47	0.63
24	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านมีความอดทน	2.77	0.49	2.84	0.39	1.21
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.78	0.42	2.76	0.43	1.60

จากตาราง 14 แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนดโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 การทดสอบสมมุติฐานของปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดเวลาและหลังเวลาที่กำหนดเวลา ในด้านวิธีการเรียน

ข้อที่	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา				t
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)		
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
	ด้านวิธีการเรียน					
1	การศึกษาเอกสารการสอนและการทำแบบฝึกปฏิบัติโดยทั่วไป	2.69	0.60	2.47	0.57	5.78*
2	การเข้ารับฟังการสอนเสริมในวิชาที่ท่านลงทะเบียนเรียนโดยทั่วไป	1.56	0.62	1.65	0.57	0.98
3	การฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาในชุดวิชาที่ศึกษา	1.10	0.34	1.14	0.35	0.75
4	การชมรายการโทรทัศน์ประกอบชุดวิชาที่ศึกษา	1.19	0.40	1.32	0.49	3.49
5	การค้นคว้าหนังสืออื่น ๆเพิ่มเติม นอกเหนือจากเอกสารและแบบฝึกปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้	2.36	0.63	2.27	0.57	0.87
6	ในการเตรียมตัวสอบแต่ละครั้ง ท่านมีการเตรียมตัวอย่างไร	2.53	0.63	2.28	0.64	6.55*

ตาราง 15 (ต่อ)

	ปัจจัย	การสำเร็จการศึกษา				t
		ภายในกำหนด (N = 73 คน)		หลังกำหนด (N = 106 คน)		
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
7	ท่านปฏิบัติตนตามคู่มือการเรียนในระบบทางไกล อย่างไร	2.30	0.52	2.22	0.44	1.38
8	ท่านติดตามข่าวสารทุกประเภทที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้	2.53	0.56	2.50	0.54	0.17
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.05	0.28	2.03	0.26	1.58

จากตาราง 15 แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนดโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือข้อที่ว่า การศึกษาเอกสารการสอนและการทำแบบฝึกปฏิบัติโดยทั่วไป โดยกลุ่มที่สำเร็จภายในเวลามีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่สำเร็จหลังเวลา คือ ($\overline{X}$ = 2.69) และ ($\overline{X}$ = 2.47) และข้อที่ว่าในการเตรียมตัวสอบแต่ละครั้งมีการเตรียมตัวอย่างไร โดยกลุ่มที่สำเร็จภายในเวลามีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มสำเร็จหลังเวลา คือ ($\overline{X}$ = 2.53) และ ($\overline{X}$ = 2.28)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและอื่น ๆ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สรุปได้ดังปรากฏในตาราง 16 ดังต่อไปนี้

ตาราง 16 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
ข้อคิดเห็น	
1. ด้านวิธีการเรียน	
1) ต้องแบ่งเวลาและจัดเวลากับการเรียนให้เป็นระบบ	39
2) ปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่ มสธ.กำหนดให้ได้มาก	32
3) มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเรียนให้สำเร็จ	32
4) ก่อนลงทะเบียนการเรียนศึกษาให้พร้อมและลงตามโปรแกรมที่มหาวิทยาลัยกำหนด	32
5) ทำแบบฝึกหัดให้มาก	31
6) ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากเอกสารสอน	29
7) เข้ารับการสอนเสริมในวิชาที่ลงทะเบียนทุกครั้ง	29
8) ต้องอ่านเอกสารให้ละเอียดเข้าใจจดบันทึกย่อไว้	27
9) การศึกษาภาคปฏิบัติควรจะมีการเตรียมตัวล่วงหน้า	19
2. ด้านมหาวิทยาลัย	
1) การวัดและประเมินผลในภาคปฏิบัติควรให้มีมาตรฐานเดียวกัน	59
2) การจัดส่งเอกสารและผลสอบล่าช้า	56
3) หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ระบบทางไกลเป็นหลักสูตรที่ดี	51
4) ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติกับการสอนใกล้กันมาก	42
5) การเรียนระบบทางไกลดีไม่เสียเวลางานยังได้ศึกษาด้วยตนเอง	41
6) เป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงานได้ดี	20
3. ด้านครอบครัว	
1) หน่วยงานกับเพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือดี	29
2) ครอบครัวสนับสนุนด้านการศึกษาและช่วยแบ่งเบาภารกิจ	26

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
ข้อเสนอแนะ	
1. ด้านวิธีการเรียนของบัณฑิต	
1) ผู้ที่ต้องการสำเร็จภายในเวลาต้องวางแผนการเรียนให้ดี	35
2) ควรมีการดูหนังสือก่อนการสอบแต่เนิ่น ๆ	29
3) ควรจัดสรรงบประมาณการเรียน และกิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องกัน จะทำให้การเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น	29
4) การอ่านควรอ่านให้ละเอียดให้เข้าใจจะมีประโยชน์ในการเรียน ภาคปฏิบัติต่อไป	19
5) ให้ปรับปรุงและเพิ่มศูนย์ฯในการศึกษาภาคปฏิบัติให้ได้มาตรฐาน	16
2. ด้านมหาวิทยาลัย	
1) ควรเพิ่มการศึกษาภาคปฏิบัติให้มากขึ้น	45
2) ควรปรับปรุงการส่งเอกสารและการแจ้งผลการสอบให้เร็วขึ้น	39
3) ควรสร้างภาพพจน์ด้านบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น	36
4) นักศึกษาปี 1 ควรมีการปฐมนิเทศการเรียนระบบทางไกลหลักสูตรพยาบาลให้ เข้าใจมากกว่านี้	30
5) ควรมีชมรมของบัณฑิตเฉพาะพยาบาลโดยตรง	25
3. ด้านครอบครัวและหน่วยงาน	
1) ครอบครัวต้องช่วยแบ่งเบาภาระในระหว่างเรียนให้มาก	17
2) หน่วยงานช่วยเหลือและให้การสนับสนุน	11
3) เพื่อนร่วมงานช่วยเหลือภาระงาน	9

จากตาราง 16 แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จภายในเวลาที่กำหนดได้เสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไว้เป็นรายด้านดังนี้

ข้อคิดเห็น

1. ด้านวิธีการเรียน

ข้อคิดเห็นด้านวิธีการเรียน เรียงลำดับจากข้อความที่ความถี่สูงสุดถึงต่ำสุดดังนี้คือ ข้อที่ว่า ต้องแบ่งเวลาและจัดเวลากับการเรียนให้เป็นระบบ (39) ปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่ มสธ.กำหนดให้ได้มาก (32) มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเรียนให้สำเร็จ (32) ก่อนลงทะเบียนการเรียนศึกษาให้พร้อมและลงตามโปรแกรมที่มหาวิทยาลัยกำหนด (32) ทำแบบฝึกหัดให้มาก (31) ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากเอกสารการสอน (29) ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากเอกสารการสอน (27) การฝึกภาคปฏิบัติควรมีการเตรียมตัวล่วงหน้า (19)

2. ด้านมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะด้านมหาวิทยาลัย เรียงลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุดดังนี้คือ การวัดและประเมินผลในภาคปฏิบัติควรให้มีมาตรฐานเดียวกัน (59) การจัดส่งเอกสารและผลสอบล่าช้า (56) หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ระบบทางไกลเป็นหลักสูตรที่ดี (51) ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติกับการสอนใกล้กันมาก (42) การเรียนระบบทางไกลดีไม่เสียเวลางานยังได้ศึกษาด้วยตนเอง (41) เป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงานได้ดี (20)

3. ด้านครอบครัวและหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะด้านครอบครัวและหน่วยงาน คือ หน่วยงานกับเพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือดี (29) ครอบครัวสนับสนุนด้านการศึกษาและช่วยแบ่งเบาภาระกิจ (26)

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านวิธีการเรียนของบัณฑิต

เรียงลำดับจากข้อที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้ คือ ข้อที่ว่าผู้ที่ต้องการสำเร็จภายในเวลาต้องวางแผนการเรียนให้ดี (35) ควรมีการดูหนังสือก่อนการสอบแต่เนิ่นๆ (29) ควรจัดสรรงบประมาณการเรียน และกิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องกัน จะทำให้การเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น (29) การอ่านควรอ่านให้ละเอียดให้เข้าใจจะมีประโยชน์ในการเรียนภาคปฏิบัติต่อไป (19) ให้ปรับปรุงและเพิ่มศูนย์ฯในการศึกษาภาคปฏิบัติให้ได้มาตรฐาน (16)

2. ด้านมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะด้านมหาวิทยาลัย เรียงลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุดดังนี้ คือ ควรเพิ่มการศึกษาภาคปฏิบัติให้มากขึ้น (45) ควรปรับปรุงการส่งเอกสารและการแจ้งผลการสอบให้เร็วขึ้น (39) ควรสร้างภาพพจน์ด้านบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น (36) นักศึกษาปี 1 ควรมีการปฐมนิเทศการเรียนระบบทางไกลหลักสูตรพยาบาลให้เข้าใจมากกว่านี้ (30) ควรมีชมรมของบัณฑิตเฉพาะพยาบาลโดยตรง

3. ด้านครอบครัวและหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะด้านครอบครัวและหน่วยงาน มี 3 ข้อ เรียงลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้ ครอบครัวต้องช่วยแบ่งเบาภาระในระหว่างเรียนให้มาก (17) หน่วยงานช่วยเหลือและให้การสนับสนุน (11) เพื่อนร่วมงานช่วยเหลือภาระงาน (9)

ตาราง 17 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มที่สำเร็จการศึกษา หลังเวลาที่กำหนด

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
ข้อคิดเห็น	
1. ด้านวิธีการเรียน	
1. แบ่งเวลาในการเรียนและภาระอื่นๆ ไม่ได้ทำให้มีเวลาในการเรียนน้อย	61
2) ควรอ่านหนังสือให้มากอย่างน้อย 2 รอบ	41
3) ต้องมีความอดทนและตั้งใจจริง	41
4) ชุดวิชาในหลักสูตรยากต้องศึกษาและทำความเข้าใจมาก	40

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
5) การเรียนไม่สำเร็จตามเวลา ทำให้สูญเสียทั้งเงินและเวลาและโอกาสความก้าวหน้า	20
6) ค้นคว้าอ่านหนังสือเพิ่มเติม	19
2. ด้านมหาวิทยาลัย	
1) การศึกษาระบบทางไกลดีช่วยยกระดับคุณวุฒิและเปิดโอกาสเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์โดยไม่มีผลเสียต่องานประจำ	56
2) ควรมีการเปิดสอนชุดวิชาบางชุดทุกภาคการศึกษา ซึ่งจะทำให้จบได้เร็วขึ้น	21
3. ด้านครอบครัวและหน่วยงาน	
1) มีภาระงานมากทำให้เรียนไม่เต็มที่	26
2) มีภาระครอบครัวมากทำให้เรียนไม่เต็มที่	24
3) มีภาระความรับผิดชอบหลายอย่างเป็นอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถเรียนจบได้ตามเวลาที่กำหนด	23
4) หน่วยงานไม่เห็นความสำคัญไม่สนับสนุนเท่าที่ควร	10
5) เพื่อนร่วมงานไม่ได้ช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานเท่าใด	6
ข้อเสนอแนะ	
ด้านมหาวิทยาลัย	
1) ควรปรับปรุงเกณฑ์การให้คะแนนให้เป็นมาตรฐานในการฝึกภาคปฏิบัติ	59
2) ให้เพิ่มการฝึกภาคปฏิบัติ	58
3) ควรมีการแจ้งกำหนดการฝึกภาคปฏิบัติล่วงหน้าให้เร็วขึ้น	51
4) ให้มีการพบปะอาจารย์ก่อนฝึกภาคปฏิบัติ	50

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
5) ควรปรับปรุงการส่งผลการสอบให้เร็วขึ้น	49
6) ควรปรับปรุงการส่งเอกสารการสอนข่าวสารให้เร็วขึ้น	48
7) ควรเพิ่มอาจารย์สอนเสริมและอาจารย์ฝึกปฏิบัติ	41
8) ควรเข้าใจและศึกษาวิธีการเรียนในระบบทางไกลให้ละเอียด	30
9) ควรคัดเลือกอาจารย์จากภายนอกที่มีทัศนคติดีต่อการสอนและต่อมหาวิทยาลัย	29
10) ค่าชุดฝึกปฏิบัติแพงมาก	10

จากตาราง 17 แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนดได้เสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไว้เป็นรายด้านดังนี้

ข้อคิดเห็น

1. ด้านวิธีการเรียนของบัณฑิต

เรียงลำดับจากข้อที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้ คือ ข้อที่ว่า แบ่งเวลาในการเรียนและภาระอื่นๆ ไม่ได้ทำให้มีเวลาในการเรียนน้อย (61) ควรอ่านหนังสือให้มากอย่างน้อย 2 รอบ (41) ต้องมีความอดทนและตั้งใจจริง (41) ชุดวิชาในหลักสูตรยากต้องศึกษาและทำความเข้าใจมาก (40) การเรียนไม่สำเร็จตามเวลา ทำให้สูญเสียทั้งเงินและเวลาและโอกาสความก้าวหน้า (20) ค้นคว้าอ่านหนังสือเพิ่มเติม (19)

2. ด้านมหาวิทยาลัย

ข้อคิดเห็นด้านมหาวิทยาลัย เรียงลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้คือ การศึกษาระบบทางไกลดีช่วยยกระดับคุณวุฒิและเปิดโอกาสเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์โดยไม่มีผลเสียต่องานประจำ (56) ควรมีการเปิดสอนชุดวิชาบางชุดทุกภาคการศึกษา ซึ่งจะทำให้จบได้เร็วขึ้น (21)

3. ด้านครอบครัวและหน่วยงาน

ข้อความคิดเห็นด้านครอบครัวและหน่วยงาน เรียงลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้คือ ข้อที่ว่า มีภาระงานมากทำให้เรียนไม่เต็มที่ (26) มีภาระครอบครัวมากทำให้เรียนไม่เต็มที่ (24) มีภาระความรับผิดชอบหลายอย่างเป็นอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถเรียนจบได้ตามเวลาที่กำหนด (23) หน่วยงานไม่เห็นความสำคัญไม่สนับสนุนเท่าที่ควร (10) เพื่อนร่วมงานไม่ได้ช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานเท่าใด (6)

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านมหาวิทยาลัย

ข้อคิดเห็นด้านมหาวิทยาลัย เรียงลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุดคือ ข้อที่ว่าควรปรับปรุงเกณฑ์การให้คะแนนให้เป็นมาตรฐานในการฝึกภาคปฏิบัติ (59) ให้เพิ่มการฝึกภาคปฏิบัติ (58) ควรมีการแจ้งกำหนดการฝึกภาคปฏิบัติล่วงหน้าให้เร็วขึ้น (51) ให้มีการพบปะอาจารย์ก่อนฝึกปฏิบัติ (50) ควรปรับปรุงการส่งผลการสอบให้เร็วขึ้น (49) ควรปรับปรุงการส่งเอกสารการสอนข่าวสารให้เร็วขึ้น (48) ควรเพิ่มอาจารย์สอนเสริมและอาจารย์ฝึกปฏิบัติ (41) ควรเข้าใจและศึกษาวิธีการเรียนในระบบทางไกลให้ละเอียด (30) ควรคัดเลือกอาจารย์จากภายนอกที่มีทัศนคติดีต่อการสอนและต่อมหาวิทยาลัย (29) ค่าชุดฝึกปฏิบัติแพงมาก (10)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด" เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับความสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนดของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ดังมีรายละเอียดของการวิจัยต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับความสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด และหลังเวลาที่กำหนด ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แขนงวิชาพยาบาลศาสตร์ วิชาพยาบาลศาสตร์ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2534-2536

2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด

3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่ผู้ศึกษารุ่นต่อไป เพื่อจะได้มีโอกาสสำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาระหว่างกลุ่มผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด

2. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการหาวิธีการเพื่อสนับสนุนให้กลุ่ม นักศึกษาพยาบาลสำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มผู้เรียนและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรดังกล่าว

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีอายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อ การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลและวิธีเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่จบการศึกษาตั้งแต่ปี 2534-2536 จำนวน 877 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการคัดเลือกจากกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด จาก 80% และ 20% ของกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด ได้จำนวนบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 246 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด โดยมีตัวแปรคือ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ วัตถุประสงค์ของการศึกษา การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และวิธีการเรียน แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ เกี่ยวกับ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จการศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ จำนวน 24 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว มี 9 ข้อ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานมี 8 ข้อ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลมี 7 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวิธีการเรียนที่ปฏิบัติระหว่างศึกษามากที่สุดมี 8 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติเมื่อสำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 ท่าน คือ รศ.พรจันทร์ สุวรรณชาต พิจารณาแบบสอบถามข้างต้น เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมทั้งทางด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จากนั้นได้นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach 1970 : 161) ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.86

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามส่งและรับคืนทางไปรษณีย์
2. คัดเลือกแบบสอบถามที่บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างตอบกลับมาครบถ้วนสมบูรณ์ได้จำนวน 179 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.75 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 246 คน
3. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือมาตราส่วนประมาณค่า มีสามระดับ น้ำหนักตั้งแต่ สูง ปานกลาง ต่ำ และ มาก ปานกลาง น้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ทำโดยการนำไปคำนวณหาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSPC^{+} (Statistical Package for the Social Science) ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของตัวแปร ด้านอายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อ การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล วิธีการเรียน

3. เปรียบเทียบค่าคะแนนความแตกต่าง ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามระหว่างระหว่างการสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด และหลังเวลาที่กำหนด

4. ค่าความถี่ (Frequency) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนตัว บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 179 คน มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 อายุระหว่าง 25-35 ปี มีจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 และอายุ 36 ปีขึ้นไป มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 สถานภาพสมรส เป็นโสด มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 สมรสมีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 หย่าร้าง มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 มีวุฒิการศึกษาที่สมัครเรียน เป็นพยาบาลระดับต้นมีจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 90.5 พยาบาลระดับวิชาชีพ มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 สถานที่ทำงานรัฐบาล มีจำนวน 162 คน คิดเป็น ร้อยละ 90.5 รัฐวิสาหกิจ องค์การกุศล มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 รายได้จากอาชีพที่ทำ (ในขณะศึกษา) รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 5,001 - 10,000 บาท มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 10,001 - 15,000 มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และ 15,001 ขึ้นไป มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 วัตถุประสงค์ในการเข้าศึกษาต่อ เพื่อปรับคุณวุฒิให้สูงขึ้น มีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 เพื่อการเปลี่ยนสถานที่ทำงานใหม่ มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตลอดหลักสูตร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 และกลุ่มสำเร็จหลังเวลาที่กำหนด มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2

2. ข้อมูลด้านความคิดเห็น

2.1 บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับที่เห็นด้วยปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.27) ซึ่งด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 2.69) และด้านวิธีการเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 2.00) และค่าเฉลี่ยรายข้อด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครอบครัวให้ความสำคัญกับการเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครอบครัวให้คำแนะนำ ปรึกษาในด้านการศึกษา ($\overline{X}$ = 1.80) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หน่วยงานมองเห็นความสำคัญของการศึกษา ($\overline{X}$ = 2.23) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บังคับบัญชา เตรียมการในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น เมื่อท่านสำเร็จการศึกษา ($\overline{X}$ = 1.86) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวและช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย ($\overline{X}$ = 2.91) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิชาชีพทำให้ได้มีงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการดี ($\overline{X}$ = 2.46) ด้านวิธีการเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศึกษาเอกสารการสอนและการทำแบบฝึกปฏิบัติโดยทั่วไป ($\overline{X}$ = 2.58) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาในชุดวิชาที่ศึกษา ($\overline{X}$ = 1.12)

ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หน่วยงานมองเห็นความสำคัญของการศึกษา ($\overline{X}$ = 2.27) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บังคับบัญชาเตรียมการในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น เมื่อสำเร็จการศึกษา ($\overline{X}$ = 1.85) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว และช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย ($\overline{X}$ = 2.93) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ได้มีงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการดี ($\overline{X}$ = 2.45) ด้านวิธีการเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ติดตามข่าวสารทุกประเภทที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้ ($\overline{X}$ = 2.51) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาในชุดวิชาที่ศึกษา ($\overline{X}$ = 1.14)

2.2 บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด พบว่ามีความคิดเห็นโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.25) ซึ่งด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 2.68) ด้านการสนับสนุนจากครอบครัวรองลงไป ($\overline{X}$ = 2.36) และด้านวิธีการเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 2.03) และค่าเฉลี่ยรายข้อด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครอบครัวให้ความสำคัญกับการเรียน ($\bar{X}$ = 2.63) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครอบครัวให้คำแนะนำ ปรึกษาในด้านการศึกษา ($\bar{X}$ = 1.78) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หน่วยงานมองเห็นความสำคัญของการศึกษา ($\bar{X}$ = 1.99) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บังคับบัญชาเตรียมการในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น เมื่อท่านสำเร็จการศึกษา ($\bar{X}$ = 1.88) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวและช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย ($\bar{X}$ = 2.88) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รู้สึกว่าวิชาชีพทำให้ได้มีงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการดี ($\bar{X}$ = 2.47) ด้านวิธีการเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศึกษาเอกสารการสอนและการทำแบบฝึกปฏิบัติ ($\bar{X}$ = 2.66) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาในชุดวิชาที่ศึกษา ($\bar{X}$ = 1.10)

2.3 บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด พบว่ามีความคิดเห็นโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.28) ซึ่งด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.70) รองลงไป คือด้านการสนับสนุนจากครอบครัวรองลงไป ($\bar{X}$ = 2.40) และด้านวิธีการเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.98) ส่วนค่าเฉลี่ยรายข้อด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครอบครัวให้ความสำคัญกับการเรียน ($\bar{X}$ = 2.64) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครอบครัวให้คำแนะนำ ปรึกษาในด้านการศึกษา ($\bar{X}$ = 1.80)

3. การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ตามสมมุติฐานที่วางไว้

1) การทดสอบสมมติฐานที่ว่า บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำอยู่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อ พบความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

2) การทดสอบสมมติฐานที่ว่า บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษา จำแนกตามตัวแปร ด้านการสนับสนุนทางสังคม ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลและด้านวิธีเรียน พบความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อสำเร็จการศึกษา

4.1.1 กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด เรียงความถี่ได้ดังนี้ ข้อที่ว่า ต้องแบ่งเวลาและจัดเวลาเรียนให้เป็นระบบ ข้อที่ว่าการวัดและประเมินผล ควรให้มีมาตรฐานเดียวกัน ข้อที่ว่าหน่วยงานและเพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือดี

4.1.2 กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด เรียงความถี่ได้ดังนี้ ข้อที่ว่า แบ่งเวลาในการเรียนและภาระอื่นๆไม่ได้ทำให้มีเวลาเรียนน้อย ข้อที่ว่าการศึกษาระบบทางไกลดีช่วยยกระดับคุณวุฒิและเปิดโอกาสเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์โดยไม่มีผลเสียต่องานประจำ ข้อที่ว่ามีภาระงานมากทำให้เรียนไม่เต็มที่

4.2 ข้อเสนอแนะของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อสำเร็จการศึกษา

4.2.1 กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด เรียงความถี่ได้ดังนี้ ข้อที่ว่า ผู้ที่ต้องการสำเร็จการศึกษาภายในเวลาต้องวางแผนการเรียนให้ดี ข้อที่ว่าควรเพิ่มการศึกษาภาคปฏิบัติให้มากขึ้น ข้อที่ว่าครอบครัวต้องช่วยแบ่งเบาภาระในการเรียนให้มาก

4.2.2 กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด เรียงความถี่ได้ดังนี้ ข้อที่ว่า ควรปรับปรุงเกณฑ์การให้คะแนนให้เป็นมาตรฐานในการศึกษาภาคปฏิบัติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนตัวของบัณฑิตพยาบาลทั้ง 2 กลุ่ม ในด้านอายุ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.3) จะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรมิได้กำหนดอายุผู้เรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เรียนที่จบการศึกษาพยาบาลระดับต้น เมื่อมีประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี ก็สมัครเข้าเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ หรือมีความพร้อมที่จะเรียนในช่วงนี้มาก ดังนั้น กลุ่มอายุจึงอยู่ในช่วงใกล้เคียงกันทั้ง 2 กลุ่ม ด้านสถานภาพสมรส พบว่าเป็นโสดและสมรสในจำนวนใกล้เคียงกันที่เป็นเช่นนี้เพราะช่วงวัยดังกล่าวอยู่ในวัยผู้ใหญ่ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2524 : 9-10) ได้กล่าวสรุปภารกิจพัฒนาการสำหรับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งผู้ใหญ่วัยนี้จะมีอายุ

ประมาณ 18-35 ปี ซึ่งมีภารกิจเชิงพัฒนาที่สำคัญคือ การเลือกคู่ครองที่เหมาะสม รวมทั้งเพื่อนสนิท สามารถเริ่มต้นจะมีชีวิตครอบครัวการเรียนรู้และปรับตัวที่อยู่กับคู่ครอง มีภาระหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ดังนั้นสถานภาพสมรสของทั้ง 2 กลุ่ม จึงใกล้เคียงกัน วุฒิการศึกษาที่สมัครเข้าเรียน พบว่าเป็นพยาบาลระดับต้นเกือบทั้งหมด และทั้ง 2 กลุ่มก็เช่นกัน สถานที่ทำงาน พบว่าอยู่ในหน่วยงานรัฐบาลเกือบทั้งหมด รายได้จากอาชีพที่ทำในขณะศึกษา พบว่าอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท มากที่สุดทั้ง 2 กลุ่ม และวัตถุประสงค์ในการเข้าศึกษาต่อ พบว่า เพื่อปรับปรุงคุณวุฒิให้สูงขึ้นมีมากสุด รองลงเพื่อเปลี่ยนสถานที่ทำงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะทั้ง 2 กลุ่มเป็นผู้ที่มีวุฒิเป็นพยาบาลระดับต้นมากที่สุด การสมัครเข้ามาศึกษาต่อทั้งนี้จึงเพื่อการปรับคุณวุฒิให้สูงขึ้น ซึ่งเมื่อจบแล้วก็จะทำให้เกิดโอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนชั้น และเปลี่ยนสถานที่ทำงานได้ ระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษาพบว่า กลุ่มที่สำเร็จภายในเวลามีจำนวน 73 คน (ร้อยละ 40.8) และกลุ่มสำเร็จหลังเวลาที่กำหนดมีจำนวน 106 คน (ร้อยละ 59.2) ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาพบว่าจำนวนปีที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด อยู่ในช่วงเวลาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุดคือช่วง 4 ปี มีจำนวน 25 คน 4 ปี 1/2 มีจำนวน 36 คน และ 5 ปี มีจำนวน 22 คน เฉลี่ยแล้วใช้เวลาศึกษา 4 ปี

นับว่าจำนวนคนที่จบในเวลา 4-5 ปี มีมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาเห็นว่าเป็นระบบการเรียนทางไกลที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาสามารถเลือกเวลาในการสำเร็จการศึกษาเอง โดยกำหนดให้เวลาตามหลักสูตร และเนื่องจากผู้เรียนต้องเรียนควบคู่ไปกับการทำงาน ซึ่งแต่ละคนมีความพร้อมในการเรียนไม่เท่ากัน ผู้ที่มีความพร้อมน้อยกว่าจะไม่สามารถสำเร็จได้ภายในเวลาที่กำหนด แต่ก็สามารถสำเร็จการศึกษาเช่นกันโดยใช้เวลาเรียนนานกว่า

2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และด้านวิธีการเรียนโดยรวมทุกด้าน พบว่าเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.27) การที่ตัวแปรเหล่านี้มีอิทธิพลกับการสำเร็จการศึกษาในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะกลุ่มคนเหล่านี้เป็นผู้ใหญ่ที่มีงานที่มั่นคงมีรายได้เป็นของตนเอง เมื่อได้เข้ามาเรียนแล้วรู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะเรียนได้ โดยมีเป้าหมายการเรียน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 9) คือต้องการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ปัญหาการงานที่ปฏิบัติอยู่และมีเป้าหมายที่ปริญญาบัตร เพื่อสามารถนำไปปรับขึ้นเงินเดือน เลื่อนขั้นและหน้าที่การงานได้ ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่า การศึกษาขึ้นอยู่กับตนเองเป็นหลักสำคัญ เนื่องจากตนเองต้องควบคุมตนเองให้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ โดยมีปัจจัยเหล่านี้เข้ามาเกื้อหนุนการเรียนบ้างพอสมควร

เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล พบว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มีความรู้สึกด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับ ($\bar{X}$ = 2.69) แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลมีเจตคติต่อวิชาชีพในทางบวก การมีเจตคติที่ดีเป็นผลได้จากการปลูกฝังตั้งแต่เป็นนักศึกษาพยาบาล และเจตคติต่อวิชาชีพในทางบวกจากคณาจารย์ผู้สอนในขณะเป็นนักศึกษาพยาบาล ทำให้ได้ประสบการณ์การเรียนการสอน การปฏิบัติและได้แบบอย่างของพยาบาลที่ดีจนทำให้เกิดเจตคติต่อวิชาชีพทางบวกได้ พรจันทร์ สุวรรณชาต และคณะ (2537 : 52) ศึกษาพบว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาได้รับการประเมินจากบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน พบว่าในด้านความรู้ความสามารถของบัณฑิตที่เด่นที่สุดคือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้บริหาร และผู้ร่วมงาน และเมื่อพิจารณาจากข้อมูลที่สัมภาษณ์บัณฑิตในงานวิจัยเดียวกันนี้ในเรื่องการพัฒนาตนเอง ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ตอบว่าสามารถพัฒนาตนเองได้ดีกว่าเดิม โดยเฉพาะในเรื่องความสามารถควบคุมสติ และอารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติต่อวิชาชีพ ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผลอันนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของแครก (Cragg. 1991) ในเรื่องการเสริมสร้างความเป็นวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลในหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง ในระบบการสอนทางไกล ที่ประเทศแคนาดา ได้ผลสรุปที่คล้ายคลึงกันว่า ผู้เรียนมีความตระหนักในปัญหาการพยาบาลมากขึ้น และส่วนมากมีเจตคติเปลี่ยนไปในทางที่เน้นความเป็นวิชาชีพมากขึ้นและตรงกับงานวิจัยของกุนเตอร์ (Gunter. 1969 : 60-64) ที่ศึกษาเจตคติของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพ พบว่านักศึกษามีความพอใจในวิชาชีพมากที่สุด โดยมีแรงจูงใจที่นักศึกษาเข้าเรียนพยาบาลคือ ต้องการช่วยเหลือประชาชน และต้องการความรู้

ทางด้านการสนับสนุนทางสังคม พบว่า ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ($\bar{X}$ = 2.37) และการสนับสนุนจากหน่วยงาน ($\bar{X}$ = 2.05) อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบัณฑิตพยาบาลศาสตร์มีความรู้สึกว่าการสนับสนุนจากครอบครัวและหน่วยงาน ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุดที่ทำให้สำเร็จการศึกษา แต่มีผลสนับสนุนต่อตนเองทางอ้อมเท่านั้น แต่การสนับสนุนทั้งจากครอบครัวและหน่วยงานก็ถือเป็นปัจจัยหนึ่งเช่นกันที่ช่วยเหลือทางด้านจิตใจ ที่สามารถแบ่งเบาภาระต่าง ๆ หรือช่วยขจัดปัญหาอุปสรรคระหว่างการเรียนได้ แต่ถึงอย่างไรการเรียนระบบทางไกลก็ต้องยึดหลักพึ่งพาตนเองมากที่สุด

ด้านวิธีการเรียน พบว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนอยู่ในค่า

เฉลี่ย ($\overline{X}$ = 2.00) อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนระบบทางไกลนั้นมหาวิทยาลัยได้กำหนดกิจกรรมไว้หลายรูปแบบ ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาสื่อประสมต่าง ๆ ได้ตามกิจกรรมที่กำหนดและตามโอกาสของผู้เรียนเอง โดยยึดสื่อด้านเอกสารการสอนเป็นหลักสำคัญจึงมิได้ยึดการเรียนรูปใดรูปหนึ่งไว้โดยเฉพาะ

3. ทางด้านปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด จำแนกตามตัวแปรด้านข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพในขณะศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อ และตัวแปรปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และด้านวิธีการเรียน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้คือ

3.1 ผลการทดสอบสมมุติฐานด้านปัจจัยข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาที่สมัคร สถานที่ทำงาน รายได้จากอาชีพที่ทำในขณะศึกษา วัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อ พบว่า ทุกตัวแปรแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะภูมิหลังของทั้ง 2 กลุ่ม มีความสอดคล้องและใกล้เคียงกัน ความสอดคล้องของทั้งสองกลุ่ม ไม่เป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดความแตกต่างในด้านอายุ ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงอายุ 25-35 ปี เป็นส่วนมาก เนื่องจากทั้ง 2 กลุ่ม อยู่ในช่วงผู้ใหญ่วัยกลางคน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 21) เป็นวัยที่มีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนคือมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและบทบาททางสังคมซึ่งส่วนมากเสาะแสวงหาความเชื่อมั่น ความก้าวหน้าในอาชีพได้แล้ว เหมือนกันทั้งสองกลุ่มจึงไม่มีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามอายุก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่น่าสนใจ จากการศึกษาของ (ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. 2538 : 147) พบว่านักศึกษาในระบบทางไกลที่มีอายุมากมีแนวโน้มที่จะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรได้มากกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดนนิส (Dennis. 1981) ก็พบว่าอายุมีผลต่อความสำเร็จในการศึกษา และการลาออกกลางคันของนักศึกษา ในด้านสถานภาพสมรส พบว่าเป็นโสดและสมรสแล้วมีจำนวนใกล้เคียงกันซึ่งไม่มีความแตกต่างของทั้ง 2 กลุ่ม เช่นกัน วุฒิการศึกษาที่สมัคร พบว่าส่วนใหญ่เป็นพยาบาลในระดับต้นเกือบทั้งหมดที่ต้องการศึกษาเพื่อให้ได้วุฒิปริญญาตรี เข้าเรียนเนื่องจากหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่ทำงานคือพยาบาลระดับต้นได้เข้ามาศึกษาต่อเนื่องโดยไม่มีผลกระทบต่องานประจำซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานโดยที่

ไม่มีการขาดแคลนกำลังคนในการดำเนินกิจกรรมตามปกติ ผู้เรียนส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในหน่วยงานรัฐบาล สรุปได้ว่าผู้เรียนเข้าเรียนเพื่อปรับคุณวุฒิให้สูงขึ้น เนื่องจากเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงวัยที่ต้องการเรียนต่อ มีวัตถุประสงค์หลักในการเรียนเพื่อปรับตำแหน่งและเพื่อเลื่อนระดับ ซึ่ง อุทุมพร ทองอุไทย (2519) ได้กล่าวถึงผู้เรียนที่มีระบบการศึกษาที่ดีว่า จุดเริ่มต้นที่สำคัญคือการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน ถ้าผู้เรียนไม่มีจุดมุ่งหมายหรือไม่รู้เหตุผลว่าทำไมศึกษาแล้ววิธีการศึกษาก็จะช่วยอะไรไม่ได้ และจากการที่ทั้ง 2 กลุ่ม มีเป้าหมายการเรียนเพื่อปรับคุณวุฒิให้สูงขึ้นจึงเป็นแรงจูงใจทำให้มุ่งมั่น อดทน ตั้งใจเรียนจนสำเร็จการศึกษา จะเห็นได้ว่าโดยรวมแล้วทั้ง 2 กลุ่ม ในทุกตัวแปรไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ซึ่งเป็นไปได้ว่าทั้ง 2 กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีความสามารถที่จะสำเร็จการศึกษาได้เท่า ๆ กัน ขึ้นอยู่กับว่าผู้ใดพยายามให้จบในเวลาขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียนและความมุ่งมั่นตั้งใจเรียน ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนดอาจเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการเรียนน้อยกว่า จึงทำให้เรียนไปตามสภาพความพร้อมนั้นจึงจบช้ากว่า

3.2 ผลการทดสอบปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ของบัณฑิตพยาบาลสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัยทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ แต่ในรายละเอียดพบว่ามีข้อความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ในเรื่องการเสียสละของครอบครัวช่วยให้มีเวลาในการศึกษาจากหลักสูตรอย่างเพียงพอ ในเรื่องเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน เพื่อนร่วมงานจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ และในเรื่องเพื่อนร่วมงานจะเห็นความสำคัญของตน จากการศึกษาที่พบว่าการเสียสละของครอบครัวช่วยให้มีเวลาในการศึกษาหลักสูตร โดยกลุ่มที่สำเร็จหลังเวลาที่กำหนดมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 2.35) และ ($\overline{X}$ = 2.37) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มที่สำเร็จภายในเวลาที่กำหนดได้จัดแบ่งเวลาเรียนอย่างเหมาะสม โดยไม่ต้องรบกวนเวลาของครอบครัวเท่าใดนัก ในทางกลับกันกลุ่มที่สำเร็จหลังเวลาที่กำหนดไม่สามารถจัดแบ่งเวลาที่ซ้อนกัน ต้องอาศัยการเสียสละของครอบครัวจึงทำให้มีเวลาในการศึกษามากขึ้น และข้อที่ว่าเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน เพื่อนร่วมงานจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ พบว่าในกลุ่มสำเร็จหลังเวลาที่กำหนดมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด เช่นกัน คือ ($\overline{X}$ = 2.09) และ ($\overline{X}$ = 1.90) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาส่วนมากเมื่อไม่ค่อยมีเวลาในการศึกษากิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียง

พอ และอาจต้องทำความเข้าใจในเอกสารหลายครั้ง เมื่อมีเวลาน้อยหรือมีปัญหาด้านการเรียนทำให้ต้องปรึกษาด้านการเรียน ส่วนกลุ่มที่สำเร็จภายในเวลาไม่ค่อยได้มีปัญหา เนื่องจากได้ศึกษาเอกสารและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างละเอียดและพอเพียง ทำให้มีเวลาทบทวนจึงไม่มีปัญหาด้านการเรียน ส่วนในด้านเพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญในการศึกษานั้น พบว่าในกลุ่มสำเร็จหลังเวลามีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด คือ ($\overline{X}$ = 2.24) และ ($\overline{X}$ = 2.06) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้เรียน ซึ่งกลุ่มสำเร็จหลังเวลาอาจขอความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานบ่อยครั้ง ส่วนในทางกลับกันกลุ่มที่สำเร็จภายในเวลาอาจเห็นว่าเพื่อนร่วมงานไม่ได้เห็นความสำคัญกับการศึกษา เพราะกลุ่มนี้เรียนอยู่ในระดับที่ช่วยเหลือตนเองได้มากกว่า ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มสำเร็จหลังเวลามีกำลังใจในการศึกษาต่ำกว่า จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากสังคมมาก ส่วนกลุ่มสำเร็จภายในเวลามีความมุ่งมั่น เข้มแข็งอดทนกับการเรียนรวมทั้งจัดวิธีการเรียนได้มากกว่า จึงต้องการความช่วยเหลือน้อยกว่า

3.3 ผลการทดสอบปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล พบว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ จากข้อมูลที่พบว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล อยู่ในทิศทางที่ดี ซึ่งมีระดับมากที่สุด คือ กลุ่มสำเร็จภายในเวลา ($\overline{X}$ = 2.68) กลุ่มสำเร็จหลังเวลาที่กำหนด ($\overline{X}$ = 2.70) ซึ่งไม่แตกต่าง แสดงว่ากลุ่มบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาและหลังเวลาที่กำหนดมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมสุข ดิลกสกุลชัย (2533) ได้ศึกษาเจตคติต่ออาชีพการพยาบาลของพยาบาลโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า พยาบาลมีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลทางบวก

3.4 ผลการทดสอบปัจจัยด้านวิธีการเรียนของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด พบว่าโดยรวมมีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ แต่พบในรายละเอียดว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ในด้านการศึกษาเอกสารการสอนและทำแบบฝึกหัด และด้านการเตรียมตัวสอบแต่ละครั้งมีการเตรียมตัวอย่างไร โดยในด้านศึกษาเอกสารการสอนและทำแบบฝึกหัด พบว่ากลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มที่สำเร็จหลังเวลาที่

กำหนด คือ ($\overline{X}$ = 2.69) และ ($\overline{X}$ = 2.47) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มที่สำเร็จภายในเวลาที่กำหนดให้ความสำคัญกับการศึกษาเอกสารการสอนมากที่สุด เพราะเห็นว่าการอ่านเอกสารอย่างละเอียดและทำแบบฝึกหัดได้มากที่สุดจะทำให้เข้าใจในบทเรียนได้ไม่ยาก ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ มนต์ผกา เกียรติภักดีกุล (2535) ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน พบว่านักศึกษาที่สอบผ่านมีพฤติกรรมการใช้สื่อแตกต่างจากลุ่มที่สอบไม่ผ่าน คือ นักศึกษาที่สอบผ่านอ่านเอกสารการสอน ทำแบบฝึกหัด มากกว่านักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน ในด้านการเตรียมตัวสอบแต่ละครั้งมีการเตรียมตัวอย่างไรนั้น พบว่ากลุ่มกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มสำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด คือ ($\overline{X}$ = 2.53) และ ($\overline{X}$ = 2.28) แสดงว่ากลุ่มสำเร็จภายในเวลามีการเตรียมตัวสอบดีกว่ากลุ่มสำเร็จหลังเวลาที่กำหนด โดยได้จัดแบ่งเวลาไว้ ให้ความสำคัญกับการเตรียมตัวทบทวนโดยใช้เวลาการเตรียมตัวก่อนสอบพอสมควร ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสอบผ่านทุกชุดวิชาต่าง ๆ ได้ทุกครั้ง จะช่วยให้สำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้น

3.5 ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดนั้นผู้ตอบเห็นว่า ด้านวิธีการเรียนควรจัดแบ่งเวลาและจัดเวลาเรียนให้เป็นระบบมากที่สุด รองลงไปปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่ มสธ. กำหนดให้ได้มาก ส่วนการฝึกภาคปฏิบัติมีการเตรียมตัวล่วงหน้าน้อย จะเห็นได้ว่าการแบ่งเวลาเรียนและจัดเวลาเรียนให้เป็นระบบ จะช่วยให้บัณฑิตพยาบาลสามารถเรียนได้ด้วยความมีสมาธิเป็นเวลาสม่ำเสมอ ทำให้มีโอกาสทบทวนบทเรียน ทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สมิธ (Smith. 1970 : 2-4) ที่ได้เสนอวิธีการจัดระบบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพว่า นักศึกษาจะต้องรู้จักปรับปรุงแนวทางและวิธีการศึกษาโดยแบ่งเวลาเรียนและทำงานอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พิกุล วงก้อม (2534) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนด้านการแบ่งเวลา พบว่านักเรียนที่แบ่งเวลาเพื่อใช้ในการทบทวนวิชาที่เรียนได้ดี จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย ส่วนการปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่ มสธ. กำหนดอย่างมากก็เป็นการช่วยให้สำเร็จการศึกษาได้ภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจรวมไปถึงการลงทะเบียนเรียนชุดวิชาได้เร็ว จะทำให้ได้รับเอกสารการสอนเร็วขึ้น ส่วนปัญหาด้านการจัดส่งเอกสารการสอนล่าช้าของ มสธ.นั้น เป็นปัญหาที่มหาวิทยาลัยรับทราบมาโดยตลอด โดยได้พยายามปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพราะเป็นผลเสียอย่างมากต่อระบบการสอนทางไกล จากการที่ผู้ตอบได้ตอบว่าสามารถนำความรู้จากหลักสูตรมาประยุกต์

ใช้กับงานได้ดี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้น เพราะผู้เรียนสามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์กับการทำงานได้ ทำให้เรียนได้เข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของ โนลส์ (Knowles. 1980) ที่เชื่อว่าประสบการณ์ในการทำงานเป็นแหล่งของความรู้ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำนั้น ผู้เรียนจะมีความสนใจมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โบนานิ (Bonani, Cited' by billeing. 1988) ซึ่งได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่จะมีความพึงพอใจในหลักสูตรดีขึ้น เมื่อเนื้อหาหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับงานที่ทำ นักศึกษาก็จะมีความพอใจในหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนก็จะดีตามไปด้วย นอกจากนี้ ฮัมเบอร์ก (Humbery, cited in Billing. 1988) ได้พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ลงทะเบียนในหลักสูตรการศึกษาทางไกล เป็นคนที่ทำงานแล้ว และถ้าการเรียนบูรณาการกับงานที่ทำได้ นักศึกษาจะมีความพึงพอใจในหลักสูตรมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดปฐมนิเทศการเรียนให้กับนักศึกษา ปี 1 ให้เข้าใจในระบบการเรียนทางไกล ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากเพราะหากผู้เรียนไม่เข้าใจระบบจะทำให้เกิดความเครียดกับการเรียน อาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควร และด้านครอบครัวและหน่วยงาน ครอบครัวต้องช่วยแบ่งเบาภาระในระหว่างเรียนให้มากเนื่องจากการเรียนที่ต้องประกอบภารกิจอื่นในเวลาเดียวกันด้วย หากมีครอบครัวหรือเพื่อนร่วมงานช่วยแบ่งเบาภารกิจจะช่วยให้ผู้เรียนมีเวลามากขึ้น ทำให้มีโอกาสสำเร็จการศึกษาภายในเวลาหรือหลังเวลาได้ เพราะหากขาดความช่วยเหลือสนับสนุนทางสังคม ก็อาจทำให้การสำเร็จการศึกษาล่าช้าหรือบางกรณีอาจไม่สำเร็จการศึกษา

ส่วนบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาหลังเวลาที่กำหนด ได้ให้ความเห็นด้านวิธีเรียนว่า แบ่งเวลาเรียนและภาระอื่น ๆ ไม่ได้ทำให้มีเวลาในการเรียนน้อย และยังมีภาระงานทำให้เรียนไม่เต็มที่ รวมทั้งมีภาระครอบครัวทำให้เรียนไม่เต็มที่ ส่วนที่ว่าเพื่อนร่วมงานไม่ได้ช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานเท่าใดนั้น อาจเป็นเพราะกลุ่มบัณฑิตพยาบาลมองเห็นว่า หากครอบครัวและหน่วยงานให้การสนับสนุนช่วยเหลือแบ่งเบาภาระไป จะช่วยให้มีเวลามากในการทำกิจกรรมการเรียนซึ่งจะทำให้สำเร็จได้เร็วขึ้น

ส่วนข้อเสนอแนะนั้น ให้ข้อเสนอว่าด้านวิธีการเรียนต้องมีการวางแผนมีการดูหนังสือสอบแต่เนิ่น ๆ ด้านมหาวิทยาลัยควรปรับปรุงการส่งเอกสารการสอนและการแจ้งผลสอบให้เร็วขึ้น นอกจากนี้แล้วการเรียนทางไกล ควรมีการวางแผนให้เป็นระบบซึ่งจะช่วยให้การเรียนต่าง ๆ เป็นไปตามกำหนด

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติ

1. จากที่พบว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ทั้ง 2 กลุ่ม มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลในด้านบวกอยู่ในระดับสูง ถือเป็นเรื่องที่ดี และทางมหาวิทยาลัยสมควรปลูกฝังสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมดังนี้ ขึ้นในตัวของนักศึกษาพยาบาลมากที่สุดในรุ่นต่อ ๆ ไป โดยอาจให้จัดเวลาพิเศษนอกเหนือการเรียน มีการปลูกฝัง อบรมคุณธรรมของพยาบาล ภาระหน้าที่ของพยาบาลเพื่อให้ผู้เรียนมีความศรัทธาต่อวิชาชีพมากที่สุด

2. จากที่พบว่าบัณฑิตพยาบาลศาสตร์มีความคิดเห็นในด้านวิธีเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดใน 4 ด้าน แสดงว่าบัณฑิตพยาบาลไม่ได้ให้ความสำคัญในวิธีเรียนเท่าที่ควรแม้ว่า ความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด และหลังเวลาที่กำหนดมีวิธีการเรียนแตกต่างกันแต่ไม่แตกต่างกันมาก เพราะฉะนั้นทางมหาวิทยาลัยจึงควรดูแลเอาใจใส่ส่วนนี้ให้มากขึ้นด้วย โดยให้สาขาวิชาซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหาทางปรับปรุงวิธีเรียนของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

3. มหาวิทยาลัยควรหาวิธีการที่จะช่วยเสริมแรงจูงใจสำหรับผู้เรียนปีที่ 1 ให้เกิดความมั่นใจและเข้าใจในการเรียนระบบการศึกษาทางไกลอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

4. การบริการด้านต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจะให้แก่นักศึกษานั้น ควรได้รับการปรับปรุงตลอดเวลาเนื่องจากบางครั้งนักศึกษามีปัญหาเกิดขึ้น และขาดการดูแลเอาใจใส่ก็จะส่งผลเสียต่อการเรียนด้วย ทางที่ดีนั้นมหาวิทยาลัยควรตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นแก่นักศึกษาตลอดเวลา โดยประสานงานกับคณาจารย์ประจำสาขาวิชาต่าง ๆ แล้วร่วมกันหาทางแก้ไขก็จะช่วยแก้ปัญหาได้บ้าง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องนี้ต่อไป โดยศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม โดยเฉพาะด้านปัญหาส่วนตัว ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการเรียนการสอน ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนดของนักศึกษาพยาบาล

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียนของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ในกลุ่มที่สำเร็จหลังเวลาที่กำหนดโดยละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยที่เป็นปัญหา อุปสรรค ต่อการเรียนและศึกษาตัวแปรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ภาระหน้าที่ในการงานกับการใช้เวลาในการเรียน เป็นต้น

3. ควรมีการวิจัยในเรื่องนี้ต่อไป โดยทำการศึกษากับกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลา ใช้วิธีการสัมภาษณ์ด้วยกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก เพื่อหาข้อมูลที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพครอบครัว สภาพการทำงานและการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนที่ทำให้สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

4. มหาวิทยาลัยควรมีการทดลองการสอนรูปแบบใหม่ แก่นักศึกษาพยาบาลโดยการนำเอาวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ เช่น การให้ผู้เรียนสามารถเรียนตามความพร้อมของตนเองได้มากขึ้น โดยสามารถเลือกฝึกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมและความพร้อมของตนเองตามศูนย์ที่นักศึกษาสะดวกที่สุด และนำผลมาเปรียบเทียบกับวิธีสอนรูปแบบเก่า เพื่อดูประสิทธิภาพของการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนที่เป็นพยาบาลมากที่สุดและหากว่าพบผลเชิงบวกก็นำมาปฏิบัติเป็นการถาวรต่อไป

5. ควรมีการวิจัยในสาขาวิชาที่มีหลักสูตรต่อเนื่องเช่นเดียวกับหลักสูตรพยาบาลนี้ โดยทำในเชิงของการวิจัยเชิงสำรวจเหมือนโครงการวิจัยนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. การพัฒนาระบบการสอนทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใน 10 ปี มสธ. 2521 - 2531. หน้า 51-52. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมาธิราช, ม.ป.ป.

ชูศรี วงศรัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.

ถวัลย์ อาสนะเสน. "กฎหมายกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล," ในเอกสารการสอนชุดวิชาประเด็นและแนวโน้มทางการพยาบาล. หน่วยที่ 4. หน้า 43-141. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

ทรงศรี สนธิทรัพย์. การเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัวระหว่างนิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตรกับผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

ทองอินทร์ วงศ์โสธร. ความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับอำนาจนิยมและความมีเหตุผลของนักศึกษาในระบบการสอนทางไกลเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีแรกกับปีสุดท้าย รุ่นปี 2528 และ 2533. บทความวิจัยเพื่อการพัฒนาหน้า 39 มหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี, 2535. อัดสำเนา.

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามเวลาของหลักสูตร ระดับปริญญาตรีในระบบการศึกษาทางไกล. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. อัดสำเนา.

นันทนา รัตนอาภา. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาและหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร ของครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาควิชาวิจัย-การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

นิคม ทาแดง. "สื่อการศึกษาทางไกล," ในเอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาทางไกล. หน้า 482. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2533.

พรจันทร์ สุวรรณชาต และคณะ. รายงานการวิจัยการติดตามบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช แขนงวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2535.

ฟาริดา ทวีรัตน์. "บรรยากาศที่เสริมสร้างพยาบาลวิชาชีพ," วารสารพยาบาล. 29 : 152-163 ; กรกฎาคม 2523.

ภัทรฤดี สุพัฒนโสภณ. การวิเคราะห์บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.

มนต์ผกา เกียรติภักดีกุล. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศึกษาพร, 2528.

วรรณา คงสุริยะนาวิน. ผลการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มต่อเจตคติต่อการศึกษาภาคปฏิบัติ-นักศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.

วานิช มาลัย. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ ประชากรและวิธีศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

วิจิตร ศรีสอ้าน. การศึกษาทางไกล. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.

วิภา แดงเจริญ. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ -- มหาวิทยาลัย ที่มีฐานะชั้นปีต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ - มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

สาธารณสุข, กระทรวง. การปฏิรูปโครงสร้างกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการระบาดวิทยาแห่งชาติ, 2535.

สภากาชาด, สำนักงานกลาง. "แผนกวางแผนและพัฒนาบริการพยาบาล," ปฐมนิเทศพยาบาล สภากาชาดไทย 2533. กรุงเทพฯ : แผนกวางแผนและพัฒนาบริการพยาบาล สำนักงานกลาง สภากาชาดไทย, 2533.

สนาน คุณประเสริฐ. ผลของการใช้สารชักจูงในการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครู-คณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

สมสุข ดิลกสกุลชัย. ความพึงพอใจในงานและเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

สัมพันธ์ พันธุ์ฤกษ์. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบกับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยภูมิภาค : การเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. หลักสูตรการศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ปีการศึกษา 2536. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2536.

_____. ข้อมูลสารสนเทศ. งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534.

_____. คู่มือนักศึกษา 2534. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534.

_____. ครบรอบ 15 ปี มสธ. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2536.

_____. รายงานการประชุมสภาวิชาการครั้งที่ 9/2534 วันที่ 7 มีนาคม 2534. สำนักงานวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534. อัดสำเนา.

_____. โครงการการศึกษาพยาบาลศาสตร์. สาขาวิชาวิทยาศาตร์สุขภาพ, 2525. อัดสำเนา.

สุจิตรา จันทร์สว่าง. การเปรียบเทียบภูมิหลังและวิธีการศึกษาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช ระหว่างกลุ่มที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูงกับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ. ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

สุนันท์ นิลบุตร. การศึกษาลักษณะการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. ถ่ายเอกสาร.

สุมาลี สังข์ศรี และคณะ. "การศึกษาความคิด ความคาดหวังและผลของการจัดการศึกษานอกระบบโดยระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช," ในบทความวิจัยการวิจัยเพื่อพัฒนา. หน้า 10. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี, 2535. อัดสำเนา.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้วัยผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

อุทุมพร ทองอุไทย. เทคนิคการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ - มหาวิทยาลัย, 2519.

Allport, G.W. "The historical background of modern social psychology," The handbook of social psychology. 2nd ed. Vol.1. p.59-64. Reading, MA : Addison-Wesley, 1968.

Dawn C. Howard "Reading and the Study Skills and the Distance Learner," Distance Education. 6 : 171 ; September, 1985.

Dennis. Jeanetle L. "A Study of the Contributing Factors Relation to Why American Indian Student Oropout of or Graduate from Educational Programs of the University of North Dakotta," Dissertation Abstracts International. 42 : 1508-A-150-A ; October, 1981.

Fishbein, M. and I, Ajzen. Belief, attitude, intention and behavior : An introduction to theory and research. Reading, MA: Addison-Wesley, 1975.

Ganter, Laurie M. "The Developing Nursing Student : Part 1 A Study of Self-Actualizing Values," Nursing Research. 18 : 60-64 ; January - February, 1969.

Hermans, Hubert J.M. "A Questionnaire Measure of Achievement Motivations," Journal of Applied Paychology. 54 : 353-363 ; August, 1970.

Holmberg, Borje. Status and Trands of Distance Education. New York : Nichols Publishing Company, 1982.

Mc Graw, Carolyn. "Success Characteristics of Baccalaureate Nursing Graduates," Dissertation Abstracts. 42 (08) : 3455-A ; February, 1982.

Smith, Samuel. Best Methods of Study New York. New York : Bornes Noble, Inc., 1970.

Shaw, M.E. and P.R., Costanzo. Theories of Social Psychology. 2nd ed. Singapore : McGraw-Hill, 1982.

Treatrault, Alica Ida. Selected Factors Associated with Professional Attitude of Baccalaureate Nursing Students. 49-53 ; January-February, 1976.

Thoits, Peggy A. "Conceptual, Methodological, and Theoretical Problems in Studying Social Support as a buffer Against Life Stress," Journal of Health and Social Behavior. 23 : 145-159 ; June, 1982.

Worthington, Lois H. and Claude W. Grant. "Factors of Academic Success : Multivariate Analysis," The Journal of Educational Research 65. 7-10 ; September, 1971.

Knowles, M.S. The Adult Learner : A Neglected Species. 2 nd ed. Houston : Gulf Publishing Company, 1980.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง "ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดและหลังเวลาที่กำหนด"

คำชี้แจง : แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาแก่บัณฑิตในสาขาวิชานี้ต่อไป แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกที่ได้รับจากการสนับสนุนทางสังคมโดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากหน่วยงาน และแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของท่าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านวิธีการเรียน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น การตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีผลกระทบอย่างใดต่อผู้ตอบ เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาให้ตอบคำถามให้ครบทุกข้อทุกตอน โดยไม่เว้นข้อหนึ่งข้อใดไว้

นางกลมรัตน์ สิริธรังศรี
นิสิตปริญญาโท
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน [ ] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

สำหรับผู้วิจัย

□□□ 1 - 3

1. อายุ □ 4

[ ] ต่ำกว่า 25 ปี

[ ] 25 - 35 ปี

[ ] 36 ปีขึ้นไป

2. สถานภาพสมรส □ 5

[ ] โสด

[ ] สมรส

[ ] หย่าร้าง

3. วุฒิการศึกษาที่สมัครเข้าเรียน □ 6

[ ] พยาบาลระดับต้น

[ ] พยาบาลระดับวิชาชีพ

4. สถานที่ทำงาน □ 7

[ ] รัฐบาล

[ ] รัฐวิสาหกิจ เอกชน องค์กรการกุศล

(โปรดระบุชื่อสถานที่ทำงาน .....)

5. รายได้จากอาชีพที่ทำ (ในขณะศึกษา) □ 8

[ ] ต่ำกว่า 5,000 บาท

[ ] 5,001 - 10,000 บาท

[ ] 10,001 - 15,000 บาท

[ ] 15,001 บาทขึ้นไป

6. วัตถุประสงค์ในการเข้าศึกษาต่อครั้งนี้ □ 9

[ ] เพื่อปรับปรุงคุณวุฒิให้สูงขึ้น

[ ] เพื่อการเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน

[ ] เพื่อการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

[ ] อื่นๆ (โปรดระบุ .....)

7. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตลอดหลักสูตร □ 10

[ ] สำเร็จการศึกษาตามโปรแกรมที่กำหนดของหลักสูตร คือ

[ ] 2 ปี

[ ] 2 1/2 ปี

[ ] สำเร็จการศึกษาตามโปรแกรมที่กำหนดของหลักสูตร

(ให้ระบุจำนวนปีที่ศึกษา .....ปี)

ตอนที่ 2 ด้านการสนับสนุนทางสังคมและเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

คำชี้แจง คำถามต่อไปนี้ มีความประสงค์ที่จะวัดความรู้สึกของท่านเกี่ยวกับการสนับสนุน ช่วยเหลือ ที่ท่านได้รับจากบุคคลในครอบครัว ที่ทำงานของท่านในช่วงเวลาที่ท่านกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต และความรู้สึกของท่านเกี่ยวกับความสำคัญของวิชาชีพการพยาบาล ดังนั้น จึงขอให้ท่านอ่านข้อความข้างล่างต่อไปนี้แต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงตามความเป็นจริงและตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			สำหรับผู้วิจัย
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
1	ครอบครัวของท่านรับฟังปัญหาที่ท่านมีและพยายามช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเหล่านั้น.....	.....	.....	.....	☐ 11
2	ครอบครัวของท่านกระตุ้นผลักดันให้ท่านเรียนต่อในระดับสูงขึ้นจนสำเร็จการศึกษา	.....	.....	.....	☐ 12
3	ครอบครัวของท่านถ่ายทอดค่านิยมทางการศึกษาให้เกิดในตัวท่านเพื่อท่านเห็นเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษา.....	.....	....	.....	☐ 13
4	การเสียสละของครอบครัวช่วยให้ท่านมีเวลาในการศึกษาจากหลักสูตรอย่างเพียงพอ.....	... .	.....	.....	☐ 14
5	เมื่อท่านเครียดหรือหมดกำลังใจในการเรียนครอบครัวของท่านจะมีส่วนช่วยเหลือให้ท่านสบายใจและมีกำลังใจต่อสู้ต่อการเรียนต่อไป.	.....	.....	.....	☐ 15
6	ครอบครัวของท่านให้ความสำคัญกับการเรียนของท่าน	.....	.....	.....	☐ 16
7	ท่านคิดว่าการที่ท่านมีเวลาศึกษาอย่างเต็มที่เพราะครอบครัวของท่านได้สนับสนุนในด้านการเรียน.....	.....	.....	.....	☐ 17
8	ท่านรู้สึกว่าท่านสำเร็จการศึกษาด้วยตนเองโดยครอบครัวมีส่วนช่วยเหลือ.....	.....	.....	.....	☐ 18
9	ครอบครัวของท่านให้คำแนะนำ ปรึกษาในด้านการศึกษาของท่าน	.....	.....	.....	☐ 19

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			สำหรับผู้วิจัย
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
	ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน				
10	หน่วยงานของท่านมองเห็นความสำคัญของการศึกษา.....	.....	.....	.....	☐ 20
11	เพื่อนร่วมงานช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานในหน้าที่เพื่อให้ท่านได้ศึกษาทำกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มที่.....	.....	.....	.....	☐ 21
12	เพื่อนร่วมงานของท่านจะปลอบโยนให้กำลังใจท่านบ่อยๆ เพื่อให้ท่านมีความมานะอดทนในการเรียน	.....	.....	.....	☐ 22
13	เมื่อใกล้เวลาจะสอบเพื่อนร่วมงานของท่านจะช่วยจัดเวลาปฏิบัติงานหรือแลกเปลี่ยนเวรเพื่อไม่ให้กระทบต่อการเตรียมตัวสอบของท่าน	.....	.....	.....	☐ 23
14	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน เพื่อนร่วมงานของท่านจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ...	.....	.....	.....	☐ 24
15	ผู้บังคับบัญชาของท่านเตรียมการในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น เมื่อท่านสำเร็จการศึกษา	.....	.....	.....	☐ 25
16	ผู้บังคับบัญชาฯ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการศึกษาด้วยตนเองของท่าน	.....	.....	.....	☐ 26
17	เพื่อนร่วมงานเห็นความสำคัญในการศึกษาต่อของท่าน	.....	.....	.....	☐ 27
	เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล				
18	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว และช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย.....	.....	.....	.....	☐ 28
19	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ได้มีงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการดี	.....	.....	.....	☐ 29
20	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านได้มีโอกาสทำบุญทำกุศลและเสียสละเพื่อผู้อื่น	.....	.....	.....	☐ 30

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			สำหรับผู้วิจัย
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
21	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านเป็นคนละเอียด สุขุม รอบคอบ และมีระบบในการทำงานที่ดี	.....	.....	.....	☐ 31
22	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านเป็นคนมีมนุษย์สัมพันธ์ดี	.....	.....	.....	☐ 32
23	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลมีโอกาสทำงานได้กับคนหลายระดับ	.....	.....	.....	☐ 33
24	ท่านรู้สึกว่าวิชาชีพการพยาบาลทำให้ท่านมีความอดทน	.....	.....	.....	☐ 34

ตอนที่ 3 ด้านวิธีการเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านวิธีการเรียนต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย / ในข้อที่ท่านปฏิบัติมากที่สุด ในระหว่างการศึกษาในหลักสูตรการเรียนของท่านในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สำหรับผู้วิจัย

1. การศึกษาเอกสารการสอนและการทำแบบฝึกปฏิบัติโดยทั่วไป [ ] 35
   - [ ] อ่านละเอียดทุกเรื่องและทำแบบฝึกหัดปฏิบัติในเอกสารการสอนทุกเรื่อง
   - [ ] อ่านผ่านๆ และทำแบบฝึกหัดในเอกสารการสอนเป็นบางเรื่อง
   - [ ] อ่านผ่านๆ และไม่ทำแบบฝึกหัดในเอกสารการสอนเลย
2. การเข้ารับฟังการสอนเสริมในวิชาที่ท่านลงทะเบียนเรียนโดยทั่วไป [ ] 36
   - [ ] เข้ารับฟังทุกครั้ง
   - [ ] เข้ารับฟังในบางชุดวิชา
   - [ ] ไม่เคยเข้ารับฟังเลย
3. การฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาในชุดวิชาที่ศึกษา [ ] 37
   - [ ] ฟังทุกรายการต่อชุดวิชา
   - [ ] ฟังเป็นส่วนใหญ่ต่อชุดวิชา
   - [ ] ไม่เคยฟังเลย
4. การชมรายการโทรทัศน์ประกอบชุดวิชาที่ศึกษา [ ] 38
   - [ ] ชมทุกรายการต่อชุดวิชา
   - [ ] ชมเป็นส่วนใหญ่ต่อชุดวิชา
   - [ ] ไม่เคยชมเลย
5. การค้นคว้าหนังสืออื่นๆเพิ่มเติม นอกเหนือจากเอกสารและแบบฝึกปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้ [ ] 39
   - [ ] ศึกษาเพิ่มเติม
   - [ ] ศึกษาเพิ่มเติมเล็กน้อย
   - [ ] ไม่ศึกษาเพิ่มเติม
6. ในการเตรียมตัวสอบแต่ละครั้ง ท่านมีการเตรียมตัวอย่างไร [ ] 40
   - [ ] เตรียมตัวล่วงหน้าก่อนสอบเป็นเวลานาน
   - [ ] เตรียมตัวใกล้จะสอบในเวลาระยะเวลาสั้นๆ เช่น 1 เดือน หรือ 1 สัปดาห์ ก่อนสอบ
   - [ ] อื่นๆ โปรดระบุ .....
7. ท่านปฏิบัติตนตามคู่มือการเรียนในระบบทางไกล อย่างไร [ ] 41
   - [ ] ปฏิบัติตามคู่มือวิธีการเรียนอย่างสม่ำเสมอทุกครั้ง
   - [ ] ปฏิบัติตามคู่มือวิธีการเรียนบ้างเป็นบางครั้ง
   - [ ] ไม่ปฏิบัติตามคู่มือวิธีการเรียน
8. ท่านติดตามข่าวสารทุกประเภทที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้ [ ] 42
   - [ ] ติดตามและสนใจข่าวสารทุกประเภท
   - [ ] ติดตามและสนใจข่าวสารทุกประเภทเป็นบางครั้ง
   - [ ] ไม่ค่อยสนใจที่จะติดตาม

ตอนที่ 4 ด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ เพื่อสำเร็จการศึกษา ในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประการใดบ้าง โปรดให้รายละเอียดโดยเขียนตอบลงในช่องว่างข้างล่างนี้

1. **ข้อคิดเห็น**

2. **ข้อเสนอแนะ**

3. **อื่น ๆ (ถ้ามีโปรดให้รายละเอียด)**

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางกมลรัตน์ สิริธรังศรี
เกิดวันที่	30 มกราคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สถานที่อยู่ในปัจจุบัน	65/36 ซอยปากเกร็ด 7 ถนนแจ้งวัฒนะ
	อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพณิชยการพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. 2523 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. 2529 การศึกษาบัณฑิต (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน

พ.ศ. 2539 การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2527 - ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช